

OB JUBILEJNEM PRAZNIKU NAŠE ARMAD

Prispevek JLA k izgradnji dežele

Vrednost del znaša 110 milijard starih dinarjev

Včasih se nam zde številke suhoparne, vendar pa v našem primeru na otipljiv način kažejo trud naše armade, ki danes proslavlja 25-letnico svojega nastanka, koliko prispeva in kaj dela za mirni socialistični razvoj vse države.

Inženirske enote so na primer v preteklih dvajsetih letih izvršile dela v skupni vrednosti 110 milijard starih dinarjev. Samo v letošnjem letu so inženirske enote, največ na praktičnih vajah, napravile sledeče:

— cesto Gostivar—Kičevo (zgradile so 9 km asfaltirane ceste in 3 km spodnjih cestnih del z viaduktom, dolgim 110 m);

— na ibarski magistrali so naredile 25 km ceste v celoti, 32 km pa spodnjih cestnih del;

— na cesti Vlasenica—Drinjska so dokončale odsek, dolg 5,6 km, in tako povežale Vlasenico s cesto Sarajevo—Tuzla;

— na odseku Kostova Greda—Brod na Drini so asfaltirale 7 km ceste in utrdile cestišče od Broda na Drini do vasi Kopilovo v dolžini 6,7 km;

— rekonstruirale in asfaltirale so cesto Karlobag—Gospić, dolgo 10,3 kilometra. V pripravi pa so dela za zgraditev ceste za nadaljnjih 5 km itd.

Vrednost vseh teh del, opravljenih letos, znaša 11 milijard in 116 milijonov starih dinarjev.

Izučitev novih strokovnjakov

Samo v tem rodu vojske se je v preteklih 20 letih izšolalo 20.000 strokovnikov raznih strok in okoli 14 tisoč minerjev.

Niš manj niso pomembni rezultati, ki jih je dosegel in jih še dosega Vojnogeografski inštitut. Kateri izvršujejo najbolj zamotana de-

la s področja kompleksne geodezije. S pomočjo raznih topografskih kart in načrtov so bile proučene in projektirane mnoge naše prometne zveze in hidrotehnični objekti, izvršena so bila razna geološka raziskavanja v državi in odkrite mnoge surovine.

Na zahtevo raznih gospodarskih organizacij je bilo za potrebe fotogrametrijskih meritev samo letos izvršenih zračnih posnetkov za 2 milijona .00.000 hektarov zemlje; izdelanih je bilo blizu 40.000 raznih totoprogramov. Vrednost teh del cenijo na 120 milijonov starih dinarjev.

Aktivnost gradbenikov

Vojno gradbeništvo zaposluje danes približno 20.000 delavcev in ima strokovni kader, ki šteje okoli 1.500 inženirjev in tehnikov. V več krajih po vsej državi sodeluje vojno gradbeništvo s svojimi materialnimi in tehničnimi sredstvi pri izgradnji različnih komunalnih objektov, na primer vodovodov, kanalizacij, elektroinstalacij in podobno.

Gradbena operativna vojna gradbeništva, ki šteje danes 12 podjetij s približno 20.000 delavci, ustvarja bruto proizvod v višini blizu 100 milijard starih dinarjev. Od tega odpade okoli 40 odstotkov na dela za civilne potrebe in na dela v tujini — v Etiopiji, Libanonu, Kambodži, ČSSR, Gvineji, Zambiji in v drugih deželah. Stopnja mehanizacije in tehnične opreme vojnih podjetij je za 15 odstotkov večja od jugoslovanskega povprečja.

Delež vojne industrije

Vojna industrija je bila v letu 1965 udeležena z več kot 200 končnimi izdelki za civilni trg v skupni

vrednosti za več kot 200 milijard starih dinarjev. Danes je vojna industrija udeležena v zunanji trgovini Jugoslavije z nad 30 milijoni dolarji. Podjetja vojne industrije so zgradila 12 društvenih domov, 11 hotelov, 11 osemletk in srednjih šol. Od konca vojne pa do 1963. leta je bilo zgrajenih komunalnih objektov v skupni vrednosti za nad 3 milijarde dinarjev.

Če k vsemu, kar smo povedali, dodamo še skupno vrednost poljedelskih del, katerih vrednost se v zadnjih petih letih računa na 470 milijonov dinarjev, še vrednost del v istem času, opravljenih pri obrambi pred elementarnimi nevarnostmi v znesku 2.400.000.000 dinarjev, potem iz tega sledi, da so vojaki brez inženirskih enot v zadnjih 5 letih bili udeleženi pri delih, katerih vrednost znaša več kot 18 in pol milijarde starih dinarjev.

Vojno zdravstvo v službi ljudstva

Sodelovanje zdravstvenih organov in ustanov JLA s civilnim zdravstvom ima že staro tradicijo in se kaže v najrazličnejših oblikah. Letos se je takšno sodelovanje kazalo v samem zdravljenju in v izpopolnjevanju sistema najrazličnejših akcij ob množičnih nesrečah.

V ustanovah zdravstvene službe JLA so imali samo v letu 1965 479.196 bolniških dni za civilne bolnike; to pa znese več kot eno tretjino vseh bolniških dni v zdravstvenih ustanovah JLA.

Število pregledanih bolnikov nevojaških oseb v vojaških zdravstvenih središčih stalno narašča. V preteklem letu je bilo pregledanih skoraj pol milijona takih bolnikov.

ADVAN HOZIĆ, mladinski pisatelj iz Sarajeva, pri-
poveduje mladim poslušalcem v novomeškem kinu
KRKA eno izmed svojih partizanskih zgodb. Sedita
podpolkovnik Jože Lužar in pisateljica Ela Peroci.
Prireditelj je bila v okviru »Kurirčkovega festivala«
pretekli četrtek dopoldne. Podobnih nastopov je bilo
pretekle dni za šolsko mladino v novomeški občini
kar 15 (Foto: M. Moškon)

JEKLENO SRCE

»Tovariši, če pogledam danes razvrščene naše borbene enote, vidim, da je tu novi naraščaj, vendar v njihovih očeh, v njihovem vedenju in v vsem drugem vidim vas, vidim prav tistega duha, ki je preveval našo revolucionarno vojsko, ko je bila tako rekoč golih rok, tako rekoč brez orožja, vendar z železno voljo in jeklenim srcem...«

Maršal TITO v zdravici v čast borcev
I. proletarske brigade

Jugoslovanska ljudska armada je po svoji globoki povezanosti z našimi narodi in delavskim razredom, po svoji iskreni privrženosti bratstvu in enotnosti naših narodov, po sestavi vodilnega kadra, po ideološki usmerjenosti, ki izhaja iz vodilne vloge Zveze komunistov, in po svoji globoki povezavi z naporji naših narodov vedno bila in bo ostala narodna in socialistična armada. To je vir njene sposobnosti, da lahko tako uspešno izpolnjuje obveznosti naših narodov in vrhovnega komandanta. — Ob letošnjem jubilejnim prazniku naše armade priskrbe čestitke vsem borcem, podoficirjem, oficirjem, generalom in civilnim uslužbencem JLA, posebej pa tudi vsem našim bralcem in naročnikom, ki so v armadi! — Na sliki: pripadniki JLA so ponovno pomagali prebivalstvu ob vseh naravnih nesrečah. Ljudstvo jim je za obsežno in nesebično pomoč iskreno hvaležno!

V ENEM MESECU:

1576 novih!

Se 451 novih naročnikov smo pridobili od 14. do 20. decembra, natanko v enem mesecu pa skupno že 1576! Tekmovanje v pridobivanju novih prijateljev domačega tednika se širi, stanje po občinah pa je bilo v torek opoldne takole:

BREŽICE:	140
CRNOMELJ:	155
KOČEVJE:	116
KRSKO:	124
METLIKA:	78
NOVO MESTO:	294
RIBNICA:	124
SEVNICA:	291
TREBNJE:	99
Razne pošte:	138
Inozemstvo:	17

Spet en dokaz prijateljstva z JLA

Pri proslavi letošnjega dneva JLA je v Sevnici spet prišlo do veljave staro prijateljstvo sevniske mladine in vojakov iz Cerklj. 13. decembra so v nabito polni dvorani mladini pripovedovali vojne spomine ter prikazovali dokumentarne filme oficirji, 16. decembra pa so vojaki v sodelovanju z občinskim mladinskim komitejem in osnovno šolo dvakrat priredili kulturni program. Na večer pred praznikom pa so bili sevnški plinirji povabljeni na sprejem k brežiškemu komandantu.

OD 22. DEC. DO 1. JAN.

Nekako od 27. do 29. decembra suho in jasno z ostrejšim mrazom. V ostalem oblačno s pogostnimi, večini snežnimi padavinami, ki bodo močne zlasti okrog 30. decembra. Okrog Novega leta odjuga.

Dr. V. M.

Poglejte na 12. stran!

Deset let v službi miru

Ta mesec bo minilo deset let, odkar so stopile na ozemlje ZAR mednarodne čete Združenih narodov. V sestavi teh sil OZN je tudi oddelek JLA.

V minulem desetletju je v sestavi mednarodnih sil miru na Sinajskem polotoku bilo 14.474 pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade. V tem času so pripadniki JLA prispevali delež za ohranitev miru na tem delu sveta in prispevali k razvoju prijateljskih odnosov s prebivalci in vojniki ZAR in s pripadniki drugih armad, članice mednarodnih sil ZN. Enotam našega oddelka so bile zaupane odgovorne naloge tako v prvih mirovnih akcijah sil ZN kakor tudi skozi vse razdobje desetih let. Prva skupina oddelka je imela najtežjo nalogo. Ko je nastopala od Sueškega kanala do meje, je morala očistiti številna mimska polja, popraviti je morala na stotine kilometrov porušeni poti, prehoditi je morala neprebrano Sinajsko puščavo in priti na obmejno črto med ZAR in Izraelom in tu ostati na straži in ohraniti mir v tem delu sveta. Hkrati s tem je bilo potrebno postaviti taborišča na obmejni črti in glavno taborišče v El Arišu, organizirati kontrolo meje, odrediti patrolne poti, vzpostaviti opazovalnice in ustvariti kar se da ugodne pogoje za življenje in delo, organizirati preskrbo z življenjskimi potrebščinami, in kar je najvažnejše, oskrbeti se z vodo v suhi Sinajski puščavi. Vse te naloge je naš oddelek rešil hitro, zahvala za to gre požrtvovalnemu delu vojakov oddelka in pomoči poveljstva ZNEF. Pod takimi pogoji so vojniki jugoslovanskega oddelka prevzeli in še danes kontrolirajo 190 km dolg obmejni pas — od Akabske zaliva do El Batura. Oddajaje

nost posameznih obmejnih taborišč od glavnega taborišča v El Arišu znaša 78 do 252 km, razdalja med posameznimi obmejnimi taborišči pa znaša 51 do 100 km.

Sotore v glavnem in obmejnih taboriščih, v katerih so v prvih letih stanovali in delali vojniki našega oddelka, so zamenjali s trdnimi zgradjenimi objekti. Z napori vojaških starešin posameznih izmen oddelka in s pomočjo poveljstva ZNEF so bili zgrajeni udobni objekti za delo, stanovanje, prehrano, zdravstveno službo, zabavo, športna igrišča, razsvetljava, hladilne naprave, kopališča, vodovodna napeljava itd. Tu so sedaj naselja z vsemi osnovnimi potrebami za življenje, delo in razvedrilo.

Vojaške vaje, idejno-politična vzgoja, kulturno-zabavno delo in športna dejavnost v oddelku JLA na Sinajskem polotoku se veliko ne razlikujejo od tega, kar se v tem pogledu dela v enotah JLA v domovini. Razumljivo je, da je načrt vojaških vaj po večini sestavljen tako, da zaobjame vzgojo in pripravo vojakov in starešin za kar najuspešnejše izvrševanje končnih nalog, ki jih ima oddelek v okviru ZNEF.

Ker se zavedajo, da bodo v tamkajšnjih pogojih, ločeni od domovine in družine, živeli tako, kakor si bodo znali sami organizirati in ustvariti pogoje, so pokazali vojniki oddelka JLA na Sinajskem polotoku izredno bogato kulturno-zabavno in športno delavnost; zato skoraj ves svobodni čas (ko niso v službi ali na vajah) porabijo za te dejavnosti.

Posebno skrb posvečajo pripadniki oddelka razvijanju sodelovanja z vojniki drugih enot v sklopu ZNEF kakor tudi z vojniki in državljani Egipta samega, s tem da se medsebojno obiskujejo in prireajo medsebojna kulturno-zabavna tekmovanja. Pri vsem tem pa naše vojnike in starešine cenijo kot iskrene prijatelje in zanesljive varuhe miru.

Prsi vsakega vojaka jugoslovanskega oddelka krasi odlikovanje — medalja ZN za častno izvrševanje nalog miru.

Jutri v Beli krajini: na obisku republiški poslanci

V petek, 23. decembra, bo skupina republiških poslancev obiskala Belo krajino ter si v Metliki, Ormožju in Semiču ogledala proizvodnjo v nekaterih kolektivih.

Ob tej priložnosti se bodo skupno s predstavniki ZTP pogovorili tudi o posledicah, ki bi jih povzročila morebitna ukinitve železniške proge.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ **KMALU RAZPRAVA O NOVEM PREDLOGU SPORNEGA ZAKONA.** Konec decembra bo republiškem in socialno-zdravstvenemu zboru skupščine SR Slovenije predložen nov predlog spornega zakona o določitvi najvišje prispevne stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje. Ta zakon je bil, kakor vemo, povod za odstop izvršnega sveta. Vzroki so bili seveda globlji, kakor je pravilno ugotavljal izvršni odbor GO SZDL Slovenije.

Predsednik republiške skupščine Ivan Maček je v pogovoru s predsednikom IS Janko Smoletom izjavil, da bodo v primeru, ako bosta zbor sprejela predlog zakona, odpadli razlogi, zaradi katerih je odstopil izvršni svet.

Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo je na seji izvršnega sveta poročal o pripravah nove sistemske ureditve zdravstvenega zavarovanja. Ker pa ni mogoče čakati, so nujni že sedaj konkretni ukrepi za usladitev porabe sredstev za zdravstveno varstvo občanov z možnostmi družbene skupnosti.

Tudi republiški zdravstveni center je nedolgo tega obravnaval možnosti za racionalizacijo potrošnje v zdravstvu.

■ **NAJVIŠJA STOPNJA ZA DOLGOROČNO ZAVAROVANJE.** Skupščina republiške skupnosti socialnega zavarovanja je sprejela sklep o določitvi najvišje stopnje za dolgoročno zavarovanje v višini 14,5 odstotka. Na skupščini so opozorili tudi na kompleksne sistemske probleme v pokojninskem, invalidskem in zdravstvenem zavarovanju.

■ **KRIZA PRIVILEGIJEV.** V pogovoru s predstavniki Leskoveca je član predsedstva CK ZKJ Veljko Vlahović med drugim dejal, da je omahovanje nekaterih članov ZK dokaz privilegijev. Tisti člani ZK, ki so imeli

članske izkaznice zaradi določenih privilegijev, zdaj omahujejo. Ne bo nič slabega, če bodo zapustili Zvezo komunistov.

Vlahović je opozoril na to, da je v delovnih organizacijah še precej nezaupanja v delovnega človeka. Ponekod osnovne organizacije ZK kličejo na odgovornost tiste člane, ki imajo v samoupravnih organih svoje osebno mišljenje oziroma stališče. Na sestankih ZK lahko razpravljajo o tem, vendar samo z argumenti in prepričevanjem, ne pa s klicanjem na odgovornost.

Bo izvršni svet preklical odstop?

Gosta so vprašali tudi, kaj meni o prekinitvah dela. Odgovoril je, da prekinitve v večini primerov izpričujejo spopad med samoupravljanjem in birokratizmom. Stvari se kopičijo, nihče jih ni pripravljen reševati, a ko stvar prekipi, takrat hitro najdejo rešitve. To je birokratizem.

■ **POMOČ VIETNAMCEM.** Jugoslovanski koordinacijski odbor za pomoč Vietnamcem je ob VI. obletnici obstoja Nacionalne fronte za osvoboditev Južnega Vietnama pozval vse delovne ljudi Jugoslavije, naj pomagajo vietnamskim bojevnikom za svobodo. Po vsej državi že zbirajo prispevke v sredstvih, zdravilih, krvni plazmi in drugih oblikah. Nekaj pošiljk zdravil in krvne plazme so že poslali v Vietnam.

■ **NOVA KVALITETA KADROVSKE POLITIKE.** Izvršni komite CK ZKS je razpravljal o načelih kadrovske politike z vi-

V torek so slavili v Južnem Vietnamu šesto obletnico narodno-osvobodilne fronte. Te dni pred šestimi leti so se zbrali v eni izmed vasi v pokrajini Bin Che blizu Saigona predstavniki 30 političnih, verskih in drugih gibanj na ustanovnem kongresu fronte narodne osvoboditve Južnega Vietnama. Vodilno vlogo v tem gibanju je prevzela nova Ljudsko revolucionarna partija, ki pravi sama o sebi, da je to partija delovnih ljudi in delavskega razreda Južnega Vietnama. Hkrati pa praznujejo v tej deželi še 22 let ustanovitve vietnamske ljudske armade in 20 let od začetka odporiškega gibanja.

To slavlje pa seveda ni takšno, kakor si ga navadno predstavljamo z godbo, plesom in paradami. Spremlja ga treskanje bomb, ožarja ga plamen požarih mest in vasi, namesto vzklikov veselja — stok ranjenih in bolesten krik tistih, ki jim je vojna vihra vzela najdražje sarodnike. Nad vse to postavlja svobodoljubno človeštvo vprašaj: zakaj vse to? Ali mora neki narod na kolena samo zato, ker se je neki supersili zazdelo, da zemljevidi niso tako pobarvani, kakor si sama zamišlja? Če lahko kdo razume boj vietnamskega ljudstva za svobodo, ga lahko razumejo naši narodi, ki smo prešli prav takšno trnjevo pot. Če kdo lahko razume njegovo nemajmno vero v končno zmago, ga lahko razumemo mi, ki smo se prav tako bojevali s premočnim in do zob oboroženim sovražnikom. Pa vendarle zmagali!

Na kaj opirajo Vietnamci to svojo vero? Američani preštevajo številke: zdaj imajo v Vietnamu 372.000 vojakov, južnokorejskih vo-

jakov je 30.000, Avstralcev in Novozelancev 4500, saigonskih rednih čet je 340.000 in vrh tega še 420.000 mož v pomožnih enotah. Prihodnje leto bodo Američani poslali tja toliko vojakov, da jih bo 700 tisoč, osvobodilna fronta Južnega Vietnama pa ima 70.000 mož v rednih bataljonih, prav toliko je organizacijskega in političnega kadra, parizancev pa je 150.000, vsega skupaj torej okrog 300.000 mož, pri čemer pa ne smemo pozabiti, da je bojevnik vsak kmet, če je to treba.

Vietnamske obletnice

Vrhovni poveljnik severovietnamske vojske general Giap, zmagovalac nad francosko okupacijsko vojsko pri Dien Bien Phuju, takole analizira ameriške vojaške načrte: Prvič: uničiti sile osvobodilne fronte. Toda Američani niso v vsej tej vojni uničili niti ene same čete. Drugič: »pacifikacija«, se pravi pridobiti prebivalstvo na svojo stran. Toda še Saigon je proti Američanom. Tretjič: okrepiti saigonsko oblast in vojsko. Kyjeva vlada v Saigonu ima še manjši ugled in veljavo kot prej. To je ameriška vojna, saigonske čete se osipajo. Med njimi in Američani so nesoglasja, ker so tudi Američani tepeni. Četrtiljič: izolirati Jug na kopnem in na morju. Pri tem pa Američani pozabljajo na poglavitno: Jug se lahko s svojimi 14 milijoni prebivalcev sam preskrbuje in sam dopol-

njuje svoje enote. Se več, vojska osvobodilne fronte celo nenehno narašča, kajti ljudstvo je glavnina osvobodilne vojske. In pečat: z bombardiranjem je treba Severni Vietnam prisiliti, da bi sedel za konferenčno mizo. To pa se ni zgodilo in se tudi v takih razmerah ne bo.

Giap je prepričan v zmago osvobodilnega gibanja. Predvsem je to ljudska vojna, v kateri imajo Vietnamci to prednost, da vedo, za kaj se bojujejo. Ameriški vojak tega ne ve. Bojuje se v tuji deželi in čedalje bolj je tudi ameriški javnosti jasno, kako nepravilna je ta vojna. Toda ZDA nimajo — strateško vzeto — pobude v svojih rokah. Bojevati se morajo tako, kot to diktira osvobodilna vojska. V deželo so namreč prišli, ko je bilo ljudstvo politično in vojaško mobilizirano. Zato so morali razdrobiti svoje moči. Prav v tem je protislovnost njihovega položaja: če hočejo ozemlje zasesti, morajo razdrobiti svoje sile. Če razdrobe svoje sile, ozemlja ne morejo zasesti. Tako se drže le v oporiščih in celo sami priznavajo, da kontrolirajo s saigonskimi četami vred komaj štiri petine ozemlja in prebivalstva. Osvobodilni fronti pa je uspelo pridobiti na svojo stran vsa količaja pomembnejša politična gibanja in vse verske skupine. Med to vojno so razdelili kmetom več kot dva in pol milijona hektarov zemlje, ki je obdelana bolj kot kdajkoli prej, kljub ameriški taktiki »sežgane zemlje«.

Da, premagali bomo Američane! Tako verjetno borci osvobodilne vojske. Zgodovina je taka predvidevanja že potrdila.

»AGROKOMBINAT« ZBIRA POSOJILA VINOGRADNIKOM

Za začetek štirje odklonilni odgovori

Poslovna enota podjetja ELEKTRO CELJE je pokazala veliko razumevanja — Občinska skupščina v Krškem pričakuje še odgovore 23 gospodarskih organizacij

Na oktobrsko priporočilo občinske skupščine Krško za združevanje sredstev pri AGROKOMBINATU se je dolej oglašilo pet delovnih kolektivov. Med njimi je samo en razveseljen odgovor. Le delavski svet poslovne enote podjetja ELEKTRO CELJE se je odločil, da bo za deset let naložil del svojih sredstev pri AGROKOMBINATU in tako

posredno pomagal pri obnovi zasebnih vinogradov. Odklonilne sklepe samoupravnih organov so sporočili skupščini štiri podjetja: tovarna celuloze in papirja DJURO SALAJ iz Krškega, TRANSPORT Krško, Konfekcija LISCA iz Sevnice in Splošno gradbeno podjetje PIONIR iz Novega mesta. Za ta korak se je skupšči-

na odločila, ker drugih virov za načrtno obnovo vinogradov ni imela in jih še vedno nima. AGROKOMBINAT pa tudi sam ne zmore nalagati tolikšnih vsot za zasebno vinogradništvo, ko ima še ogromne obveznosti na družbenih površinah.

Pot, ki jo je ubrala skupščina, bo gotovo imela pristaše med kolektivi, vsaj med tisti-

mi, žive z občino, ki jim je pri srcu vsak napredek in ki sami niso preobremenjeni z investicijami.

Odgovore na priporočilo dolguje še 23 delovnih organizacij. Občinska skupščina pričakuje, da bodo v vseh teh kolektivih razpravljali o potrebah zasebnega vinogradništva in da jih bo med njimi še nekaj, ki bodo pokazali razumevanje za vsebino priporočila.

KRATKE Z RAZN H STRANI

■ **PREDSTAVNIK FNO V HANOJU** — Fronta nacionalne osvoboditve Južnega Vietnama je poslala v Hanoi svojega rednega predstavnika, ki je — z drugimi besedami povedano — prvi diplomatski zastopnik FNO. Opazovalci so prepričani, da bo zdaj predizid FNO prerasel v začasno vlado Južnega Vietnama in v edinega zakonitega predstavnika te dežele.

■ **DEKLARACIJA KIESINGERJEVE VLADE** — Nova zahodnonemška vlada, odkar so sklenili »veliko koalicio«, je stopila pred parlament s svojo deklaracijo o vladni politiki v naslednjem obdobju. Glede poglavitnega so ostali pri starem: vztrajajo namreč pri tem, da so edini zastopnik nemškega naroda in da torej priznava Nemške demokratične republike ne pride v poštev. Pri starem ostaja tudi glede vzhodnonemških meja s Poljsko. Dokončno se bo o teh mejah, kakor je rečeno v deklaraciji, »dogovorila samo svobodno izvoljena vsenemška vlada«. Toda tokrat so prvi po vojni jasno povedali, da münchenski sporazumi ne drže več. Takrat se je bil namreč Hitler dogovoril s Francijo in Veliko Britanijo, da si lahko vzame Sudete. Nekaj je tudi govora o navezavi z vzhodnoevropskimi deželami.

■ **TUDI POLJSKA HOČE V GATT** — Poljska je te dni predlagala, naj bi jo sprejeli za redno članico splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT). Svet je organizacije naj bi na prihodnji seji proučil postopek za začetek pogajanj. Jugoslavija je že redna članica te mednarodne gospodarske organizacije.

■ **NEMIRI V VENEZUELI** — V glavnem mestu Venezueli — v Caracasu — trajajo že dlje študentski nemiri. Policija je s tanki vdrila v ulice in zadržala petdeset ljudi. Zaprli so 2500 ljudi.

■ **UMRL JE WALT DISNEY** — Znameniti ustvarjalec risanih filmov Walt Disney je v četrtek umrl v starosti 65 let.

■ **24 OTROK OB ZIVLJENJU V SNEŽNEM VIHARJU** — Osrednji del Turčije je te dni zajel hud snežni vihar in zamele dva avtobusa, v katerem so se peljali otroci. 24 otrok je umrlo.

Fotografija tedna

SEZONA SE JE ZACELA. S prvim snegom so gozdni delavci že spravili podrti debla do nakladališč, kjer jih zdaj vale na kamione. Posnetek je napravil prejšnji teden Tinko Vimpolšek iz Sentlenarta v gozdovih na Opatovi gori in dobil zanj prvo nagrado za VIII. FOTOGRAFIJO TEDNA (ORWO NP 18, rumenica, 5,6/125)

Koga predlagajo kozjanske občine v zvezno skupščino

Predsedniki občinskih volilnih komisij iz krške, brežiške, sevniške, iške, šentjurske in šmarske občine so se minul teden srečali v Krškem, da bi uskladili predloge za evidentiranje bodočih poslancev zvezne skupščine. Po daljši razpravi so se zedinili za to, da predložijo volivcem šestih kozjanskih občin le enega kandidata za vsak zbor.

Prisrčno srečanje z brigado Fontanot

V soboto, 17. decembra, je na povabilo občinske skupščine Metlika in občinskega odbora ZZZ obiskala Metliko 20-članska delegacija italijanske partizanske brigade FONTANOT, ustanovljene 19. decembra 1944 na Suhorju. Na sprejemu, ki ga je priredil predsednik občinske skupščine Franc Vrvišar, je v imeu brigade Antonio Ciochitti predal Metličanom diplomu in medaljo v znak zahvale za tesno sodelovanje in vso skrb, ki jo Belokranjci izkazujejo padlim italijanskim partizanom.

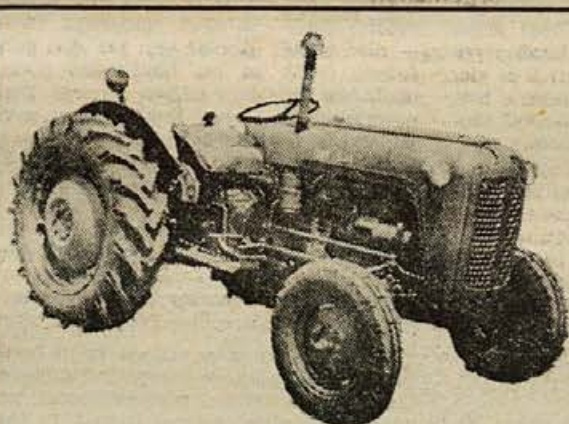
Naslednji dan je delegacija obiskala Suhor in Rosalnice ter položila vence na spomenike padlim, kjer so pokopani tudi fontanotovci. Prisrčno srečanje se ponavlja že nekaj let in se bo še nadaljevalo. Delegacija italijanske brigade je ob tej priložnosti Metličane povabila na obisk.

25 vzornih voznikov dobilo plakete

V novomeški občini so letos plaketo vzornega voznika podelili že 25 voznikom motornih vozil, ki imajo vsaj deset let vozniško dovoljenje in izpolnjujejo še devet pogojev. Komisija za vzgojo in varnost v prometu je 19. decembra na kratki seji obravnavala še 12 predlogov za podelitev plakete. Zanimivo je, da je med predlaganimi 5 voznikov amaterjev, od tega tudi voznica, ki ima vozniško dovoljenje iz leta 1938.

Zadnji rok za statute

Cepprav je blizu konec leta in s tem zadnji rok za statute. Štirinajst delovnih organizacij v novomeški občini še vedno ni poslalo svojih statinov občinski komisiji, ki pregleduje te samoupravne akte. Med zamudniki so IMV, OPREMALES in dve gospodarske organizaciji, nekaj zavodov in šol. Občinska skupščina je do 15. decembra obravnavala 44 statinov, samo 19 teh pa so delovne organizacije dokončno sprejele. Delovnih organizacij, ki morajo imeti statute, je v novomeški občini 102 (61 gospodarskih organizacij in 41 šol ter zavodov), do 6. decembra pa je svoje statute predložilo občinski skupščini le 88 delovnih organizacij.

KMETIJSKA ŠOLA GRM

v Novem mestu

bo organizirala

TRIMESEČNI TRAKTORSKI TEČAJ

za delavce družbenih posestev in kmete-zasebnike

S tečajem bomo pričeli predvidoma 6. januarja 1967. Na tečaj se lahko prijavi vsakdo, ki je dovršil vsaj štiri razrede osnovne šole in je star več kot 18 let. Prijave bomo sprejemali do 31. decembra 1966. Stroški tečaja bodo 700 N-dinarjev.

Novomeški železničarji so zaskrbljeni

Osnutek programa za prehod na skrajšan delovni čas premalo preštudiran

Iz razprave o 42-urnem delovnem tednu na množičnem sestanku, ki je bil 15. decembra v železničarski menzi v Bršlinu, je sevala predvsem bojazen pred premestitvijo enega dela zaposlenih iz Novega mesta v Ljubljano.

Premestitev bi bila eden od ukrepov, predvidenih po osnutku načrta za prehod na skrajšan delovni čas v novomeški sekciji ZTP. To je bila hkrati točka, ki je zadela najbolj v živo. Razvila se je burna razprava, v kateri so posamezniki dokazovali, da bi ne bile potrebne nikakršne

premostitve, če bi ZTP Ljubljana prepustilo vse vlake na dolenski progi novomeškim železničarjem. Predstavniki tega podjetja so naposled na to razpravo pritisnili obliž z zagotovilom, da se število zaposlenih v novomeški sekciji bistveno ne bo spremenilo, da pa bodo potrebne notranje premostitve.

Kakor so povedali, nameravajo na železnici preiti na skrajšan delovni čas zato, ker to dovoljuje možnost, v zadnjem času predvsem modernizacija železniškega prometa. Seveda bodo to izvedli pod pogojem, da bodo isto delo opravili isti ljudje v krajšem času in ustvarili vsaj enak, če ne večji dohodek. Ob vsem tem bodo morali skrajno varčevati in poskrbeti, da bo na vsakem

delovnem mestu dovolj dela. Postregli so tudi s podatki, ki govorijo o gospodarstvu. V prvih devetih mesecih je novomeška sekcija prevozila 325 tona kilometrov in dosegla 62 odstotkov letnega plana. Lastno ceno so presegle za 2,4 odstotka ob porastu splošnih cen za 20 do 50 odstotkov.

Komisija, ki je pripravila osnutek programa za prehod na skrajšan delovni čas, je med drugim upoštevala mnenje 10 odstotkov zaposlenih, ki so v anonimni anketi povedali, da so tudi na železnici zrele razmere za postopno skrajševanje delovnega časa. Kot je bilo povedano v razpravi, pa marsikaj ni bilo dobro proučeno, dovolj prepričljivo in okrepjeno z ustreznimi podatki. To bo treba popraviti. Seveda pa novomeška sekcija ne bo imela skrajšanega delovnega tedna, dokler njen delavski svet ne bo za to.

Sejmišča

Povpraševanje po mladih pujskih

458 prašičkov v starosti do 3 mesecev in 29 starejših so pripeljali rejci na tedenski sejem v Novo mesto 19. decembra. Prodanih je bilo 442 prašičev. Cene mlajših so bile 16.000 do 22.000 S-din, starejšim pa 22.000 do 32.000 S-din. Ker je bil prav ta dan sejem tudi v Skočjanu, je bilo na novomeškem sejmu nekaj manj prašičkov in so cene zaradi velikega povpraševanja spet nekoliko poskočile.

Brežice: 640 pripeljanih, 520 prodanih

Na tedenski prašičji sejem v Brežicah so rejci 17. decembra pripeljali 600 prašičev, starih do tri mesece, in 40 prašičev, starih več kot tri mesece. Prvih so prodali 492 po 10 do 10,5 Ndin kilogram žive teže, drugih pa 28 po 7 Ndin kilogram.

Jajca v Kočevju dražja kot v Ljubljani

»Dolenjski lista« je v predzadnji številki objavil nekatere cene za sadije in zelenjavo v kočevskih in ribniških trgovinah. Istega dne je »Ljubljanski dnevnik« pisal o nekaterih cenah v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Vzporedili smo te cene in se zamislili. Kaj je mogoče, da so jajca v Kočevju za 25 S-din, če jih kupiš na tržnici, pa celo za 31 S-din dražja kot v Ljubljani?

Težko si je to razložiti. Grosistične cene so povsod enake, torej zvišajo cene v trgovinah prevozi. Kg čebule je v Kočevju dražji za 8 S-din, sveže zelje v glavah za 16, kislo zelje za 14, grozdje za 18, limone pa za 20 S-din dražje kot v Ljubljani. Če naredimo primerjavo s Celjem in Mariborom, so razlike še večje.

Zanimivo je tudi to, da so cene sadiju in zelenjavi v Ribnici še višje kot v Kočevju. Potrošniki so začeli potovati iz kraja v kraj, da bi ceneje kupovali. Celotni Trst ni izjema.

Poučno bi bilo, če bi primerjali tudi cene prehranbenih in manufakturnih predmetov.

Po čem so železniški pragi?

V 48. številki Dolenjskega lista je bil objavljen sestavek z naslovom »Ukinitev železnice bi bila klopota vsej Beli krajini«, nanj pa daje Gozdno gospodarstvo iz Novega mesta naslednje pojasnilo. V drugem odstavku so bile namreč navedene odkupne cene železniških pragov 1500 S-din in prodajne cene 13.000 S-din za en prag. Gozdno gospodarstvo pa odkupuje in prodaja železniške pragove po naslednjih cenah:

Razlika med odkupno in prodajno ceno vsebuje: biološko amortizacijo, stroške celjenja in drugo obdelavo, porabo S spojk in manipulacije. Ker so odkupne cene odvisne od vrednostnih razredov, so od zgoraj navedenih cen lahko manjše razlike, vendar največ za 100 S-din navzgor ali navzdol.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Dimenzija	Odkup. cena S-din hrast	Odkup. cena S-din bukev	Prodaj. cena S-din hrast	Prodaj. cena S-din bukev
2,60 — 16 x 26	3.650	3.200	5.400	4.200
2,60 — 15 x 25	3.250	2.850	4.900	3.800
2,50 — 15 x 25	2.900	2.550	4.400	3.300
2,50 — 14 x 24	2.650	2.050	4.000	3.000

Kmetijski nasveti

Bolezni in napake vina

Vino je zmes alkohola, organskih kislin, tanina in več drugih snovi, ki so podvržene boleznim in napakam. Ker se bliža čas prvega pretakanja vina (december, januar), si oglejmo najvažnejše bolezni in napake, ki nam kaj hitro lahko spremenijo zdravo in dobro pijačo v navadno brozgo, uporabljivo samo še za kis. Zdag je sicer že prekasno govoriti, kako moramo pripraviti sode, kako jih zapiramo, očistimo s krtačo ali verigo in zažveplamo. Prekasno pa ni opozoriti na napake, ki jih delamo, ko je vino že v kleti in je že minil sv. Martin.

■ Za vino je najbolje, če je sod vedno poln. V večje sode iz katerih jemljemo vino, sproti dolivamo iz manjših. Če pride vino na veliki površini in stalni stik z zrakom ali če ima premalo alkohola, so pogosto na njem naprave belkasta prevleka, podobna smetani. Vinogradniki jo imenujejo kan. Če vino napadejo bakterije ali glivice, pravimo, da je zbolelo, če pa so drugi vzroki, pa rečemo, da ima napake. Kan je torej bolezen vina, saj smetano sestavljajo glivice, ki spreminjajo vino v kis. Pijača dobi plesniv ali cikast okus. Močno cikastega vina ne moremo več popraviti in je samo še za kis. Bolezen preprečimo, če imamo sode polne in če so na primerno hladnem prostoru. Zveplanje pri tej bolezni dosti ne pomaga, ker te glivice niso dovolj občutljive na žveplo.

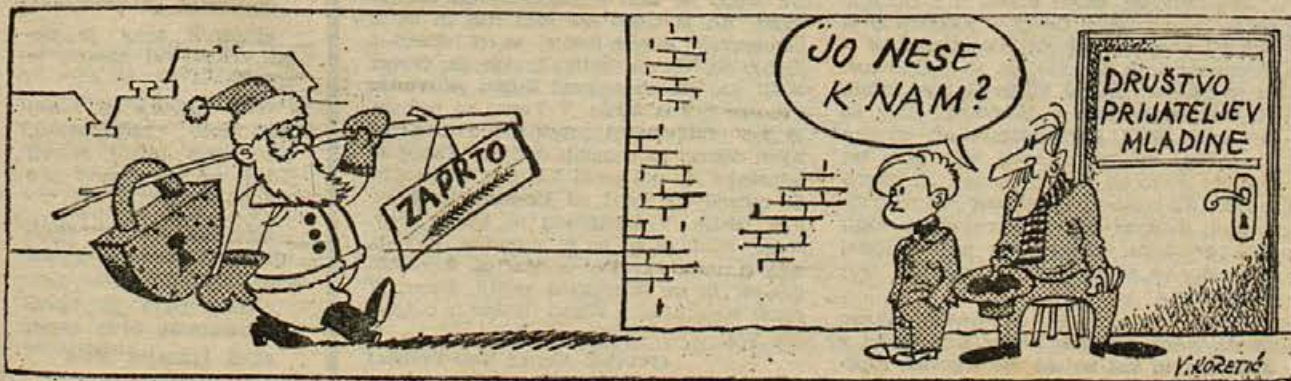
■ Belo vino in jabolčnik rada zbolita za boleznijo, ki jo imenujemo sluzavost. Tako vino je treba močno stepiti in pretočiti v zažveplan sod, vinu pa dodati še 5 do 10 gramov tanina na en hektoliter.

Porjavenje in porjitev vina strokovno se ni dovolj pojasnjeno. Napaka nastane, če stoji vino dalj časa v odprti posodi in se navzame kisla ali pa, če je bilo dalj časa v stiku s kovinskimi predmeti. Popravimo ga tako, da vino pretakamo in čistimo z želatino. Želatino, ribji mehur, mleko, jajčni beljak, lesno oglje itd. so nekatera sredstva za čiščenje vina, ki se tudi po ponovnem pretakanju ni učilo. Ta čistila uporabljamo predvsem za starejša vina, mlajša pa raje filtriramo s posebnimi napravami.

■ Če manj močno vino pustimo na tropu, se spomladi kaj rada pojavi zavrelka. Takrat vino šumi in porjavi, trop pa se dvigne. Zavrelko preprečimo, če vino pravočasno pretakamo in zalivamo. Pomagamo si lahko tudi s hlajenjem sode, v katerem hoče vino zavreti, ali pa z žveplanjem. Uporabljiv je tudi kalijev metabisulfit.

Manj pogosta so druga obolenja ali napake vina. Če preveč žveplamo, ima vino lahko duha po žveplu. Zdravimo ga s kalijevim metabisulfitom. Če pasmo preveč žveplali, ko je bilo grozdje še na trti, ima vino lahko vonj po gnilih jajcih. Tako vino pretočimo v zažveplan sod in pazimo, da pride čim manj v stik z zrakom.

KLOPOTEC

Elin Pelin:

Betlehemski osel

V Betlehemu se je v ovčarski pečini rodil otrok, ki je izbran, da odreši svet. Nebo se je zjasnilo, zvezde so zamigljale. Najsvetlejša se je ločila od drugih in se spustila nad ubožno kolibo, v kateri je prišel na svet človek-zvezda.

Oče Jožef, ki je v naglici prišel sem, je razparal srajco, ker ni med oblačili našel nič primernejšega, povil novorojenčka in ga položil v jasli, kamor so pastirji pokladali oslu seno.

Od, takrat, Bobo, žrtvujejo očetje tudi svojo zadnjo srajco za blagor svojih otročičev in pripeti se, da morajo včasih hoditi brez srajce, samo da bi bili njihovi otroci oblečeni.

Ovce so ležale v dnu pečine, med njimi pa pastirji, da bi jim bilo topleje. Ko so opazili nenavadno svetlobo, ki je zalila pečino, so v strahu vstali in šli gledat, kaj se dogaja. Ko pa so zagledali veliko zvezdo, katere svetli rep se je kakor pahljaka razprostiral čez vse nebo, so popadali na kolena in začeli moliti.

Eden izmed pastirjev se je domislil in stekel v bližnje mesto Jeruzalem razglasit čudež in zahtevati policijsko pomoč in napitnino. Na policiji so ga žandarji dobro premikastili, ker jih je prišel o polnoči buditi, potisnili so ga skozi vrata in mu rekli, naj se pobere.

Pastir se je jezen vrnil v pečino. Ves namrgoden je vstopil in zadržano je sklenil napoditi tujca, ki sta bila prišla prenočevat; ko pa je zagledal majcenega otročiča, ki je mirno spal v oslovih jasliah, se mu je omečilo srce, stegnul je roko, pobožal ga je in stopil do konca pečine, kjer se je bil stisnil njegov tovariš, ki se je ves tresel od strahu.

»Tako je, ti tukajle pose-daš, mene so pa namlatili,« je spregovoril prišlec.

»Molči, ne govori prijatelj! Kaj ne veš, da se na svetu ne more zgoditi nič velikega, ne da bi kdorkoli po nedolžnem trpel?«

»Kaj se je pa tako velikega zgodilo, da sem moral trpeti?«

»Ko si bil že odšel, so prišli angeli in med petjem sporočili, da se je nocoj v tej naši pečini rodil težko pričakovani judovski kralj.«

Ko je to slišal pretepeni pastir, je začel z glavo tolči

ob kamen in se kesati.

»Zakaj prej nisem vedel tega? Ne bi me pretepli, ampak bi me bogato obdarili. Zakaj nisem vedel?«

In zopet se je pognal iz pečine in znova odšel v mesto, da razglasi veliki dogodek in prejme bogato nagrado, o kateri je kar naprej sanjal.

Pastir, ki je ostal, je počasi vstal in s tihimi koraki stopil pred jasli, v katerih je ležal novorojenček, da bi se mu poklonil.

Ko pa se je približal, je opazil, da osel, ki je privezan za jasli, vleče slamo izpod novorojenčka in čisto mirno polni svoj lačni želodec. Ker je žival novorojenčku kvarila ležišče, zraven pa tresla lesene jasli, je pastir, še preden se je poklonil, dvignil palico in začel na vsi moč obdelovati osla.

»Čemu ga tepeš?« se oglasi oče Jožef.

»Zato, da bi se spametoval.«

»Če hočeš koga spametovati, moraš biti pametnejši od njega,« reče Jožef. »Lačen je in jesti mu je treba dati. Kaj je on tukaj kriv?«

»Oprostite,« reče pastir, »toda tole je zadnji naročaj slame, ki ga še imamo.«

»Če je tako,« reče Jožef, »ga odveži in mu daj trnja, ki si ga za kurjavo pripravil pred vhom.«

Pastir se je nasmehnil.

»Kako naj bi jedel trnje?«

»Jedel bo, zato da si ohladi jezo in da bi tebi ostala slama,« poreče Jožef.

Pastir je odvezal osla in ga odgnal k trnju. Ker je bila žival lačna, je začela hlastno jesti, čeprav jo je bodlo.

Ko jo je gledal, kako se muči, je pastir spregovoril: »Se eden trpi po nedolžnem zaradi velikega dogodka.«

Od tistihmal, Bobo, so lačni osli zadovoljni tudi s trnjem.

Medtem pa je zunaj nastal hrup in zaslišalo se je žvižganje biča, ki je padal nekomu po hrbtu.

Pastir je stopil k vratom, da bi videl, kaj se godi. Njegov tovariš je prihajal ves zasopel, na njem pa je kakor na oslu jezdil nekak človek v zlatem oblačilu in s turbanom, polnim demantov, pa dostojanstven je bil vide-ti in strog.

»Kdo je to?«

»Jeruzalemski upravitelj, kateremu sem sporočil novico,« je odgovoril pastir, ki je na

lastnem hrbtu prinesel glav-
varja.

»Kaj ti je dal za nagrado?«
»Ker na eno nogo šepa, no-
vice pa je bil vesel in bi bil
rad čimprej zdrav, je sedel
name in me začel bititi z bi-
čem, da bi hitreje stopil.«

»Saj sem ti rekel, prijatelj, da ga ni velikega dogodka, ob katerem ne bi kdo po nedolžnem trpel.«

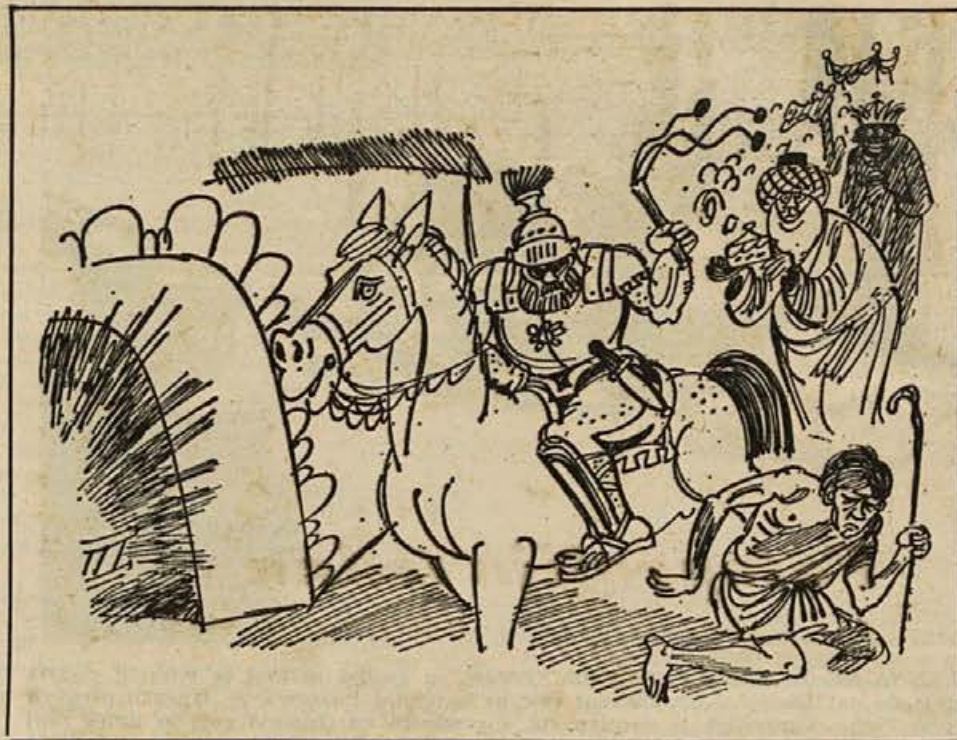
Ko je pastir, ki je bil prinesel poglavarja, zagledal pred vrati osla, kako žveči trnje, se je razjezil, pograbil krepelce in začel na vse pretege mlatiti po njem.

»Prekleta žival. Trnje je, ki sem ga bil pripravil za kurjavo, in zdajle, ko sem šel po opravkih, ko sem upravitelja prinesel na lastnem hrbtu.«

Osel se je začel izmikati, poskakovati od bolečin in grozno rigati.

Medtem so prispeli na kamelah modrijani in velemožje, ki so spremljali kralje, ki so se prišli z jutrovega poklonit novorojenemu Odršeniku.

Straža, ki jih je spremljala, se je približala vhodu, stražniki so začeli zamahovati z biči in tepsti pastirje in

osla, ki so se znašli na vrati.

»Umaknite se, da se poklonimo Odršeniku!«

Pastirji so pograbili osla za povodec in se beže umaknili vstran, premodri kralji z jutrovega pa so se od srca smejali njihovemu plašnemu begu.

Ko so razložili težke tovo-re z darovi, so vstopili in

padli pred Odršenika in se mu poklonili.

Tisti, ki so bili tepeni in napodeni, pa so se prijemali za boleča mesta na telesih, od daleč gledali vse to in drgetali.

»Kdo se je rodil, prijatelj?« vpraša pastir, ki je bil prinesel upravitelja.

»Odršenik sveta.«

»Kakšno odrešenje nam je pa prinesel, ko smo na njegov rojstni dan bili tepeni? Vidiš, velikaši so prišli pa s podkupnino in so si prilastili Odršenika.«

»Da, da, da!« je rigaje potrdil osel, ki je stal ob strani in si trudoma oblikoval rane, ki mu jih je bila prizadela palica.

(Prevedel Tone Potokar)

Valentin Katajev:

Pot okoli sveta

Precej prej, preden se je začel Pudeljakin ukvarjati s pripravi na svojo pot okoli sveta, sem mu rekel: »Dragi prijatelj, pravzaprav bi si lahko kupil novo obuvale. Poglej, Pudeljakin, prsti ti že gledajo iz čevljev. Kaj pa si bo mislila o tebi zahodna Evropa in Severna Amerika? Človeka je naravnost sram zaradi tebe.«

Pudeljakin pa je bil čisto drugačnin misli. Ni bil mož, ki bi se zlahka vdal. Nasprotno, skrivnostno se je nasmehnil in rekel: »Prsti sem, prsti tja. Čevlji — to je malenkost. Glavna reč so vize. In prsti ... zaradi mene, če že hočejo, naj kuka jo ven, to je njihova prava stvar. Počakaj, da pridem v zahodno Evropo: veš, tam so čevlji čudovito poceni. Imenitni škornji za le osem rubljev v našem denarju. Čista resnica!«

Na železniški postaji sem ga nežno ob-jel: »Ne pozabi pisati. Deležen si redke sreče, da smeš na pot okoli sveta. Dobro se ogledaj, izkoristi priložnost!«

»Potrudil se bom,« je ganjeno rekel Pudeljakin, »o tem si lahko prepričan.« S temi besedami se je odpeljal proti zahodu. Pudeljakin je držal besedo. Čez teden dni sem prejel prvo sporočilo, dopisnico iz Varšave:

»Najdražji Saša! Hura, hura, hura! Končno sem v zahodni Evropi, kar je nujno za razširitev mojega duhovnega obzorja. Prvo, kar sem storil, je bilo, da sem se s kolodvora nameril v mesto, da bi kupil čevlje. Nepopisno, kako poceni je vse. Par škornjev velja v našem denarju (si lahko predstavljaš?) deset rubljev. Fantastično, kaj? Pri nas velja ista kakovost najmanj štirideset rubljev. A propos, vendar si še nisem kupil škornjev. Tu pravijo, da so čevlji na Dunaju dvakrat cenejši, in trikrat boljši. Strašno sem vesel, da sem končno v zahodni Evropi. Nežno te poljub-ljam. V Varšavi dežuje. Jutri odpotujem na Dunaj. Tvoj Pudeljakin.«

»Pozdravljen, Saša! Pišem ti z Dunaja. Zares fenomenalno! Čevlji — kakršne si le poželesi! Čudovito ljubki: devet rubljev v našem denarju. Pravijo, da so v Hamburgu še cenejši, zato si jih tu ne bom kupil. Ob 9.40 odpotujem v Hamburg. Raje še počakam tistih štirindvajset ur, nimam prav? Naj me vzame vrag, lepo je v tej zahodni Evropi! No, udobnosti ni ravno preveč. Po cesti so raztresene vse mogoče iveri in dvakrat sem si precej resno ranil peto, gromska strela! Sicer pa — Dunaj je mesto, pa še kakšno! Na svidenje, tvoj Pudeljakin.«

»Ljubi Saša, lahko si misliš takšno smolo: prav v soboto zvečer sem prišel v Hamburg in kot nalašč vse trgovine zapr-

te. Vso nedeljo sem kot norec prečepel v hotelski sobi, nisem se ganil ven. V restavracijo me — iz meni neznanega vzroka — niso pustili. Komaj sem pričakal ponedeljek. Čevlji so res fantastično poceni, okoli šest rubljev v našem denarju. Zveni neverjetno, pa je res! Neki Rus mi je dejal, da so v Franciji čevlji dobesečno za-stonj. Počakal bom torej do Pariza. Saj ne gor! Pristrčen pozdrav, tvoj Pudeljakin.«

»Pišem ti iz Pariza. Čevlji veljajo štiri rublje v našem denarju, kaj deš? V Mar-seillu so še cenejši. Zaradi deževnega vre-mena posadam venomer le v sobi. Zvečer odpotujem v Marseille. Tvoj Pudeljakin.«

»V Marseillu bi si malone kupil čevlje. Zvečer odpotujem v Neapelj. Italijanska čevljarska industrija, tako se govori, proiz-vaja najcenejše čevlje v Evropi. In ljudje trdijo, da je Italija agrarna dežela! Ceste v Marseillu so zelo slabo tlakovane. Pošteno sem si ranil nogo, za vraga! Objema te tvoj Pudeljakin.«

»Neapelj. Čevlji za smešno ceno, tlak beden. Jutri odpotujem proti Indiji. Pudeljakin.«

»Bombay. Nesramne ceste. Cenenost čevljev veljanska. V Ameriki še cenejši. Takoj odpotujem naprej v San Francisco. Tvoj Pudeljakin.«

»Chicago stop čevlji bagatela stop pro-sim brzotjavno za tristo rubljev stop pu-deljakin.«

Poslal sem Pudeljakinu tristo rubljev, za katere je prosil. Potem so minili štirje meseci. O Pudeljakinu ni bilo ne duha ne sluha. Končno, v začetku petega meseca, sem prejel iz Odesa — tako se je končala torej ta osupljiva pot okoli sveta — naslednjo razglednico:

»Najdražji Saša! Skoraj bi si bil v Carigradu kupil čevlje. Neverjetno poceni. Približno rubelj in pol v našem denarju. Na srečo pa sem slučajno srečal nekega moža. Ko je slišal, da sem Rus in da si nameravam kupiti čevlje, se je udaril z dlanko po čelu in vzkliznil: Ampak, človek božji, kaj ste ob pamet? Rusija je vendar klasična dežela usnja. V Tveru, na primer, je vse prebivalstvo zaposleno z izdelova-njem dobrih in cenjenih čevljev. Takoj se odpravim na pot proti Kimriju (mimogre-de rečeno, ni daleč od Moskve) in si ku-pim čevlje. V Carigradu ni toliko psov. Noge, misli si so se že navadile. Prosim, zastavi mojo modro obleko za šestdeset rubljev in mi brzotjavno pošlji denar. V petek odpotujem v Kimri. Nežno te poljub-lja tvoj Pudeljakin.«

(Preved. Alenka Bole-Vrabc)

F. Kligenbaum

Številka

13

Na neki prireditvi sta se srečala pesimist in optimist.

Optimist je poznal pesimistovo šibko točko in je rekel:

»Nekeč sem bil povabljen na pojedino, kjer je sedelo pri mizi trinajst oseb.«

»Ojoj!« je vzkliznil pesimist. »Natanko trinajst?«

»Natanko,« je priki-mal optimist. »Pa ne samo to: kosilo so nam servirali točno ob trinajsti uri.«

»Gromska strela!«

»Servirali so nam tri-najst jedi.«

»Kakšna nesreča!«

»To pa še ni vse,« je priki-mal optimist. »Po-jedina je bila v petek.«

»V petek?« se je zgrozil pesimist.

»In trinajstega v me-secu!«

Pesimist je od groze dvignil roke.

»To je strašno!« je vzkliznil. »Stavim, da je doživel eden gostov hu-do nesrečo!«

Optimist je priki-mal.

»Uganili ste,« je de-jal. »Eden od gostov je umrl!«

»No, vidite,« je rekel pesimist zadovoljno. »Saj sem takoj rekel! Kdaj pa je umrl? Še isti dan?«

»Ne,« je rekel opti-mist škodoželjno. »ni umrl isti dan.«

»Kdaj pa?« je vprašal pesimist brez sape. »Čez trinajst let!«

Misli o ljubezni

COULANGHEON:

Ljubezen je samo želja po sladkostrastju. Sladkostrastje je samo vonjava. Ko jo vdihneš, te upijani. Ali je opojnost kaj več kakor prvo razočaranje?

SAINTE-BEUVE:

Ljubezen vseh bitij na tem svetu ni pogosto nič drugega kakor pravica zadajati drug drugemu največje trpljenje.

DESCARTES:

Ljubezen je ganotje duše, ki ga povzroči duh, hoteč se svojevoljno združiti s predmeti, ki se mu zdijo prikladni.

SANDEAU:

Bral sem nekje, da je ljubezen prvo poglavje velike knjige o nevhvaležnosti.

BATAILLE:

Ljubezen se pojavi in se vas dojmi. Drhtenje veselstva spreleti vaš mozeg; ljubezen je trepet poželenja.

MONTAIGNE:

Če torej pustim knjige ob strani in govorim bolj snovno in enostavno, vidim, da ljubezen končno ni nič drugega kakor žeja po uživanju ljubljene osebe, niti ni Venus kaj drugega kot ugodje.

Prišle so Prešernove knjige 67

Prešernov koledar 1967 je že na znanju pripadajo, notri pa poln zanimivega branja in ilustracij akademskih slikarja Bogdana Bordića. Vsak bralec bo našel kaj v njem, da bo pritegnilo: številne koristne informacije iz družbeno-političnega življenja doma in po svetu, razprave, aktualne beleške, črtice in drugo.

Roman Smiljana Rozmana »Poletje« je knjiga, ki jo bodo radi jemali s polje mladosti in stari, saj opisuje v klenem stilu zanimivo ljubzensko zgodbo, potisnjeno v okvir dogodkov predvojne Jugoslavije, začeti s preplahom ob atentatu na kralja Aleksandra v Marseillu. Vse to je zanimivo in nenavadno toliko bolj, ker je pisatelj izbral za kraj dogodkov, zapletov in razpletov hribovsko vas neke na pohorskih tleh.

»Drobojs«, povest A. P. Čehova, so dobili člani Prešernove v odličnem prevodu Josipa Vidmarja. V tem delu spet spoznamo klasično rusko literaturo v vsej njegovi veličini, z vsem njegovim duhom, ki ga je vdihoval v nepozabne, enkratne junake svojih zgodb. Zgodba je grajena preprosto, kljub temu pa se pred bralcem odmotava jo usode oseb kot teži vzvi.

»Otroci zemlje in morja« je delo Vere in Aleša Beblerja. V tem odličnem potopisu, ki je nastal med Beblerjevimi službovanjem v Indoneziji, kjer je bil več let diplomatski predstavnik, je povedana kaj več o daljni otoni priateljstvi deli, kot smo lahko brali iz zemljepisnih in zgodovinskih knjig. Pisca sta se potrudila, da posejeta v duhu indonezijskega naroda, v njegovo vsakdanje življenje, v obstoj, hkrati pa prikazeta bralec njegovo čudovito galerijo posesta v duhu indonezijskega naroda, ki je v folklorne zakladnice. Knjiga prikaže vrsto vernih fotografij, ki nas bralec še bolj prepričajo in zbližajo s svetom in življenjem v daljni Indoneziji.

»Slovenska umetnost« izpod peresa umetnostnega zgodovinarja in esteta Emilijana Cevca je edinstveno delo, poljuden pregled življenja in razvoja likovne umetnosti na Slovenskem od časov naselitve v novi domovini do moderne. To pomembno delo je opravljeno s tankim posluhom za razne umetnostne tokove, ki so prišli k nam od drugod ali pa so vznikli na domačih tleh. Delu je priloženo veliko slikovno dokumentarnega gradiva in umetniških reprodukcij. Drobni tisk in majhen (šopni) format pa

sta knjigi, čeprav je namenjena vsem bralcem in dana na sveto in najboljšim namenom, bolj v škodo kot v korist. Vzbuja se pomislek, ali bi morda ne kazalo taka dela tiskati na formatu, ki bi bil na zunanaj opozoril na izjemno prispevek v prikazovanju domače (ali pa tuje) umetnosti.

Za doplačilo so člani Prešernove družbe prejeli še izbor Trdinovih »Bajk in povesti o Gorjancih« ter priredbo dokumentov o svetovnih raziskovanjih »Tuji svetovi, razna morja« izpod peresa prof. Pavla Kunaverja.

Izbor Trdinovih »Bajk in povesti o Gorjancih« je priredil ter knjigi napisal spremno besedo in poljsnila Miroslav Ravbar, ilustracije pa je prispevala Melita Vovk. V knjigi je zbranih trinajst značilnih Trdinovih bajk in povesti, kakršne je pisal za življenja v Novem mestu. Nova izdaja njegovih del pa slej ko prej kaže na to, da je Janez Trdina na Slovenskem še vedno priljubljen klasik, eden tistih naših pisateljev, ki zna govoriti vsem ljudem.

»Tuji svetovi, razna morja« izpod peresa prof. Pavla Kunaverja je prirejen izbor iz literature o raziskovanjih tujih dežel in morij skozi stoletja. Iz knjige spoznamo vsa prizadevanja in nemir ob odkrivanju nesanih predelov sveta, kakršni so prevevali Marca Pola, Scotta, Livingstona, Nansena, Amundsen in celo vrsto svetovnih popotnikov in raziskovalcev. Poljudno pisano delo se bo bralcem nedvomno prikupilo in bodo radi znova in znova segali po njem.

J. ZORAN

Izšla je letna knjižna zbirka Prešernove družbe

1. Prešernov koledar 1967 ima zopet vrsto literarnih, publicističnih, poljudnoznanstvenih in praktičnih prispevkov.

2. Smiljan Rozman: POLETJE, roman, ki se dogaja v Pohorskem okolju. V zanimivem in privlačnem stilu opisuje dekle, ki se odloča za zakon.

3. A. P. Čehov: DVOBOJ, klasično delo svetovno priznanega avtorja.

4. Vera in Aleš Bebler: Otroci zemlje in morja, delo o Indoneziji, ki ni ne roman in ne potopis, ne znanstvena razprava, in je obenem vse to.

5. Emilijan Cvec: SLOVENSKA UMETNOST, poljudna zgodovina slovenske umetnosti in koristen dopolnilni priročnik za naše šole. Knjiga ima 32 strani slik v bakrotisku in 16 strani barvnih reprodukcij.

Cena je 15 N din za broširano in 30 N din za vezano zbirko. Prejemniki lista Knjižne police dobe zbirko za 12 oz. 25 N din, če jo naročijo v upravi.

Zbirke dobite v vseh knjigarnah, v upravi in na novoletnem sejmu Gospodarskega razstavišča v hali B.

Prešernova družba
Ljubljana p. p. 41/I

Danes ni dovolj le pratika

Prišli so dolgi zimski večeri, ko imamo več časa za branje. Pogostejše se gremo po naših knjigah, ki so nam prijateljske, učiteljske in svetovalk ter imajo pomembno vlogo.

Angleški pisatelj John Ruskin deli dobre knjige v take, ki so za skrajšanje časa, in take, ki so za življenje. Slednje so zanj posebno važne, ker hranijo lepoto življenja in s trudom pridobljeno modrost človeštva. Tudi kratkočasne knjige niso brez vrednosti, saj mednje sodijo zanimivi potopisi, povesti, ki posredujejo lepoto in znanje.

Tudi pri nas si vsak izobraženec, pa tudi že veliko delavcev in kmetov u-

stvarja domačo knjižnico. O praktičnosti naše knjige je zapisal pesnik Oton Župancič naslednje: Sodobni ustroj je tako za motan, naloge našega današnjega človeka tako mnogovrstne, da jim tisti, ki ne išče sveta v knjigah, nikakor ne more biti kos. Poznamo čase, ko je slovenski hiši zadostovala le pratika. Dandanes pa že skoraj vsak kmet ve, da mora imeti razen sklednice in police za spravo tudi knjižno polico, ki jo je treba stalno izpopolnjevati z novostmi, če nočemo zaostati za drugimi.

Naj nam bodo te besede vedno spodbuda, da si bo knjiga utirala pot do bralcev, da bi, kakor pra-

vi slovenski pisatelj Fran Albreht, še bolj vzljubili lepote slovenske besede, presodili moč sodobnega duha, ki se izraža v delih sodobnih književnikov, da bi vzljubili knjigo, se jo naučili jemati v roke in jo cenili kot resnično dragocenost.

Celo med drugo svetovno vojno so naši ljudje radi kupovali dobre knjige in jih poklanjali svojem in prijateljem za novoletna darila. Ta lepa navada je po vojni vse bolj razširjena in prav te dni se v Ljubljani in drugod ponuja ugodna priložnost, da si po nižjih cenah lahko kupimo knjige naših in zamejskih piscev. S. Sk

Stranska vas: dom za 12 milijonov!

V Stranski vasi je zrasla mogočna stavba, gasilski dom, v katerem bo tudi prostorna dvorana za kulturne prireditve. Podjetni so vaščani na področju te krajevske skupnosti! Plod njihovega dela je dom z dvorano, ki leži na lepem mestu zunaj vasi, na rahli vzpetini, in je obrnjen

proti Ljubnu. Tajnik krajevske skupnosti tov. Jože Rataj nam je povedal, da so začeli z gradnjo že leta 1956. Leto dni prej je bilo ustanovljeno gasilsko društvo, ki pa ni imelo svojih prostorov. Zamišljal o gradnji doma so začeli uresničevati že leto dni po ustanovitvi društva. Odkupili so zemljišče, kmalu je bil narejen načrt in začeli so z delom v peskokopu, saj je bilo tako dosti ceneje. Ob nedeljah so delali v Zalogu opeko in leta 1958 so ga imeli že pod streho.

»Pri nabavi lesa za dom so sodelovali vsi prebivalci tega področja«, je povedal tov. Jože Rataj. »Bilo je več kot 8000 ur dela, vožnje so opravljali brezplačno. Nekatera podjetja so, potem ko so videla, kako smo se zavzeli za naš dom, tudi prispevala z vožnjami.«

»Nam lahko poveste, na ko-

liko milijonov cenite vaš dom, ki je še v gradnji, in koliko ste dobili dotacij?»

»Dom seveda še ni dokončan, njegova vrednost pa je prav gotovo kakih 12 milijonov starih dinarjev. Dotacij oziroma pomoči pa smo dobili 800 tisoč dinarjev. Vse ostalo smo sami naredili«, je rekel tajnik s samozavestnim glasom. In res so prebivalci tega kraja lahko ponosni nase, saj so zgradili dom z dvorano, ki bi bil lahko v ponos tudi mestu!

Veliko je prispevala mladina in druge družbene organizacije na vasi. V Stranski vasi bodo imeli v kratkem dokončan dom z dvorano, kjer bodo mladinci lahko igrali, pa tudi potujoči kino se bo imel kje ustaviti. Potegujejo se tudi za stalno ljudsko knjižnico.

Prav izjemen primer je Stranska vas in njeni ljudje. (pb)

Jože Tisnikar v Dolenjski galeriji

V petek, 16. decembra zvečer, so v spodnjih prostorih Dolenjske galerije odprli razstavo slikarja samouka Jožeta Tisnikarja iz Slovenj Gradca. Umetnika in gosta je najprej pozdravil ravnatelj dolenjskega muzeja profesor Janko Jarc, nato pa je o Tisnikarju umetniku in človeku spregovoril Alojz Florjančič.

Priporočamo ogled razstave v Dolenjski galeriji, ob tej priložnosti pa objavljamo tudi življenjepis slikarja, ki pravi o sebi tole:

Rodil sem se 26. 2. 1928. v Mislinji pri Slovenj Gradcu kot sin delavskih staršev. Oče je bil delavec v tovarni lepenke v Mislinji. Bil sem najstarejši otrok. Ker nas je bilo osem otrok, sem imel bolj slabe čase kot dobre. Osnovno šolo sem obiskoval v Mislinji, potem pa sem se zaposlil v tovarni lepenke kot delavec pri stroju.

Ko sem doslužil vojaški rok, sem se zaposlil v bolnišnici, ker sem tudi pri vojakih bil bolničar. V bolnišnici me najbolj veselilo delo v prosekuri. Verjetno zato, ker sem vedno podzavestno čutil, da se bom v tem okolju lahko najboljše slikarsko izrazil.

Ze leta 1951 sem začel s kopiranjem starih mojstrov, obenem pa sem mnogo bral, zlasti zgodovino umetnosti.

Kot slikarja me je odkril prim. dr. Strnad. Ker je tudi sam velik ljubitelj umetnosti, mi je nudil vso podporo. Po letu 1955 pa sem se s slikarstvom posebno zavzeto ukvarjal, in to pod odličnim nadzorstvom akademskega slikarja Karla Pečka. Od takrat slikam izključno iz bolniškega ambienta, kjer živim in delam. Slikam ljudi po spominu in zajemam celotno življenje od rojstva do smrti.

Tako so nastale smrtne značilne slike: Vizita na pustni tork ali Karnevalska noč v bolnišnici, Obdukcija, Mrliški oder, Avtoportret pred pro-

sekturo, Mrliški voz itd. Doslej sem naslikal preko štiri-

Naj nam bodo te besede vedno spodbuda, da si bo knjiga utirala pot do bralcev, da bi, kakor pra-

sto slik in precejšnje število risb tega edinstvenega okolja. Čutim, da mi motivov iz bolniškega življenja ne bo nikoli zmanjkalo.

Do konca bi rad obdelal življenje, predvsem pa v tistih točkah, ki se jih drugi boje. In smrt je ena takšnih najpomembnejših točk.

JOŽE TISNIKAR

Slikar Jože Tisnikar iz Slovenj Gradca in član KUS »Janez Trdina« Alojz Florjančič na petkovi otvoritvi razstave v Dolenjski galeriji (Foto: Janez Pavlin)

Razstave 67

Studijska knjižnica Mirana Jarca bo prihodnje leto pripravila vrsto razstav ob pomembnih obletnicah kulturnih moči in rasti slovenske kulture. Izdelali so okvirni načrt in predvideli naslednje razstave: 1967 — prva izdaja Trubarjeve pesmarice (razstava 400 let slovenskih pesmaric), 175-letnica rojstva Janeza Ciglerja (povest Sreča v nesreči); z razstavo se bodo spomnili še 70-letnice smrti Matije Valjavca, 80 let je, kar je umrl Levstik, 70 let pa je preteklo od smrti Janka Kersnika. Spomnili se bodo tudi Alojza Gradnika ob njegovi 85-letnici in priredili razstavo Stirje devetdesetletniki (Ivan Koštič, Ivo Sorli, Alojz Kraigher in Rajko Nahligal).

Ta program je seveda samo okvir. Studijska knjižnica bo priredila še vrsto drugih razstav, omenjene pa so seveda najvažnejše, saj so pomembne obletnice slovenskega kulturnega življenja.

P. BREŠČAK

V Sevnici odprta razstava Mladinske knjige

16. decembra so v sevniki osnovni šoli odprli razstavo mladinske knjige. Tam si bodo ljubitelji branja lahko kupili tudi knjige po nižjih cenah.

Petnajsto leto Stezic

Prva letošnja številka glasila novomeških srednješolcev je vstop v 15. leto izhajanja Stezic, ki so gimnazijskega glasila, prerasla v glasilo vseh novomeških srednješolcev. Tak koncept obeta tudi vsebinsko bogatejšo in raznovrstnejše prispevke in v prihodnosti odpira možnost tehnično popolnejšega in bogatejšega glasila. Prav gotovo je ena izmed težav, ki jih ima vsako leto uredniški odbor, ta, da dijaki, ki glasilo urejajo, po končanem šolanju zapuščajo zavod in odhajajo s svojimi izkušnjami, tako da morajo Stezice vsako leto doživeti novo rojstvo. Uvodnik letošnje številke, ki je izšla dokaj pozno, je posvečen pesniku (S. Gregorčiču) in daje glasilo literarno obelodanost. Prvi koraki v svet lepe besede najdejo mesto v tem glasilu: besede, ki sicer ne bi bile nikoli izgovorjene (pesni Mala. Večer ob morju). Zanimiva so potopisa na razmišljanja (S. potli, Pogled nazaj, Srečanje). Miselno neurejenost kaže tu in tam prispevek

Govorim v imenu mlade generacije, za katerega bi bilo dobro, da bi ga urednik prej prečital. Zanimiva je likovna priloga Detajl iz moje sobe. Zal pri sodelavcih, ki so prispevali v prvo številko, ne najdemo navedene vsaj šole, če je že ime tako zamotano (npr. Oška Mogens, Daisy). Prijetna novost pa so pogovori s sodelavci, ki so vez med uredniškim odborom in dijaki, ki žele objavljati v glasilu.

Petnajstemu letniku Stezic želimo na pot veliko poguma in čimveč lepih, neizmetničnih besed. Vodi jo ga: Renata Bačar (glav. urednik), Radenka Donato (odg. urednik), Zdravko Budna (teh. urednik) in člani: Zora Brumat, Sonja Potočar, Jože Simčič, Stane Granda, Nada Mirtič in Drago Rustja, ilustratorja pa sta Milček Komelj in Jože Simčič. Mentor in korektor Stezic je prof. Jože Sever, matrice pa tipkajo dijakinja ESS.

P. B.

Sto let šole na Preloki

(Nadaljevanje in konec)

Prvih 40 let šole na Preloki so poučevali samo učitelji, prva ženska učna moč pa je bila učiteljica žena kot učiteljica ženskih ročnih del Ana Kosin, ki je umrla še zelo mlada 7. I. 1912. Pedagoginjo z učiteljsko diplomno je dobila Preloka šele septembra 1916.

Trije učitelji, ki so za Borštnikom drug za drugim učiteljevali na Preloki, taks Ivanetič (1879—1882), Jože Petrič (1882—1883) in Leopold Pegan (1883—1887) so imeli spore in trenja z župnikom, svojim krajevnim nadzornikom. O tem navajajo zanimive podatke listine v nadško-

ljskem arhivu v Ljubljani. Učitelj Miroslav Kosin ni našel med ljudmi razumevanja, o čemer je pred odhodom 27. julija 1913 zapisal v šol. kroniko: »S tem sem zaključil svoje sedemletno službovanje, polno žalosti in preganjanj od strani tukajšnjega kraja. Šolskega sveta.« Polovaj učitelj na Preloki se je po stopoma povsem popravil šele po zaslugi krajevnega šolskega predsednika Jožeta Starošniča, ki se je 1929 uselil v Kanado. Kronika poudarja, da se v svoji borbi ni ustrašil nobene žrtve ter je tako dosegel, da je postal gospodar šole samo učitelj.

Leta 1922 se je šola na Preloki razvila v dvorazredno in

1934 v trirazredno. Od konca novembra 1936 do julija 1937 je tu učiteljeval Mihael Pintar-Toledo, ki je v 10-letnih počitnicah odšel kot prostovoljec v mednarodno brigado v Španijo v boj proti fašistom. Po zmagi Francovih fašistov se je umaknil v Francijo, od koder so ga iz taborišča leta 1940 poslali v interniranci v Nemčijo. Avgusta 1941 se je po pobegu iz nemškega koncentracijskega taborišča prebil v Slovenijo in se na Stajerskem vključil med partizane. Postal je komandant pohorske in pozneje šaleške čete ter se je v letih 1941 in 1942 izkazal v več akcijah. Da ne bi prišel ranjen Nemcem v roke, je vr-

gel predse zadnjo bombo, ki je raztrgala njega in nemške zasledovalce.

Med NOB sta na Preloki učiteljevala domala ves čas sama Feliks in Marija Jug. Na prošnjo staršev otrok iz Zilj je bila 4. I. 1944 na Ziljah odprta ekskurziona šola, v kateri je poučeval preloški učitelj po trikrat na teden vse do njene ukinitve 19. V. 1945. S šolskim letom 1951/52, ko je bila v Ziljah ustanovljena redna enooddelčna šola, se je dvoooddelčna šola na Preloki ob pomankanju učiteljev skrhila za dve leti v enooddelčno, potem pa je zopet delovala kot dvoooddelčna šola v šolskem letu 1958/59. S šolsko reformo se je spremenila v enooddelčno šolo, ki je s kombiniranim poukom izobraževala učence vseh osem razredov do vključ-

no šolskega leta 1962/63. S petim septembrom 1963 je šola na Preloki izgubila finančno samostojnost in postala podružnica centralne osnovne šole Adlešiči, kamor so se z avtobusnim prevozom prešolali učenci štirih višjih razredov. V šolskem letu 1965/66 se je preloška šola preorientirala v podružnico centralne osnovne šole Vinica, kamor imajo sedaj prevoz učenci višjih razredov. Od leta 1960 dalje opravlja pedagoško in kulturno delo na Preloki domačinka Marija Starešinič.

Šolska kronika, ki jo je začel pisati prvi učitelj od nastopa svoje službe na Preloki 2. XI. 1866, vsebuje poleg običajnih poročil o poteku šolskega dela precej podatkov o vremenu in letini.

I. SIMONIČ

100 staršev na zboru DPM v Pišecah

V Pišecah je bil v nedeljo občni zbor Društva prijateljev mladine. Obiskalo ga je nad sto ljudi. Društvo je bilo vse leto delavno in je veliko napravilo. Njegova zasluga je, da je šolska kuhinja izredno dobro založena in da so deležni malice tudi najrevnejši. Društvo pripravlja ob izteku starega leta lep sprejem dedka Mraza.

Gospodarili dobro, a bi lahko še bolje

Lepi gospodarski uspehi v primerjavi z lanskim letom in planom za leto — Prevelike zaloge — Sposobni strokovni kadri bi lahko pripomogli do še večjih uspehov, žal pa strokovnjake raje odpuščajo kot zaposlujejo

Iz tabele (glej okvirček) se vidi, da so bili v kočevski občini letos doseženi ugodni gospodarski uspehi, razen tega pa bo prav gotovo dosežen tudi letni plan. Izjema bo izvoz, ki bo letos sicer občutno večji kot lani, vendar letni plan ne bo dosežen.

Podrobnejša analiza pa kaže, da sta rentabilnost in ekonomičnost letos nazadovale, medtem ko je produktivnost občutno porasla. Na nizko rentabilnost in produktivnost občutno vplivajo zaloge materiala in drobnega inventarja, ki so najbolj porastle, ter zaloge izdelkov in trgovskega blaga, ki so porasli občutno manj.

Seveda bi bili uspehi gospodarjenja precej boljši, če ne bi gospodarske organizacije imele precej težav; največja je pomanjkanje in neredna dobava reprodukcijskega materiala. Zato podjetja pogosto nakupijo, ko se ponudi priložnost, velike količine materiala, ker se le tako lahko izognejo zastojem v proizvodnji. Zaloge pa potem vežejo

obratna sredstva, podjetja iščejo nove vire obratnih sredstev, s tem pa zvišujejo svoje poslovne stroške.

Vendar so ovire za boljše

sploh ne analizirajo vplivov na poslovanje, ampak se zanašajo le na izkušnje preteklih let.

Škodljivo je tudi, da se ne

Po podatkih iz periodičnih obračunov gospodarskih organizacij kočevske občine za obdobje od 1. januarja do 30. septembra 1966 so bili doseženi v primerjavi z istim obdobjem lani naslednji uspehi gospodarjenja (1965 je indeks 100):

Fakturirana realizacija	127.7
Celotni dohodek	127.0
Neto produkt	119.1
Dohodek za razdelitev	120.0
Bruto osebni dohodki iz dohodka	123.1
Ostanek dohodka	130.8
Povprečno število zaposlenih	96.4
Izplačani čisti osebni dohodki	138.2
Vrednost zalog 30. 9. 1966	123.4
Kupci	126.1
Dobavitelji	171.0
Povprečno angažirana poslovna sredstva	120.1

gospodarjenje tudi v gospodarskih organizacijah samih. Tako ponekod premalo skrbijo za čim uspešnejše delo posameznih služb in za njihovo dobro sodelovanje. Marsikje

kateri vodstveni delavci v gospodarstvu ukvarjajo še z zasebno obrtjo oziroma svojo postransko dejavnostjo, zaradi česar se manj prizadevajo za napredek podjetja.

Posebno po reformi so v gospodarskih organizacijah preradi odpovedali delovno razmerje strokovnjakom, čeprav so analize pokazale, da jih v podjetjih nimajo dovolj. Glavni vzrok za to je nedvomno, da niso hoteli ogroziti vodilnih položajev svojih strokovno premalo usposobljenih delavcev. Vendar so ukinjanje delovnih mest z višjo izobrazbo utemeljevali s tem, da jih ti kadri precej stanejo in da si ne morejo privoščiti takega razkošja.

Gospodarske organizacije se morajo zavedati, da se je gospodarska reforma komaj dobro začela in da bodo postavljene še pred mnoge preizkušnje. Zato bodo morale med drugim dobro pretehtati nove investicije, izkoriščenost obstoječih zmogljivosti, potrebe tržišča, poskrbeti za čim boljše organizacijo dela in seveda skrbeti za izpopolnjevanje svojih strokovnjakov, saj se denar, porabljen za te namene, vedno bogato obrestuje.

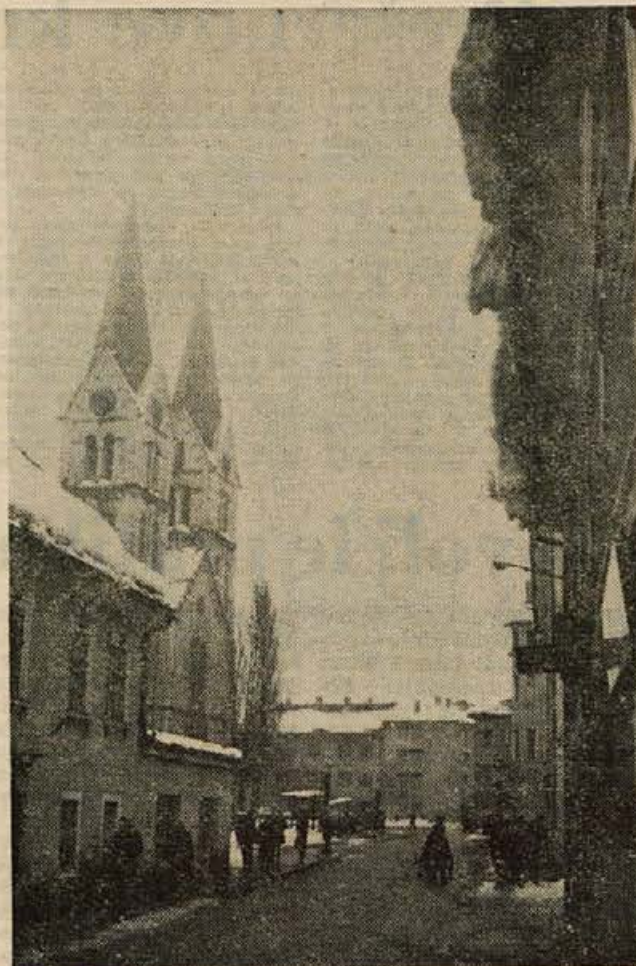
Prednost mladim

Na konferenci krajevne organizacije SZDL v Dolgi vasi so razpravljali predvsem o bližnjih skupščinskih volitvah in o komunalnih zadevah. Med ostalim so menili, da bi bilo potrebno čimprej popraviti most, ki ga uporablja tudi KGP, in urediti vodovod, za katerega pa ni povsem gotovo, da bo prispevala občinska skupščina, ker ji bo spet manjkalo denarja; vas naj bi dobila tudi javno razsvetljavo, za kar pa so nekateri občani menili, da še ni najbolj nujna. Pri volitvah in evidencijanju pa so dali prednost mladim.

Vimolj: učiteljica stanuje v razredu

Na konferenci krajevne organizacije SZDL Vimolj so ugotovili, da so v preteklem obdobju kupili z lastnim denarjem mlatilnico in motor, opravili 780 ur prostovoljnega dela na pokopališču in izvedli nabiralno akcijo za Rdečo križ.

Med zadevami, ki jih mučijo so: različne cene lesa na slovenski ter hrvaški strani Kolpe, slabost pri odkupu mleka, krompirja in drv ter škoda, ki jo povzroča divjad, predvsem medvedi in jeleni, katerih stajal bi bilo treba po njihovem zmanjšati. Razen tega bi bilo nujno potrebno popraviti šolo in zagotoviti stanovanje za učiteljico.

Takole je in bo še visel sneg nad našimi glavami. Včasih se »višje sile« poigrava in pokopljejo pod seboj kakšnega občana ali pa ga vsaj prestrašijo. (Foto: Primc)

Peki ne bodo brez kruha

Kočevska »Pekarna in slaščičarna« se združuje z »Žitom« iz Ljubljane

Pred kratkim se je delovni kolektiv Pekarne in slaščičarne v Kočevju z referendmom odločil, da se združi s podjetjem »Žito« iz Ljubljane. Na zadnji seji sveta za industrijo, obrt in promet so nekateri člani izrazili bojazn, da bi »Žito« lahko po združitvi ukinilo pekarno v Kočevju in sem vozilo kruh iz Ljubljane, kot ga vozi že v Ribnici. Tako bi kočevski peki lahko ostali brez kruha oziroma dela.

Privoženi dolarji kočevskega »AVTA«

V desetih mesecih letošnjega leta je kočevsko prevozniško podjetje AVTO izpolnilo letni plan z 91 odstotki in pričakujejo, da ga bo do konca leta preseglo za okoli 8 odstotkov. Na ta uspeh je vplivalo prizadevanje za boljše organizacijo dela, boljše izrabo voznega parka, nabava novih vozil v drugem tromesečju in drugi ukrepi.

Lani je ta kolektiv ustvaril s prevozi 415.370 dolarjev deviznega priliva, v desetih mesecih letos pa že 552.255 dolarjev ali za 32,9 odst. več kot lani vse leto. Devize so ustvarili predvsem s prevozniško dejavnostjo v državah zahodne Evrope.

Podjetje pa ima ob vsem tem tudi težave, saj stroški nenehno rastejo. Če se bodo cene gorivu, zavarovalne premije in drugi stroški povečali, bo moralo podjetje povečati cene svojih storitev. Na področje deviznega priliva vplivajo predvsem cestne takse, zlasti v sosednji Avstriji.

Cene v Kočevju

Pretekli teden so veljale v Kočevju za nekatere kmetijske pridelke naslednje cene: krompir 0,80 Ndin kilogram, sveže zelje 0,76, kislo zelje 1,54, kislata repa 1,42, solata 3,35, jabolka 2,32 do 4,36, češnja 1,66, banane 5,50, limone 4,50, grozdje 4,48, pomaranče 5,00 Ndin. Jajca so bila po 0,80 Ndin.

27. decembra bo seja občinske skupščine Kočevje

27. decembra ob 8. uri bo v Domu telesne kulture v Kočevju zadnja letošnja seja občinske skupščine. Na dnevnem redu bo: informacija o pripravah planov in proračunov za leto 1967, poročilo komisije za prošnje in pritožbe, poročilo komisije za uvedbo skrajšanega delovnega časa, personalne zadeve, sprejetje nekaterih odlokov in sklepov ter nekatere druge zadeve.

Za posojilo preveč prosilcev

Na razpis posojil za popravilo hiš iz sklada za borce se je prijavilo 76 kmetov borcev, ki so zaprosili skupaj za 45 milijonov S-din posojila. V skladu je na razpolago le 10 milijonov S-din. Posebna komisija si bo zato ogledala vse hiše prosilcev in nato odobrila posojila najbolj potrebnim. Največ prošelj je prišlo iz območja Drage, in sicer 21. Slede območja: Vas-Fara 18 prošelj, Kočevje z okolico 15, Osilnica 12, Predgrad 8 in Struge 2.

Boljši prirastek od lanskega

V Kmetijskem obratu v Koprivniku (KGP Kočevje) so v letošnjih prvih devetih mesecih pri okoli 430 glavah govedi in 110.302 krmnih dneh dosegli prirastek 83.931 kg ali na krmni dan 0,71 kg. To je nekoliko boljše kot lani. Zadovoljiva je tudi mlečna proizvodnja, čeprav redijo manj mlekaric kot v drugih obratih. Osebnih dohodkov so povečali, da je bilo povprečje v obdobju januar — september 50,29 Sdin. V primerjavi z dohodkom v drugih gospodarskih panogah je to še vedno malo. Koprivnik zaposluje okoli 80 ljudi, delovišče pa je precej oddaljeno od središča.

Letošnji zbori naj bi pomenili prelomnico

15. decembra je bil v Kočevju posvet predsednikov občinskih sindikalnih svetov iz Krškega, Sevnice, Trebnjega, Novega mesta, Črnomlja, Grosuplja, Ribnice in Kočevja, ki se ga je udeležil tudi predsednik republiškega sindikata kmetijskih delavcev Julij Planinc iz Ljubljane. Ker so v tem času občni zbori sindikalnih podružnic, je bilo posvetovanje velikega pomena. Letošnji zbori naj bi namreč pomenili prelomnico v delu sindikalnih podružnic. Te naj ne bi imele podrejene vloge in bile bolj odločne, kot so bile doslej v številnih delovnih kolektivih. Da bo sindikat lahko pravi zagovornik delavčevih pravic, je potrebno, da so njegovi voditelji sposobni in razgledani ljudje. Zato je treba ob volitvah dobro premisliti, kdo bo vnaprej vodil sindikalne podružnice.

Znova so poudarili, naj bi bil sindikat organizacija članstva, ne pa vodstev. Potrebni so pravilni odnosi, da bo vsak član sindikata lahko povedal svoje mnenje, ne da bi se mu bilo treba bati posledic. Na posvetu so tudi poudarili, naj bodo vsi člani kolektiva enakopravni. Precej pozornosti so posvetili tudi izobraževanju članov sindikata in upravljavcev. V bodoče naj bi sindikalne podružnice in občinski sindikalni sveti za to namenili več denarja.

Govorili so tudi o vplivu reforme, o zaposlovanju, o evidentiranju kandidatov za bodoče odbornike, predstavnik iz Črnomlja pa je v razpravi govoril tudi o tem, kako bi ukinjena železniška proga Novo mesto — Karlovac prizadela podjetja v obeh belokranjskih občinah, posebno pa rudnik Kanižarico.

Po končanem posvetu so si udeleženci ogledali kemično tovarno v Kočevju, ki zaposluje okoli 230 ljudi, njena vrednost proizvodnje pa je štiri milijarde starih dinarjev na leto. Zaposleni zaslužijo povprečno 110 tisoč starih dinarjev, pa še vedno lahko podjetje nameni 48 odstotkov ostanka dohodka za sklade. Še pred tremi leti so razmišljali, če bi v podjetju uvedli prisilno upravo, vendar se je stanje zelo popravilo. Precej izdelkov prodajo v tujino. Udeleženci posveta so si ogledali tudi postopek pri izdelavi melamin plošč, najvažnejšega proizvoda tovarne, ki ima lepo bodočnost.

Prihodnji posvet predsednikov občinskih sindikalnih svetov dolenskih občin in spodnjega Posavja bo predvidoma v februarju prihodnjega leta v Ribnici.

—R

Rinžo je potrebno urediti

Preveč in premalo vode — Občina je predlagala Vodni skupnosti, kaj bi bilo nujno potrebno urediti na Rinži v letu 1967

Občinska skupščina Kočevje je predlagala Vodni skupnosti Ljubljana-Sava, da v letu 1967 nadaljuje z urejanjem Rinže. Predvsem bi morali še naprej obnavljati požiralnike, urediti v Kočevju okoli 500 metrov nabrežja in zgraditi pri Bregu jez.

Vsa ta dela bi veljala okoli 200.000 N-din. Kočevske delov-

ne organizacije so za leto 1966 plačale nad 302.000 N-din vodnega prispevka in prispevka za onesnažitev vode.

Za Rinžo pa bi bilo potrebno napraviti dolgoročni ureditveni načrt. V sušnem vremenu ima namreč zelo majhen pretok, v nekaterih obdobjih pa poplavlja. Razen tega je močno onesnažena.

Nujno bi bilo na Rinži zgraditi več jezov, očistiti strugo, jo ponekod regulirati, napraviti primernejšo zapornico v mestu in urediti strugo Rinže in požiralnikov pod zapornicami.

Prvi na novem pokopališču

Čeprav je bilo kočevsko pokopališče uradno odprto šele pretekli tork, 20. decembra, je bil že teden dni prej na njem pokopan prvi občan.

Na željo sorodnikov je bil 13. decembra pokopan na novem pokopališču Jože Kalan, 64-letni upokojenec iz Rudnika 2 pri Kočevju. Pokojnik je bil znan športni, planinski in turistični delavec, razen tega je delal tudi pri drugih organizacijah, predvsem pri lovski.

DROBNE IZ KOČEVJA

DOLGO JE TRAJALO, da je dozorela misel o gradnji prepotrebne novega pokopališča, ki bo do spomladani dokončno dograjeno. Takrat bodo usposobili tudi večje in druge pomožne objekte. Kljub temu da pokopališče še ni urejeno, so prejšnji teden pokopali že prvega pokojnika. To je bil nenadoma umrlj pri ljubljeni planinci, častni predsednik planinskega društva Kočevje tov. Kalan.

ZADNJE DNI SO TRGOVINE polne kupcev, ki kupujejo vse mo. goče, saj se želijo pravočasno oskrbeti za praznično pričakovanje novega leta. Nakupujejo že sedaj, da ne bi zmanjkalo nekaterih stvari, kot se je dogajalo prejšnja leta, ker trgovine zaradi letnih inventur nočejo imeti prevelikih zalog. Tudi dedek Mraz se bo, kot kaže, dobro pripravil, saj pridno nakupuje.

V PETER K SO PRVIC prodajali na tržnici purane in goske,

ki so bili pravkar zaklani ter lepo očiščeni in rejeni. Na trg so jih prinesle kmetice iz okolice Vinice. Cena ni bila pretirana — 1500 S din za kilogram. Po želji so prodajale cele ali pa so jih tudi sekale na manjše kose. Ker je bila perutnina v kratkem času razprodana, so kmetice obljubile, da jih bodo za novo leto spet prinesle. V Kočevju smo že precej časa kar dobro založeni z mesom. Izjema je le drobovina, ki jo dobavljajo predvsem gostinska podjetja.

RAZSTAVA FOTOAMATERJEV je končana. Kljub nekaterim pomanjkljivostim je imela lep uspeh. Premalo pa so jo obiskovali starejši občani. Šolska mladina je prihajala predvsem v skupinah. Prireditelji so potožili, ker se otvoritve ni udeležil nihče od povabljenih. Razen rednih nagrad je bilo odkupljenih tudi nekaj del za izdelavo razglednic, ki jih bo izdalo turistično društvo.

KOČEVJSKE NOVICE

Ne združujmo podjetij hitro in neproučeno!

Ne sme se zgoditi, da uprava ne ve, kaj delajo v proizvodnji in obratno — O samoupravljanju preveč govorimo, premalo pa ga gojimo — Člani samoupravnih organov še nasedajo posameznikom, pa tudi pogosto spreminjajo sklepe — Za zadovoljstvo v kolektivu je pomembno zadovoljivo nagrajevanje — Zemljo tistemu, ki ne bo imel z njo izgube — Slabosti ostajajo ponekod predolge — Nekaj slabih in dobrih strani, ki so jih prinesla združevanja podjetij v ribniški občini

Razgovor o položaju v združenih podjetjih je 25. novembra organizirala občinska skupščina Ribnica. Udeležili so se ga Andrej Klemenc, tajnik občinske skupščine (do nedavnega je bil načelnik oddelka za gospodarstvo), Dušan Lavrič, predsednik občinskega odbora SZDL, Vinko Sparovec, direktor INLES, Drago Turnšek, direktor trgovskega podjetja »Jelka«, in Vili Lovšin, vodja komercialne v KZ Ribnica. Prisotni so skušali odgovoriti predvsem na vprašanje: kakšne uspehe in neuspehe je pokazalo združevanje delovnih organizacij v ribniški občini in kje so vzroki za to? Kaj je treba v bodoče pred morebitnimi združevanji delovnih kolektivov ukreniti, da bodo združitev koristile prizadetim kolektivom, občini in občanom? Najprej je povedal svoje mnenje Vinko Sparovec, direktor podjetja INLES, se pravi podjetja, v katero so

se pred nekaj leti združila lesna podjetja kočevske in ribniške občine. V začetku tega leta pa se je od tega podjetja odcepil kočevski LIL, ki je tudi v obratu v Sodražici, so že resno govorili o odcepitvi od INLES.

Strokovnjaki hočejo sami v proizvodnjo

Vinko Sparovec: Preden se dve podjetji ali več podjetij združi, je potrebno proučiti razvoj novega podjetja, njegovo novo organizacijo, bodoče delo, razmerja med obrati, novo obliko samoupravljanja, katere stroške bo mogoče znižati itd. Kjer tega niso napravili, so ostale stare težnje, stari običaji in seveda tudi stari problemi. Napačno je podjetja združevati čez noč, morda zaradi mode, kar je bilo značilno tudi za INLES.

Med dobre strani, ki smo jih dosegli z našo združitvijo, lahko štejemo:

— združena obratna sredstva, ki jih lahko bolj gospodarno izkoriščamo in jih lažje prelivamo glede na potrebe;

— pri kupcih nastopamo kot eno podjetje, ki je močnejše in se lažje uveljavlja;

— gospodarnije lahko investiramo;

— strokovni kader lahko bolje izkoristimo, razen tega pa si lahko organiziramo razvojno oziroma študijski oddelk, česar manjša podjetja ne bi mogla.

Seveda smo imeli tudi precej težav. Prav zato smo obiskali nekatera vodja podjetja, da bi upoštevali njihove izkušnje. Zaradi hitre in neproučene združitve smo imeli namreč precej težav. Med največjimi je bila tudi ta, da smo imeli naše službe centralizirane, delovne enote pa razdrobljene. Prave povezave nismo imeli, zato se je dogajalo, da so službe delale po svoje, delovne enote pa po svoje. Izid je bil tak, da se nismo držali dogovorov, rokov itd.

Prav zato smo sklenili, da bomo dali večino strokovnih delavcev, predvsem inženjrov, v delovne enote, se pravi v proizvodnjo, hkrati pa bomo decentralizirali tudi samoupravljanje. Centralni samoupravni organi bodo odločali le še o načelnih zadevah in stvareh, ki so pomembne za vse podjetje, vse ostalo samoupravljanje pa bomo kar najbolj približali neposrednim proizvajalcem.

Tudi službe podjetja bomo decentralizirali. Tako bodo na primer posamezni referenti v komercialni oddelki in delovne enote, za katero bodo opravljali komercialne posle. Referent bo lahko zaključil prodajno pogodbo šele potem, ko bo dobil pristane delovne enote, da bo tiste proizvode do določene roka izdelala. Njegovi osebnim dohodkom bodo odvisni od njegovih prodajnih uspehov, kakor bo, do osebnih dohodkov proizvajalcev odvisni od njihovih proizvodnih uspehov.

V: Kakšno stanje je zdaj v obratu v Sodražici, ki se je nameravala odcepiti?

O: Zaradi želje tega obrata, da bi se odcepil, smo imeli posebno sejo, na kateri smo obravnavali sanacijske ukrepe. Tu bi bilo treba urediti še precej stvari. Pred kratkim smo za vodjo te delovne enote postavili inženirja Stima. Vse kaže, da bo delovna enota v tem mesecu dosegla izredne uspehe, saj se bo proizvodnja glede na prejšnja dva meseca za nekajkrat povečala.

V: Do odcepitve pride tudi, če združitvi ni bila dobro proučena. Vendar o združitvi in odcepitvi določajo samoupravni organi ter je tako od njih, se pravi od razglednosti celotnega kolektiva, odvisna usoda delovne organizacije. Če do takih stvari pride, meče to slabo luč na razglednost kolektiva in članov organov samoupravljanja?

O: Pri nas, v naši državi, o delavskem samoupravljanju preveč govorimo, premalo pa ga gojimo in krepiamo. Tako samoupravni organi najraje razpravljajo o denarju, predvsem o osebnih dohodkih. Neredi pa razpravljajo in odločajo o ostalem, na primer o šolstvu, čeprav so večjim podjetjem že potrebne samostojne šole, da ne govorimo o višjem šolstvu. Primeri se tudi, da samoupravni organi na primer v zelo kratkem obdobju svoje sklope večkrat spreminjajo. Njihovi sklepi so pogosto odvisni od vpliva enega človeka.

No, ob zaključku bi rad še omenil, kar sem prej omenil, da je pri združevanju podjetij zelo pomembna specializacija, ki je še nismo dosegli, kot bi bilo želeli. Specializacijo Jugoslovani zelo počasi sprejemamo, čeprav je uvedena skoro povsod po svetu. Lep primer za to je naše gradbeništvo.

Obljube je treba vedno izpolniti

Drago Turnšek: Do leta 1960 smo imeli v občini 5 trgovskih podjetij, ki niso imela pred seboj lepe bodočnosti, saj so imela stare lokale in staro opremo.

Ze združitve prvih treh podjetij je bila uspešna, predvsem zaradi združenih sredstev. Uredili smo prvo samopostrežno trgovino in začeli obnavljati poslovalnice.

Ko sta ostali dve podjetji videli naše uspehe, sta se tudi oni združili z »Jelko«. Potem smo prenovili še več poslovalnic v Ribnici in izven nje, kupili skladišča, zdaj pa dograjujemo trgovski dom v Loškem potoku (odprt bo 20. decembra letos) in trgovski lokal v stanovanjsko-poslovni stavbi v Sodražici.

Ob vsaki združitvi smo zmanjšali tudi število zaposlenih, zaradi česar so imeli lahko ostali večje osebne dohodke. Vendar pa so bili kljub temu osebni dohodki razmeroma majhni, ker se je kolektiv zavestno odločil, da bo kar največ vlagal v obnovo lokalov.

Naše poslovalnice so raztresene po vsej občini in izven nje, vendar imamo stalne stike z njimi. Pripravljeni smo, da je to zelo pomembno, ker bi se drugače čutili oddaljeni in zaposleni ali celo ljudje v istem kraju bi začeli kaj sušiti in kuhati, kar bi slabo vplivalo na odnose v celotnem kolektivu. Vendar pri nas od tega ne pride tudi zato, ker vse problematične zadeve hitro rešujemo, pri tem pa upoštevamo koristi in želje podjetja in poslovalnic. Ker imamo centralno samoupravljanje, smo poskrbeli, da so vse poslovalnice že dan ali dva po seji seznanjene z vseni sklepi samoupravnih organov.

Do združitve znotraj kolektiva ne pride tudi zato, ker združena sredstva razporejamo sporazumno, seveda v skladu z investicijskim planom, ki smo ga sprejeli že leta 1963 in bo veljal do 1970. Zelo pomembno se mi zdi, da od tega plana ne odstopamo. Plan je obveza, sklep in obljuba. Izkušnje pa govorijo, da se v kolektivih, kjer obljube niso izpolnjene, notranji odnosi hitro skale, kar ima lahko za posledico tudi, da se hočejo posamezne enote odcepiti od matičnega podjetja.

Za zadovoljstvo v kolektivu je zelo pomembno tudi pravično nagrajevanje. Pri nas so osebni dohodki vseh, tudi v upravi, odvisni od učenja. Prav posledica tega je, da se pri nas vsi, celo vajenci, zanimajo ne samo za prodajo, ampak tudi za nabavo takega blaga, ki bo šlo najbolj in najhitreje v promet in ki ga kupci potrebujejo.

Prav zdaj želi kmetijska zadruga Ribnica dobiti naše štiri lokale, vendar je ves naš kolektiv proti odcepitvi. Pripravljeni smo namreč, da bi imeli zaposleni v teh poslovalnicah potem manjše osebne dohodke in da bi kmetijska zadruga rada z dohodkom teh poslov, valnic krija izgubo, ki jo ima pri lastni proizvodnji.

Povprečna starost kmetov 61 let

Vili Lovšin: Pri nas so se kmetijske zadruge ukvarjale pred leti z vsem: s trgovino, obrtjo, gozdarstvom in celo industrijo. Zaradi tega so dosegale zadovoljive poslovne uspehe. Potem so se vse kmetijske dejavnosti odcepile, zadruge za združile. Kmetijska proizvodnja pa pri nas še vedno ni donosna. Z lastno proizvodnjo pitancev imamo izgubo, ker damo za prirastek kilograma mesa več (krmila, prevoz), kot dobimo zanj ob prodaji. Tudi selekcijska služba in odkup zelišč nista rentabilna. Zgubo krijejo iz drugih dejavnosti in tako, da imamo majhne osebne dohodke. Prave zgube dolej sicer nismo imeli, bojimo pa se, kaj bo pokazal letošnji račun.

Razen tega bomo kmalu še ob regrese in je vprašanje, če bomo še lahko obstajali. Upoštevati pa moramo, da je povprečna starost kmetov na

našem območju okoli 61 let in da od njih ne moremo pričakovati posebnih proizvodnih uspehov. Tako se nam mašuje dosednji odnos do kmetijstva.

Drago Turnšek: Jaz pa sem prepričan, da se kmetijstvu obetajo boljši časi, saj bo mladina prisiljena ostati doma. V našem podjetju dobimo vsak dan nekaj prošnje za sprejem v službo. Tako je tudi drugod. Vsi se ne bodo mogli zaposliti, zato bodo ostali doma na kmetijah.

V: Je združitve KZ prinesla kmetijstvu tudi kaj dobrega ali bi bilo bolje, da bi se zadržale spet razcepile?

Lovšin: Danes je bolje, da smo združeni. Boljše je, ker imamo združen strojni park, izboljšala se je kooperacija, lažje nje uvajati boljše semena, boljše je oskrba z reprodukcijskim materialom, lastno proizvodnjo pitancev smo povečali itd.

V: S hlevom pitancev v Sodražici imate izgubo. Kakšna usoda ga čaka?

Udeleženci razgovora za skupno mizo. Z leve proti desni Andrej Klemenc, tajnik občinske skupščine, Vili Lovšin, vodja komercialne pri KZ Ribnica, Dušan Lavrič, predsednik občinskega odbora SZDL, Drago Turnšek, direktor trgovskega podjetja »Jelka«, tovariš Vidic, novinar »Dela«, in Vinko Sparovec, direktor INLES. Podobne razgovore o zadevah, ki zanimajo občane, namerava organizirati občinska skupščina tudi v bodoče (Foto: Mohar)

O: Lokacija hleva je ponesrečena, pa tudi premalo zemljišča imamo. Včasih je bilo tako, da je prišel kdo sodelavci in rekel: »Tu mora biti hlev za toliko glav živine, zemljo morate arondirati itd.« To se nam zdaj mašuje. Hlev smo nameravali preurediti v vzrejališče brojlerjev, a ni denarja. Tri mesece smo o tem razmišljali.

V: Hlev pa je bil medtem prazen. Se vam je to splohalo?

O: Je. Vsaj izgube ni bilo.

V: Zakaj pa ne vrnete zemlje kmetom, če obrat ni rentabilen?

O: Sem zato, da jim jo vrnemo, hkrati pa jih vezemo s kooperacijo.

Turnšek: Hlev pa bi lahko preuredili v kakšen kmetijski proizvodni obrat.

Lovšin: Studirane ljudi, agronome, bomo tudi morali pošiljati v proizvodnjo kot pri INLES.

Tudi po združitvi slabosti

V: Kakšne rezultate je prinesla združitve »Suhe robe« iz Sodražice s podjetjem »DOM« v Ljubljani in kakšne združitve gostiše v Ribnici?

Andrej Klemenc: Natančne odgovora ne bi mogel dati, ker nisem iz teh kolektivov. DOM je uresničil obljubo, da imajo zdaj v sodražkem obratu večje osebne dohodke, precej obljub pa tudi ni izpolnil.

Gostišča je bilo nujno združiti, ker smo imeli prej majhna in v zanemarjena podjetja. Po združitvi so gostinci uredili moderno restavracijo in kavarno ter obnovili gostišča, ki so zdaj zelo lepo urejena.

Vendar je tudi po združitvi ostalo še precej slabosti. Primanjkuje sodobnih prenočišč. Nimajo dobrega načina delitve osebnih dohodkov. Notranji odnosi niso najboljši. Strokovna izobrazba zaposlenih je pomanjkljiva. Lokali so v zasebnih stavbah in najemnine visoke. Lastniki lokalov, ki so bivši gostilničarji, žele, da bi se podjetje razcepilo in da bi v lokalih odcepljenih obratov spet odprli zasebne gostilne. Seveda se s tem Gostinsko podjetje ne more strinjati, ker ima precejšnje obveze zaradi odplačevanja posojil. J. PRIMC

27 odbornikov bo treba izvoliti

V ribniški občini bo treba v spomladanskih volitvah izvoliti v občinsko skupščino 27 novih odbornikov: 14 v zbor delovnih skupnosti in 13 v občinski zbor. V občinskem zboru bo potekel mandat naslednjim odbornikom: v volilni enoti Rakitnica Stanetu Oberstarju, v Prigorici Francu Pečku, v Goriči vasi Janezu Bolhi, v prvi ribniški volilni enoti Jožetu Pužiju, v tretji pa Faniči Gelze. V Bukovici bo potekel mandat odborniku Jožetu Ozvaldu, v Dolenjih Lazih Antonu Krajcu, v Veliki Poljani Alojzu Skulju, v Vinicah pa Antonu Govžetu. V volilni enoti Sodražica I bo potekel mandat Francu Fajdigi, na Gori Francu Campi, v Retjah Jožetu Moharju in v Travniku Alojzu Lavriču.

V zboru delovnih skupnosti bo spomladaj potekel mandat naslednjim odbornikom: v volilni enoti (v. e.) št. 1 — INLES Vinku Sparovcu; v v. e. 3 — INLES — obrat SMREKA, Loški potok Francu Lavriču; v v. e. GRADBENIK Antonu Maroltu; v v. e. 7 Kati Kozina; v v. e. 9 — Karlu Severju; v v. e. 11 Stefanu Lovšini; v v. e. 12 — Alojziju Zbačniku; v v. e. 14 Matiji Lesarju; v v. e. 16 Alojziju Oblaku; v v. e. 18 Antonu Debeljaku; v v. e. 20 Eli Kržanovi; v v. e. 22 (osnovna šola Sodražica in Loški potok) Kristi Kmetovi; v v. e. 23 (zdravstvo) dr. Vidi Cvar in v v. e. 25 (občinska skupščina, LM, družbeno-politične organizacije in KS) pa Bogu Abrahamu.

NOVICE IZ GRČARIC

■ MLADINA IZ GRČARIC je za dan republike pripravila pod vodstvom Milene Okoren zanimiv program, ki ga je z zanimanjem spremljala polna dvorana. Za novo leto so pripravljajo ljudsko igro v treh dejanjih in upamo, da se bomo na starega leta dan prijetno zabavali ob uprizoritvi.

■ ZARADI VEČNIH TEŽAV s hišnikom kulturnega doma, ki je pred kratkim odstopil, je svet krajevnih skupnosti na zadnji seji sklenil, da bo oddal kulturni dom v upravljanje mladinski organizacije, ki je že takoj v začetku pokazala, da je vredna tega zaupanja.

■ NEDELJSKI DNEVNIK je nedolgo tega objavil sestavek neznane pisca z naslovom »Kulturni dom«, kjer je bilo povedanih nekaj stvari, ki pričajo, da pisec ni dobro seznanjen z resničnim stanjem. Ker je Dolenjski list bolj razširjen, ne bo odveč, če objavimo odgovor, čeprav je malo pozno. Res je, da so pred 6 leti vaščani pripomogli s prostovoljnimi delom pri graditvi doma, vendar so bili med njimi tudi taki, ki so držali roke križem. Po vsej verjetnosti je bil tak tudi pisec članka v dnevniku, ki kot kaže, že zelo dolgo ni bil v dvorani kulturnega doma, ko trdi, da dež moči dvorano, da okna in streha v zelo slabem stanju in da se bo kulturni dom spremenil v skladišče. Dom je odprt vsako nedeljo popoldne, ker so v njem kino predstave; zanj pa je doslej skrbel hišnik, ki ga je plačevala krajevna skupnost, sedaj pa aktiv mladinske organizacije. Pošteno bi bilo, da se avtor sestavka v bodoče pod svoje besede tudi podpiše.

NORBERT ČERNE

Cene v Ribnici

Pretekli teden so veljale v Ribnici za kmetijske pridelke naslednje cene: krompir 1 Ndinar kilogram, sveže zelje 0,73 Ndin, kislo zelje 1,70 Ndin, jabolka 3,47 Ndin, paprika 2 Ndin, banane 5,30 Ndin, limone 4,50 Ndin, grozdje 5 Ndin, čebula 1,73 Ndin, solata 4,05 Ndin. Jajca so bila po 0,72 Ndin.

REŠETO

STANOVANJSKO PODJETJE KOČEVJE

razpisuje

na osnovi zakona o urejanju mestnega zemljišča (Uradni list LRS št. 8, 65/63), odloka občinske skupščine Kočevje (Uradni vestnik Dolenjske št. 13/64), pooblastila občinske skupščine Kočevje in sklepa sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve občinske skupščine Kočevje z dne 15. 12. 1966

III. JAVNO LICITACIJO za oddajo zemljišč na področju mesta KOČEVJE

in sicer

1. zemljišča za gradnjo družinskih hiš v Rožni ulici. Izključna cena je 11,00 Ndin za 1 m²;
2. zemljišča za gradnjo družinskih hiš na Rudniku (vzhodno od Roške ceste). Izključna cena je 8,50 Ndin za 1 m²;
3. zemljišča za gradnjo družinskih hiš na Trati (južno od pokopališča). Izključna cena je 8,50 Ndin za 1 m².

Zemljišča bomo oddajali v trajno uporabo na osnovi detajlnih zazidalnih načrtov v mejah, ki jih pogojujejo urejeni zemljiški odnosi.

V gornjih cenah je obsežen le del stroškov za komunalno opremljanje zemljišč.

PLAČILNI POGOJI: ob sklenitvi pogodbe 50 odstotkov kupne cene, ostalo v 2 enakih sledečih letnih obrokih z 2 odst. obrestmi.

Prednost imajo ponudniki, ki ponudijo:

1. višjo ceno za 1 m²,
2. večji začetni znesek,
3. krajši rok odplačila.

Uporabnik zemljišča je dolžan dograditi objekt v 36 mesecih po dodelitvi zemljišča. Ob predložitvi ponudbe je treba položiti varščino v znesku 200 novih dinarjev pri blagajni Stanovanjskega podjetja.

Točnejši podatki so na vpogled v pisarni Stanovanjskega podjetja, Kočevje, Ljubljanska c. 19/I, kamor pošiljate tudi ponudbe, in sicer v zaprti kuverti z oznako »Odkup zemljišča«. Licitacijska komisija se bo sestala v začetku januarja 1967. O izidu licitacije bodo ponudniki pisмено obveščeni.

Kakšni naj bodo novi odborniki?

Vse težjim in odgovornejšim nalogam občinske skupščine bodo v prihodnje lahko kos le sposobni in delavni odborniki — Doslej je volilna komisija prejela 43 evidentiranih predlogov

Volilna komisija pri občinskem odboru SZDL Črnomelj je pretekli teden ocenjevala dosedanje priprave za skupščinske volitve in potek priprav na volitve v organe SZDL.

Sklenili so, naj se v novi občinski skupščini poveča število žensk in mladih ljudi pod 25 let starosti, medtem

ko naj bi za nove odbornike izbrali manj ljudi, starih nad 50 let. Prav tako si bodo prizadevali doseči boljšo izobrazbeno strukturo, ker sedanjí sestav (19 odst. odbor-nikov z nepopolno osnovno šolo) vsekakor ni zadovoljiv. Tokrat se je komisija odločila tudi za merila, odločil-na pri izbiri novih kandida-

tov. Sklenili so, da morajo biti predlagani kandidati dobri razgledani samoupravljavci, družbeno-politični delavci, ki si prizadevajo za razvoj socialistične demokracije, za delitev po delu in za dosledno uveljavljanje družbene reforme. Razen tega morajo kandidati uživati med volivci ugled zaradi svojih sposobnosti in moralnih kvalitete.

Ker zbor delovnih skupnosti v pretekli mandatni dobi ni bil posebno aktiven ne v skupščini ne pri delu z volivci, je komisija sklenila, naj za nove odbornike tega zbora predlagajo le izkušene samoupravljavce, ki dobro poznajo probleme delovnih organizacij svoje volilne enote.

Pomembno je tudi to, da bo letos po sklepu komisije evidentiranje samo javno, na sestankih SZDL in drugih, kjer mora tisti, ki kandidata predlagajo, razložiti svoj predlog in ga utemeljiti s podatki o predlaganem.

Sredi januarja bo evidentiranje končano (doslej je komisija prejela že 43 predlogov), nakar bodo skupno z volivci izbrali za kandidate najprimernejše tovariše in tovaršice.

Občinskemu sindikalnemu svetu pa so priporočili, naj pospeši zbiranje predlogov za odbornike in poslance v delovnih organizacijah, ker doslej le-te še niso nikogar predlagale.

BELT - LIČ naj bi postala eno,

je 8. decembra priporočil v Črnomlju svet za industrijo in obrt, ko je obravnaval sedanjí nič kaj ugodni položaj podjetja LIČ. V tem kolekti-

vu je letos opaziti zastoj v naraščanju osebnih dohodkov in v proizvodnji, poslovanje pa je že na meji rentabilnosti. O združitvi obeh podjetij kovinarske stroke so sicer že prej večkrat razpravljali, toda dokler je bilo le še kaj upanja za samostojno poslovanje, se LIČ za združitev ni navduševal. Zdaj je prišlo tako daleč, da so se začeli med kolektivoma že prvi razgovori o možnostih skupnega poslovanja.

Razen tega je svet izdal še dve priporočili: 1. naj delovne organizacije STP Potrošnik, Knjigovodski center, Kovinar, Valjni mlin ter Klavnica in mesnica ne dvigajo osebnih dohodkov na račun skladov, ker menijo, da izplačujejo preveč; 2. naj se delovne organizacije pri transportu svojih izdelkov bolj poslužujejo železniškega prometa.

Kultura res v zadnjih vzdihljajih?

15. decembra je bila v Črnomlju sklicana konferenca občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij. Vabilo z obrazložitvijo pomembnega dnevnega reda so poslali 40 »kulturnikov« in 11 prosvetnih društev, toda ob napovedani uri je prišlo le 16 zainteresiranih za to dejavnost, ki je kot je videti, v zadnjih vzdihljajih.

Nameravali so obravnavati sedanje klavno stanje amaterizma v občini in program dela za leto 1967, s pomočjo katerega naj bi oživili delo v društvih, toda vabilni niso prišli niti na razgovor o tem. Konferenca ni bila sklepna, zato so nekateri prizadevni posamezniki iz Starega trga, Vinice in drugod prišli za- stonj.

Konferenca bo ponovno sklicana 22. decembra.

Samo do 31. decembra je še čas!

Občinski odbor ZZB Črnomelj opozarja vse udeležence NOB, ki še niso vložili zahtevka za priznanje posebne delovne dobe, naj to storo do konca decembra letos, ker tedaj poteče rok za prijave.

OBČINSKI ODBOR
ZZB ČRNO MELJ

Na Preloki o borčevskih zadevah

Na konferenci podružnice SZDL na Preloki so se člani odločili za samostojno organizacijo, ker smatrajo, da bo tako lažje delati. Največ so govorili o priznavalnih in počasnem reševanju borčevskih vlog za priznanje posebne delovne dobe. Prav tako so kritizirali neenotna merila za zmanjšanje prispevka za socialno zavarovanje, določena zaradi škode, ki jo je napravila toča letos avgusta. Dogovorili so se tudi, da bo do januarja sklicali sestanek gozdnih posestnikov, kjer bodo razpravljali o sečnji in prometu z lesom.

ČRNO MALJSKI DROBIR

NOVA SOLA V LOKI bo konec decembra povsem dograjena, vendar otvoritve še ne bo, ker je zima preprečila izkop kanalizacije in asfaltiranje ceste. Škoda, da teh del niso opravili pravočasno, kajti zaradi tega številni učenci in učitelji po nepotrebnem trpijo v starih prostorih. Na vselitev komaj čakajo, saj je v stari šoli s prostori vedno večja stiska. V tej stavbi poseljena tudi večerna ekonomska šola in glasbena šola. Sedanja ima pouk celo v zbornici.

BENCINSKA CRPALKKA je postala prenamajna, odkar tako narašča promet z motornimi vozili. Pred kratkim so začeli izkopavati zemljo, kamor bodo zakopali 50-tonsko cisterno za nafto. Spomladaj nameravajo na enak način povečati tudi zalogo bencina.

ČRNO MALJKAM DELAJO največ pragačev šivilje. V vsem mestu ni nobene prave obrtnice, tistih nekaj šivilj, ki se poleg zaposlitve ukvarja s tem delom, pa ne more ustreči vsem, ki bi bile rade

nove. Tako nosijo mnoge Črnomaljske šivke v Metliko, tu pa čakajo tudi po 3 mesece na novo obleko.

ZA PET METROV V LEVO se je v četrtak preselil odsek za notranje zadeve v občinski stavbi. V novih prostorih bodo imeli nekaj več potrebne delovne prostora, v dosedanje pisarne notranjega odseka pa se je iz drugega nadstropja preselil matični urad. Računajo, da bodo s preselitvijo stranke zadovoljne, pripomnili pa so tudi k boljšemu poslovanju obeh uradov, ki sodita skupaj.

V SOBOTO ZVEČER so dijaki 1. letnika črnomaljske gimnazije pripravili maturantski ples v hotelu Lahinja. Da bi privabili kar največ gostov, so že nekaj dni predtem poskrbeli za reklamo. Po mestu so razbesili celo transparente čez nekaj ulic. Podobno prireditve nameravajo v kratkem organizirati tudi belokranjski visokošolci.

Ljudje, pojdite pogledat!

Tako smo zapisali jeseni 1964 v članku, ki naj bi pomagal slepemu starčku Francu Sajevcu iz Vojne vasi pri Črnomlju do človeka vrednega življenja. Tedaj so občani sami zbrali zanj okoli 50.000 dinarjev, socialna služba občinske skupščine mu je dodelila primerno finančno pomoč ter se dogovorila z nekaterimi delovnimi organizacijami, da bodo 83-letnemu starčku pomagale urediti bivališče.

Društvo slepih nas je pred kratkim opozorilo, da Franc Sajevec še vedno prebiva v istem brlogu. Opeko so sicer pripeljali, gradbeno podjetje, ki je tedaj obljubilo opraviti manjša zidarska dela, pa obljube ni izpolnilo. Ko je podružnica Zveze slepih opomnila podjetje Beograd, so zvedeli, da je pomoč obljubil bivši direktor, da pa sedanjí o tem nič ne ve. Podjetje smatra, da je s tem pojasnilom zanje opravljeno. Tako po dveh letih lahko vnovič zapišemo: Ljudje (če vas je še kaj »človekove«), pojdite gledat, kje živi — človek!

Predlog za višji davek od alkoholnih pijač

9. decembra so člani sveta za družbeni plan in finance občinske skupščine Črnomelj ocenjevali 9-mesečno poslovanje gospodarskih organizacij in realizacijo proračuna do začetka novembra. Razpravljali pa so o spremembi odloka o povračilu potnih in drugih stroškov odbornikom, članom svetov in drugih kolegijskih organov, o občinskem prometnem davku, katerega bi bilo treba uskladiti s predlogom gostinskega združenja.

Svet se je odločil predlagati občinski skupščini, naj poviša občinski prometni davek pri litru prodanega naravnega žganja za 50 dan ter prav toliko pri drugih alkoholnih pijačah.

Glede na povečane življenjske stroške v zadnjem letu je svet sprejel tudi sklep (potrditi ga mora občinska skupščina), naj se povečajo izplačila za sejnine občinske skupščine in njenih organov po lestvici, ki upošteva oddaljenost odbornikov. Po novem

bi najbližji dobili 1200 din za čas, ki ga prebijejo na seji, najbolj oddaljeni pa 2500 din. Prav tako predlagajo, naj bi dnevnice povečali za 500 din in kilometrino od dosedanjih 50 na 65 din, kolikor že dalj časa izplačujejo druge občinske skupščine.

Dedek Mraz se že pripravlja

Tudi letos dedek Mraz ne bo obiskal Črnomlja s spremstvom in obhodom po ulicah, pač pa najmlajšim vseeno pripravila skromno veselje.

Osnovna šola bo za učence nižjih razredov pripravila igrico s prihodom dedka Mraza in obdaritvijo, učenci višjih razredov osemletke pa se bodo obdarovali med seboj in se zabavali na posebni novoletni prireditvi.

Igrico, v kateri nastopa dedek Mraz, bodo uprizorili tudi v prosvetnem domu za vse predšolske otroke iz mesta, Društvo prijateljev mladine pa si prizadeva zbrati vsaj nekaj sredstev za darila cibalnom. Kdaj bo ta prireditve, bodo otroci zvedeli z let-

pakov. Novoletno veselje bo letos v javnosti bolj skromno, ker računajo, da bo otroke dedek Mraz obiskal še doma.

Izdali so že 1243 potnih listov

Odsek za notranje zadeve pri občinski skupščini Črnomelj ima letos veliko dela z izdajo potnih listov. Medtem ko so leta 1964 izdali le 501 potno dovoljenje, lani nekaj več, so letos do 15. decembra izdali že 1243 potnih listov. V resnici je potovalo v tujino še precej več občanov, ker so mnogi prosili za družinski potni list, na katerem je vpisanih več oseb.

Še nadalje dve kulturni ustanovi

Ze večkrat so v Črnomlju razpravljali o združitvi Doma ljudske prosvete in Delavske univerze v en zavod, ki bi opravljal vse zadeve s področja kulture in prosvete, toda za ta predlog ustanovi nista navdušeni zaradi bojazni, da bi potem zamrlo še dosedanje delo na tem področju.

Nedavno tega je o tem razpravljala tudi svet za šolstvo, kulturo in prosveto pri občinski skupščini ter zavzel stališče, naj zaenkrat ostane pri starem. Menili pa so, da

je treba čimprej nastaviti profesionalnega tajnika za vse administrativno in operativno poslovanje Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, prosvetnega doma in delavske univerze. Uresničitev tega predloga pa je odvisna samo od trdnega dogovora med navedenimi delovnimi skupnostmi.

Ob tej priložnosti so člani sveta razpravljali še o požitvi kulturno-prosvetne dejavnosti v vsej občini ter o kadrovskih težavah, ki nastajajo v zvezi s tem.

Grdun in Pavlakovič pohvaljena

Nedavna konferenca krajevnih organizacij SZDL na Vinici je bila ena izmed najbolj pripravljenih in najboljših v vsej občini. Občani so načeli vrsto nerešenih vprašanj, kot so: gradnja ceste Črnomelj — Vinica, ukinitve železniške proge, pomanjkanje sredstev za vzdrževanje cest, vlaganje v gozdove, sodelovanje odbornikov in poslancev z volivci ter vrsta drugih vprašanj, ki jih bo morala v bodoče reševati krajevna skupnost. Ljudje so se zanimali še za vzo-ke odstopa izvršnega sveta in za podrobnosti v zvezi z Rankovičevim skupino.

Na konferenci so sprejeli obširen delovni načrt za prihodnje leto, hkrati pa so za aktivno delo pri SZDL pohvalili Jožeta Grduna in Franca Pavlakoviča.

PISMO IZ POLJANSKE DOLINE

Novembra in decembra smo dobili veliko snega, v noči med 2. in 3. decembrom pa je močno narasla Kolpa. Razširila se je okoli 30 metrov čez bregove, vendar je kmalu upadla. Kmet Majorle je imel precejšnjo škodo na poljih, voda mu je vdrila tudi v kleti. Madroniču iz Prelesja pa je narasla Kolpa odnesla precej lesa; ba-je so ga našli pri Oslju, kjer se je les ustavljal pri mreži pred elektrarno.

Slišali smo, da namerava železnica ukiniti progo Ljubljana — Kočevje in Novo mesto — Črnomelj. Vsi prizadevi smo zaradi tega razburjeni, kar vemo, da avtobusni promet ukinitveni prog ne bo mogel nadomestiti. Ze zdaj se vozimo v tako nabiti avtobusih, da je vožnja prav neprijetna, mnogi potniki pa ostajajo tudi v Predgradu, ker jih ne sprejmejo več.

Ljudje želijo, da bi vpeljali

odkup mleka z avtomobilom na progi Sodeval — Dol. Predgrad — Brezovica. Če bi bil odkup organiziran tako, bi bili kmetje tudi pripravljeni rediti krave švicarske pasme in jim nuditi primerno prehrano.

Naše ceste, posebno pa tista od Brezovice do Starega trga, bi bile potrebne popravil, kar so zelo jamaste. Pravijo, da ni denarja za vzdrževanje, ni pa menimo, da bi morali povečati cestno takso za motorna vozila, ker prav ta cestni-šča najbolj uničujejo.

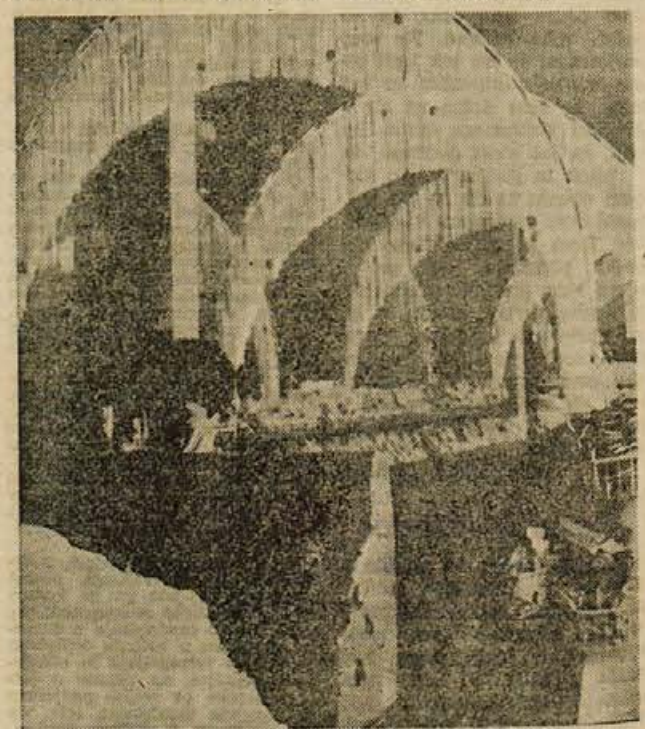
Plačila za kmečko zavarovanje nas zelo obremenjujejo. Zemljo imamo v IV. proizvodnem okolišu, zato imamo manj davkov, plačila za socialno zavarovanje pa so za vse enaka. Starejši ljudje, ki na zemlji ne morejo več delati, tudi dohodkov nimajo, zato ne morejo plačati za zavarovanje.

POLJANE

Črešnjevce: »Kaj je z vzdrževanjem cest?«

Pred kratkim je bila v Črešnjevcih letna konferenca SZDL, na kateri so obširno obravnavali delo občinske skupščine v pretekli mandatni dobi in si zastavili program dela v zvezi s spomladanskimi skupščinskimi volitvami. Občani so se zanimali zlasti za sredstva, namenjena vzdrževanju cest, ter za napeljavo industrijskega toka, ki ga zelo pogrešajo. Kritično so ocenili tudi namen ZTP Ljubljana, da ukline železniško progo Novo mesto — Metlika.

Na konferenci je za aktivno delo dobil priznanje dosedanjí sekretar KO SZDL, za delegata na občinski konferenci pa so izvolili Zana Škrinjarja in Staneta Pluta.

Kolektiv samopostrežne trgovine PREHRANA v Črnomlju je letos potrošnike prav presenetil z bogato in okusno dekoracijo v svojem lokalu. Marsikdo od odraslih, posebno pa otroci, pridejo v trgovino nakupovat samo zato, da bi videli okrasitev.

(Foto: Ria Bačar)

NOVICE
črnomaljske komune

Načrt je drzen, a uresničljiv

Že letos so podjetja precej izdatno pomagala šibkemu občinskemu proračunu v Metliki, in ker so bili uspehi sodelovanja vidni, nameravajo z združenimi močmi tudi prihodnje leto financirati nekaj negospodarskih objektov

Pred kratkim so se v Metliki sestali predstavniki občinske skupščine in gospodarskih organizacij ter razpravljali o skupnih metliških potrebah, željah in možnostih. Po daljši razpravi so izdelali predlog, ki predvideva v letu 1967 naslednje gradnje:

Nadaljevati z gradnjo vodovoda v Gradcu, povečati črpalnice in rezervoarje v Metliki ter namestiti v mestu čistilne naprave.

Na področju mesta se bodo lotili še kanalizacije in modernizacije Vinogradniške ceste in Cankarjeve ceste, komunalne ureditve okolice novih blokov, postavili bodo sejmišče in uredili nekatere naprave ter v novem naselju zgradili transformatorsko postajo.

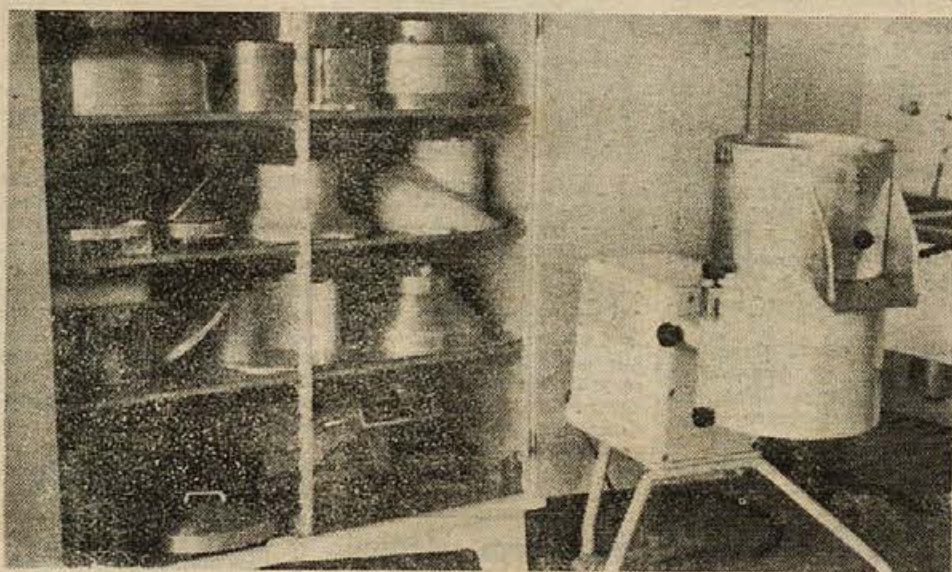
Pomembno je, da so sklenili že letos začeti s pripravljalnimi deli za gradnjo kulturnega in gasilskega doma (izdelava načrtov), da so predvideli nujno popravilo gradu in ureditev novih prostorov za muzej. Gradnja nameravajo stanovanja za mladike in začeti z urejanjem kampa in komunalnih naprav na Kolpi. Za vse to bi potrebovali 265 milijonov dinarjev. Ker gre za reševanje problemov, ki zadevajo vsakega občana, so izdelali tudi predlog, kako skupno zbrati sredstva.

Občani iz Metlike, Gradca in Podzemlja bi s samopripravo zbrali 30 milijonov, 15 milijonov bi se nateklo od komunalnih prispevkov, 135 milijonov bi zbrali na občini s prodajo stare šole, skladišč v Rosalnicah, s sredstvi skla-

dov in s posojili, medtem ko naj bi podjetja prispevala: BETI 30 milijonov, KOMET 10 milijonov, NOVOTEKS 15 milijonov, Mesarija, Komunalno podjetje in Mercator pa po 1 milijon dinarjev. Podjetja bi morala razen tega obdržati še enako obveznost kot letos za gradnjo vodovoda (27 milijonov dinarjev).

Ko so o namerah razpravljali, so ugotovili, da je načrt uresničljiv in da so vsi viri financiranja razen prispevkov delovnih kolektivov trdni.

Te dni, ko v podjetjih zaključujejo letošnje poslovanje, se bodo kolektivi odločali za prispevke, namenjene skupnim metliškim potrebam. Če bodo rekli da, ne bo več zaprek, ki bi Metliki v letu 1967 onemogočile nadaljnji nagli razvoj.

Univerzalni stroj, ki v metliški šolski kuhinji nadomešča eno delovno moč. Na fotografiji ga vidite z vsemi dodatnimi pripomočki za rezanje vseh vrst zelenjave. Šola je stroj kupila s prispevkom ameriške ženske organizacije.

Jugorčani bi radi imeli vodovod

Zbor volivcev, združen s krajevno konferenco SZDL na Jugorju, je izzvenel v zahtevi staršev, naj poskrbijo za ugodnejši prevoz otrok v suhorskoto šolo, kamor so bili letos vsi otroci iz vasi prešolani. Sprejeli so tudi sklep o uvedbi krajevnega samopriprave, namenjenega gradnji vodovoda Jugorje, Sela, Mačkovec, Skemljevec.

Ker bi morali razen tega popraviti še okoli 1 km poti do Gradnika, kamor se ne da priti z vozni, so sklenili, da bo vsak gospodar, ki ima na Gradniku vinograde, prispeval za popravilo poti 5.000 dinarjev ter da bo 3 dni na cesti prostovoljno delal.

Z dosedanjim predsednikom KO SZDL Jožetom Pašičem so na Jugorju tako zadovoljni, da je bil ponovno izvoljen.

Kje bodo letos silvestrovali Metličani?

Metliško gostinsko podjetje pripravlja za letošnje slovo od starega leta silvestrovanje v treh obratih: v prostorih hotela Bela krajina, na Veselici in na Vinomeru. Silvestrov večer z menujem vred bo v hotelu veljal 4.500 din, na Veselici in na Vinomeru pa 4.000 din. Za goste brez prevoznega sredstva, ki bodo želeli silvestrovati na Vinomeru, bo gostinsko podjetje poskrbelo za brezplačen prevoz tja in nazaj.

Kolektiv pripravlja v vseh navedenih lokalih lepo okrasitev, poskrbeli pa bodo tudi za glasbo. Ansambel »Palma« iz Karlovca bo igral v hotelu, medtem ko bo v zunanji obrat razveseljevala goste domača godba. Prostor lahko zainteresirani rezervirajo, le da je v hotelu že skoro vse oddano.

Nova Metliška osemletka je res lahko v ponos učencem, učiteljem in vsem Metličanom, kajti tako lepe šole ni v vsej Beli krajini! (Foto: Jože Kambič)

„PONOSNI SMO NA NAŠO ŠOLO!“

Velika sprememba, ki so jo občutili metliški šolarji ob preselitvi v novo stavbo, je verjetno spodbudila učenko Marjano Plut, da nam je pred kratkim pisala naslednje pismo:

Odkar imamo v Metliki novo šolo, se lahko učenci pohvalimo. Pred letom dni smo imeli pouk še v stari stavbi, kjer je bilo prav neprijetno. Ena skupina učencev je bila v gradu, druga v stari šoli. Ker nismo imeli dovolj učil, smo jih morali nenehno prenašati iz enega v drugo poslopje, pri tem pa so se učila uničevala in izgubljala. Zidovi so bili odrgnjeni, oprema stara.

18. septembra letos pa smo se preselili ter z navdušenjem ogledovali novo, veliko in lepo šolsko stavbo, kakršne od nas še nihče ni videl. Ponosni smo na našo šolo in upamo, da bo tudi šolski uspeh ob koncu leta boljši.

Naša šola je zelo prostorna. Imamo lepe učilnice, vendar bi bile še mnogo lepše, če bi bile okrašene s slikami. Vsega šola ne more naenkrat kupiti, zato moramo na slike še

počakati. Lepo okrašeni s slikami in rožami pa so veliki hodniki, po katerih se sprehajamo med odmorji. Vendar me boli, ko vidim, da se nekateri učenci ne znajo lepo vesti in da ne cenijo tega, kar imamo. Tudi v lepi šolski jedilnici puščajo mnogi smeti kar na tleh. To se dogaja posebno takrat, kadar ni zraven nobene tovaršice.

Disciplina se je letos nekoliko izboljšala, še vedno pa vedenje nekaterih ni tako, kot bi moralo biti. Tudi okolica šole še ni urejena. Nametano zemljo in pot do igrišča bomo sami urejali. Z deli smo že začeli, ker po tako blatni poti nismo mogli niti do telovadnice.

Hvaležni smo vsem, ki so nam pomagali zgraditi šolo, želimo pa, da bi dolgo ostala lepa!

MARJANA PLUT,
učenka 8. razreda

Še enkrat: „Bile so le obljube...“

V Dolenjskem listu št. 49 z dne 15. 12. 1966 je bil objavljen članek z naslovom »Bile so le obljube«. Vsebinsko omenjenega članka nas je nemalo presenetilo, saj so dejstva prikazana v napačni luči.

Resnica je čisto drugačna. Zato menimo, da je nujno potrebno, da na članek odgovorimo in prikažemo, mo bralecem Dolenjskega lista stvari tako, kot so v resnici. Glede trditve, da nista bili izpolnjeni obljubi za čakanje in varen prevoz, naj velja tole pojasnilo. Referent za šolstvo Ivan Zele iz Metlike je vprašal Petra Badovinca z Jugorja, če bi učenci lahko pri njem čakali na avtobus. Ponudeno nagrado je tovaršnica odklonila in velikodušno obljubil, da bo učencem nižjih razredov dovolil čakanje v svojih prostorih zastoj. Mislimo, da je zadeva urejena in da besede, ki jih je izgovoril dolgoletni občinski odbornik Peter Badovinac, le niso prazne. Tudi varstvo na avtobusu je urejeno po dogovoru s prevozniki avtobusov »Gorjancev« — Novo mesto in Gorjanske — Kranj, ki resnično po-

svečajo tem otrokom vso skrb. Kdor trdi nasprotno, ni s tem seznanjen in je najbolje, da se prej prepriča, šele nato naj daje izjave.

V začetku šolskega leta pa se je učiteljica Jožica Petric deset dni zaporedoma vozila ob 9.30 s Suhorja na Jugorje, tu počakala na otroke do 12.05 in jih spremljala do šole. Po končanem pouku pa jih je znova spremljala do Jugorja in se vračala z avtobusom ob 16.35. Vsi otroci, ki so se letos prešolali s podružnice na Selihi, imajo brezplačno matico in kot vsi ostali seveda tudi brezplačen prevoz. Prepričani smo, da je iz navedenega dovolj razvidno, da smo dane obljube tudi izpolnili.

Pisec članka tudi ni bil seznanjen s trajanjem pouka za popoldansko izmeno. Prav zaradi teh otrok se pouk ne začne več ob 13. uri, ampak že ob 12.30 in končuje ob 15.45; torej 15 minut pred odhodom avtobusa.

In kako je bilo z Anico Ivanšek iz Malin? 26. oktobra so imeli učenci 2. razreda ličkovni pouk. Tovarišica učiteljica je učenko pravočasno opozorila, da mora na avtobus. Tudi mi se vprašujemo, kako to, da je prišla prepozno na avtobusno postajo. Namesto da bi se takoj vrnila v šolo in o tem obvestila učiteljico, je to storila šele približno po eni uri. Tovarišica je šla takoj z njo do ceste in stopala avto, ki je delčko odpeljal do Jugorja. Od zahoda se je res močno pooblačilo, toda nevihta ni nismo pričakovali. Zato je tovaršica menila, da ji bo dežnik, ki ga je imela s seboj, zadostoval. Poleg tega je bila prepričana, da jo bodo starši po dobri uri že čakali na avtobusni postaji. Nevihta jo je ujela, toda že po 500 m hodila se je srečala z materjo, kot je samo povedala.

Piljučnice, ki jo omenja članek, sploh ni imela. Zbolela je za ošpicami, ki so se prav v tem času pojavljale na naši šoli (zaradi te bolezni 1. razred 7 dni ni imel

Najmlajšim za novo leto

Ze nekaj dni pred novim letom bo Metlika dobila slavnostno obleko; delovne organizacije bodo v mestu postavile 9 velikih jelk, medtem ko bodo za veselje otrok poskrbeli šola, Društvo prijateljev mladine in kolektivi.

Spreveda dedka Mraza ali druge javne javne prireditve letos ne bo, ker bodo otroci zaposlenih obdarovani v kolektivih njihovih staršev, novejše prireditve pa bodo imeli tudi v vseh šolah.

Učenci metliške osemletke bodo praznovali 30. decembra v Domu TVD Partizan. Dopoldne bo po pouku prireditev za učence višjih razredov, nižješolci in cicibane iz vrtca pa bo na prireditvi ob 14.30 obiskal dedek Mraz. Za pogostitev na novoletnih prireditvah za otroke bo poskrbelo Društvo prijateljev mladine, darila pa bodo tudi letos le kolektivna. Časopisno podjetje DELO je metliški šoli obljubilo televizor.

26. decembra bo občinska seja

Odborniki obeh zborov občinske skupščine Metlika se bodo sestali na skupni seji v ponedeljek, 26. decembra. Razpravljali bodo o več odlokih, nato pa zanje glasovali. Dnevni red predvideva sprejetje odloka o rebalansu občinskega proračuna, več odlokov s področja stanovanjske zakonodaje in sodstva, reševanje zadev splošnega ljudskega premoženja in drugo.

NE HODI DOMOV BREZ

Razstava JLA v Metliki

V počastitev 22. decembra, dneva JLA, je črnomeljstki Dom JLA priredil v dveh izložbah na metliškem trgu lepo razstavo, ki prikazuje življenje pripadnikov JLA. Lepo izdelane fotografije pričajo o živahnem udejstvovanju vojakov v športu, na kulturnem področju in pri zabavi. Prav tako pričajo posnetki, da pripadniki JLA požrtvovalno pomagajo civilnemu prebivalstvu ob elementarnih in drugih nesrečah. Za razstavo je precej zanimanja.

Iščemo fotografijo tedna

Navzlic temu da dogodki preteklega tedna niso ravno ponujali privlačnih motivov, smo do ponedeljka dobili precej pestro zbirko fotografij. Pogrešali smo le dve temi: konference SZDL in slikovni komentar k problemom, ki jih obravnavajo, ter številne prireditve ob 25. obletnici naše armade. Take fotografije bi najbolj uspešno konkurirale za prvo mesto! Izmed poslanih smo

prvo nagrado - 100 N din

prisodili Tinku Vimpolšku iz Sentenarta (Brežice) za »SEZONA SE JE ZACELA«. Drugo nagrado (zavitek papirja 13 x 18 cm) je dobil Janez Pavlin iz Novega mesta za »POLEDICO«, tretjo (prav tako) Polde Miklič iz Sentjerneja za »EN MESEC PREZGODAJ«, četrto pa Franc Pavkovič iz Sevnice za »NOVI REZERVOAR«. — »LONČENE SKLEDE«, zelo lep posnetek, kompozicijsko in tehnično dognan, ki ga je poslal Polde Grahek iz Novega mesta in spada bolj med umetniške kot med novinarske fotografije, bomo objavili prihodnji teden. Tudi drugi amaterji so nam poslali ta teden tako dobre posnetke, da bomo lahko vse uporabili. To so Filip Pajnič s Hriba pri Loškem potoku, Vili Videnič iz Krškega, Drago Mohar iz Ribnice, Janez Pavlin iz Novega mesta in Franc Modic iz Ljubljane. — Prejeli smo 14 fotografij 8 avtorjev.

Rok za osmo fotografijo tedna je 26. decembar do popoldne! Nagrada za fotografijo tedna je 10.000 S-din, druga, tretja in četrta nagrada pa so zavitki fotografskega papirja 13 x 18 cm!

Iščemo fotografijo tedna

Fotografije za »Fotografijo tedna« morajo biti narejene na formatu vsaj 13 x 18 cm, lahko pa so večje. S fotografijo je treba poslati tudi opis dogodka, ki ga prikazuje, predvsem pa podatke, kdaj in kje je bila posneta, kdo in kaj je na sliki, in podatke o filmu, osvetlitvenem času in zaslonki.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

metliški tednik

„Zgrešeno, lahkomišelnost in neodgovorno“

Stališča občinskega sindikalnega sveta v Brežicah do prispevkov v radiu Brežice dne 13., 20. in 27. novembra – Predsedstvo ObSS sodi, da je na popačeno pojmovanje samoupravljanja dolžno dosledno odgovoriti

5. decembra 1966 je bila razširjena seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta Brežice. Poleg članov predsedstva so seji prisostvovali še predstavniki družbeno-političnih organizacij občine, občinske skupščine, predstavniki samoupravnih organov Čateških Toplic in gostinskega podjetja Brežice, predsednika sindikalnih podružnic omenjenih podjetij, predstavnik občinske turistične zveze, Ivo Osolnik, Vlado Podgoršek ter član republiškega sindikalnega sveta Mitja Švab.

Na dnevnem redu je bila razprava in sklepanje o vsebini prispevkov v oddajah radija Brežice dne 13., 20. in 27. novembra 1966 in o vsebini sestankov sindikalne podružnice ter samoupravnih organov o problemih v gostinskem podjetju Brežice in Čateških Toplicah.

Namen razširjene seje predsedstva je bil:

1. da se pogovorimo o vsebini prispevkov po radiu Brežice, ki sta jih napisala tovarišica Stipetičeva, predsednica sindikalne podružnice gostinskega podjetja Brežice, in tovariš Osolnik. Ta namreč ostro napada občinski sindikalni svet, predvsem pa njegovo vodstvo, predsednico sindikalne podružnice gostinskega podjetja in predsednike samoupravnih organov delavskega sveta in upravne odbora Čateških Toplic.
2. Sestali smo se zato, da ugotovimo, kje je resnica in kakšno so bili in so nameni tovariša Osolnika in tistih, ki ga podpirajo.
3. Nismo smeli dopustiti, da bi ostalo karkoli nerazčiščeno, predvsem zato ne, ker je v vsebino prispevkov neznanjena širša javnost v občini Brežice in zunaj njenih meja.
4. Namen seje je bil tudi v tem, da bi se pogovorili o vlogi radija pri obveščanju javnosti o delu sindikata kot družbeno-politične organizacije.

Politična vodstva so dolžna pomagati svojim organizacijam

Razširjeno seja predsedstva je sklicala predsednica občinskega sindikalnega sveta na podlagi 40. člena pravil občinskega sindikalnega sveta Brežice, ki mu daje pravico sklicevanja seje predsedstva o vprašanjih, za katere sodi, da so pomembna za delo sindikata v občini.

V razpravi so sodelovali skoraj vsi navzoči. Trdimo, da je bila razprava koristna in odkrita, kar je pripomnilo, da smo lahko zelo jasno ugotovili razlike med tistimi, čimer je seznanjal javnost tovariš Osolnik, in dejanskim stanjem.

Naš odgovor nima namena ponoviti razprave v kolektivih zato, ker so se prizadeti kolektivi medtem in pred prispevki tovariša Osolnika v radiu že pogovorili ter sprejeli ustrezne sklepe.

Sklepi samoupravnih organov so plod aktivnega dela sindikalnih podružnic, ki sta dobili podporo občinskega sindikalnega sveta in občinskega komiteja ZKS Brežice. Dejstva dokazujejo, da so samoupravni organi vedno bili sposobni najti tisto, kar je v svojem bistvu pozitivno za kolektiv. Menimo, da bi bilo neodgovorno in nepošteno, če politična vodstva ne bi pomagala svojim organizacijam. Demagoško pisanje tovariša Osolnika potrjuje, da pisec ne po-

zna vloge političnih organizacij in njihovih nalog.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Brežice ne misli objaviti celotne razprave. Dolžni pa smo seznaniti javnost z nekaterimi dejstvi s te razprave. Razpolagamo pa z dokazi tudi za druga načeta vprašanja.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta se s takim pisanjem, ki nima dokumentirane osnove, ne strinja in ga javno obsoja. To zato, ker pomenijo taki nastopi zavajanje občanov in njihovo dezinformiranje.

Sindikalnih sestankov ni treba zrežirati!

Tovariš Ivo Osolnik izrekla kritiko na postopek predsedstva sindikalne podružnice gostinskega podjetja Brežice tovarišice Olge Stipetič, čez da je sklicala sestaneke sindikalne podružnice predvsem zato, ker je bila osebno prizadeta. Odgovarjamo, da je predsednica sindikalne podružnice morala sklicati sestaneke osebno se, ker je to zahtevalo 12 članov kolektiva, sicer bi prišlo do prekinitve dela. Ne glede na to pa ima predsednik sindikalne podružnice pravico sklicati sestaneke, kadar koli je potrebno in tudi v primeru, če je osebno prizadet. Občinski sindikalni svet li lahko za sklicanje tega sindikalnega sestanka izreče kvečjemu priznanje! Iz zapisnika sindikalne podružnice in delavskega sveta gostinskega podjetja je razvidno, da je v celoti sprejel predloge sindikalne podružnice. Iz tega lahko ugotovimo, da je bil sestanek prepotreben in v celoti demantira navedbe tovariša Osolnika, da je bilo reševanje sestanka očitno. Bistvena vsebina razprave je bila na uredu samoupravnih aktov.

Tovariš Osolnik razglasa objektivnost in hoče pokazati javnosti drugo plat. Zelo jasno in nazorno pa je pokazal, katero plat zastopa. Med drugim oprla svoj prispevek v radiu na pismo starih članov kolektiva, saj pravi: „... iz pisma, ki so ga delavci uprave poslali delavskemu svetu, se jasno vidi...“ itd. Izkazalo pa se je, da so ti delavci na zasedanju delavskega sveta priznali svojo zmotno in obžalovali tako vsebino pisma, zato ker so bili napačno informirani. Le-ti kot tudi tovariš Osolnik na sestanku sindikalne podružnice niso bili navzoči. Tovariš Ivo Osolnik je v svojem izjavljanju nastopil kot tajnik občinskega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti in v imenu tega odbora izražal lastna stališča, ki se na v celoti razlikujejo od mnenja odbora.

Čemu zagovarjati kršenje pravic delavcev?

Zaradi tega ga je odbor na zadnji seji razrešil funkcije tajnika. Ne glede na to pa vprašamo, ali lahko kdo zagovarja kršenje pravic delavcev: samovoljno prenehanje, čezurno in nočno delo, zavajanje, neurejenost samoupravnih aktov itd., pri tem pa ves čas nastopa kot funkcionar organizacije, ki zastopa interese delavskega razreda? In če je hotel tovariš Osolnik ustvarjalno s pisanjem sodelovati, tedaj bi moral še kot tajnik občinskega odbora stopiti v stik s sindikalno podružnico in ji pomagati, da bi svoje probleme rešila. Tega ni storil. Namesto tega je zviška neobjektivno ocenjeval delo sindikalne podružnice, občinskega sindikalnega sveta in samoupravnih organov.

Je pa samokritičen, saj takoj v uvodu kritizira samega sebe: nastopa v imenu občinskega odbora storitvenih dejavnosti kot tajnik tega odbora, ne da bi imel stališče tega odbora za tako razpravo. Pravi, da predsedniki samoupravnih organov ne morejo dati v imenu teh organov ocen, če jih ni dal kolektivni organ. Strinjamo se z njim, da velja enako načelo tudi v sindikalnih organih. Predsednica sindikalne podružnice gostinskega podjetja je dala povzetek razprave s sestanka podružnice po radiu, tovariš Osolnik pa je toliko nameten, da ve, kaj in kako je na sestanku razpravljala predsednica občinskega sindikalnega sveta, ne ve ali pa ni hotel vedeti, da je bil na sestanku in razpravljala tudi sekretar občinskega komiteja ZKS. Tak napad tovariša Osolnika je eden zelo poučnih primerov za to, kako lahko nekdo svojo funkcijo uporabi za demagoški nastop pred javnostjo. To so resnično pavšalne obtožbe, ki jih v naši samoupravni praksi vendarle ne moremo trpeti.

Za razmere v Čateških Toplicah nam drugimi pravi:

„Ko je bilo ugotovljeno, da je samoupravljanje v neakrurnem stanju, za kar je treba iskati vzroke v obsegu dela, velikih investicij, obsevnem kadru v pomočnih službah in neomakani energičnosti računovodstva, da bi sanirala računovod-

vodstvene težave, je bil s strani teh ljudi izveden nov napad na tako imenovano »stare gardo«.

Dokazovanje resnice ne pomeni »vmešavanja«!

V odgovor samo en odstavek iz pisma, ki nam ga je poslala služba družbenega knjigovodstva – podružnica Krško:

„Zaradi takšnega odnosa in odgovornosti do dela, kakor tudi zaradi takšnega zavarovanja vseh merodajnih faktorjev – tudi naše službe družbenega knjigovodstva – o protizakonitem obveščanju in dostavljanju poslovne dokumentacije, ki nima zakonite osnove v predpisani knjigovodski evidenci vsake delovne organizacije, smatramo, da bi moralo biti vsakomur jasno, da oseba s tako dokazanimi slabostmi ne more biti nikjer vodja računovodstva, kot čuvár zakonitosti, ker ne daje jamstva za pravilno delo na takem mestu. Tak zaključek opiramo na podobno stališče se tem bolj prepričani, ker je že v letu 1964 tovarišica Milica Tomše bila obsojena za podobno dejanje, katerega je tokrat ponovila in storila še v mnogo večjem in težjem obsegu.“

Menimo, da je delovna skupnost Čateških Toplic odločila edino pravilno in za-

Evidentirali so zvezne poslance

Ker poteče mandat petim poslancem, ki so v zvezni skupščini zastopali 61. volilno enoto, v katero spadajo razen občin Laško, Sentjur in Šmarje tudi Brežice, Krško in Sevnica, so se predstavniki vseh teh občin na sestanku v Krškem 15. decembra sporazumeli za naslednje kandidate: namesto Sergeja Kraigherja naj bi to volilno enoto zastopal v zveznem zboru Viktor Avbelj, namesto dosedanjega poslanca inž. Ivana Pariša so za gospodarstviški zbor predlagali Jožeta Bučarja, kmetijskega inženirja iz Sentjurja. Borisa Zihnerja naj bi v prosvetno-kulturnem zboru zamenjal prof. M. Poljanšek, Olgo Vrabčič pa v socialno-zdravstvenem zboru dr. Jožko Majhen, upravnik zdravstvenega doma v Šmarju. Za organizacijsko-politični zbor so predlagali dr. Jožeta Brileja, ker bo dosedanjemu poslancu v tem zboru Zvonetu Draganu potekel mandat.

Predlogi za poslance

Prvo evidentiranje v delovnih organizacijah brežiške občine je bilo 17. decembra. Kolektiv Vodne skupnosti je predlagal za zvezni organizacijsko-politični zbor dr. Jožeta Vilfana, za gospodarski zbor zvezne skupščine inž. Jožeta Bučarja iz Sentjurja, za organizacijsko-politični zbor republiške skupščine pa Franca Kebeta iz Brežic.

V Pekarni ne bo več prisilne uprave

V Mestni pekarni v Brežicah je prisilna uprava končala svojo nalogo. Njeno delo bo prenehalo 31. decembra. Stanje v podjetju se je po pravilo, odnosi so se izboljšali in kolektiv se je že spet postavil na noge. Pri istem številu zaposlenih se je bruto promet znatno povečal, to pa pomeni že tudi velik uspen. Prisilni upravitelj je bil Dimitrij Grčevski.

konito, ko je izglasovala s tajnim glasovanjem odpust iz delovne skupnosti. Ta sklep je v skladu s statutom Čateških Toplic.

Nadalje pravi tovariš Osolnik: „... mreža vmešavanja s strani pa razmere v kolektivu z vsakim dnem še bolj zapleta...“ in to „... da je treba enkrat za vselej povedati pravo resnico itd...“ Kakšno je bilo vmešavanje vodstva občinskega sindikalnega sveta v zvezi s Čateškimi Toplicami? Ali pomeni vmešavanje to, da je predsednik občinskega sindikalnega sveta zunanji član delavskega sveta Čateških Toplic in redno prisostvuje zasedanjem delavskega sveta? Verjetno tega tovariš Osolnik ni vedel, objektivno pisanje pa zahteva poznavanje stvarnih dejstev. Ali pomeni vmešavanje s strani to, da predstavniki občinskih družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine prisostvujejo sestankom kolektiva ali samoupravnih organov ter sodelujejo v razpravi?

- Bistvo vsega in resnica pa je le to: delovni kolektiv in samoupravni organi so samostojno odločili. Nihče ni vplival na njihove odločitve, zato je tako obtoževanje vse prej kot objektivno. Lahko porabimo njegove besede: je zgrešeno, lahkomišelnost in neodgovorno.

Predsedstvo sodi, da sta dr. Franovič in dr. Nankovič s svojim aktivnim delom na področju samouprave pripomogli, da se problemi v Čateških Toplicah razrešujejo. Menimo, da lahko tudi v bodoče v okviru samoupravnih organizmov prispevata skupno z ostalimi člani samoupravnih organov in kolektivov nadaljnje poglobitve samouprave.

Menimo, da smo dolžni hitro in dosledno reagirati na taka popačena pojmovanja samoupravljanja in protisamoupravljalstva stališča, ki jih tovariš Osolnik v imenu somišljenikov razglasa kot polemični prispevek k razčiščevanju problemov v Čateških Toplicah in gostinskem podjetju Brežice.

PREDSEDSTVO OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA BREŽICE

Raketa nekaj minut pred izstrelitvijo. Člani raketne sekcije iz Brežic pregledujejo, če je za start vse pripravljeno. Poskus je uspel. Prva raketa je uspešno poletela v zrak 11. decembra s prostranega travnika v Zakotu. Dosegla je višino 2000 metrov in letela s povprečno hitrostjo 961 kilometrov na uro.

(Foto: J. Teppey)

ZK pred letnim obračunom

V Brežicah je bila 19. decembra seja občinskega komiteja ZKS. Na dnevnem redu je bila najprej razprava o organizacijskih spremembah, o katerih so razpravljale vse osnovne organizacije. Večina komunistov iz številčno šibkih organizacij v kolektivih se je izrekla za združevanje v okviru krajevnih skupnosti. Komite je določil, katere organizacije na terenu bodo dobile člane iz delovnih organizacij.

Prijateljem mladine v brežiški občini

Najbolj požrtvovalni in delavni člani društev prijateljev mladine so na občnih zborskih prejeti zlate značke kot najvišje priznanje zveze DPM.

V brežiški občini so si prislužili zlato: predsednica DPM v Dobovi Franja Pečnikova, Ivanka Ostrelčičeva iz Pišec, Albina Bajčeva, tajnica zveze DPM iz Brežic, in Ludvik Metelko, prav tako iz Brežic. Člani so odlikovancem povsod pristrčno čestitali in jim zaželeli še veliko delovnih uspehov.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Divjak iz Ruzice – Jožeta, Marija Plazar iz Sevnice – Andreja, Matilda Pribožič iz Vojškega – Heleno, Marija Zibert iz Seč – deklico, Dobriča Dodič iz Brežic – deklico, Marija Steganež iz Šmarja – Darjo, Marija Petriček iz Rukitja – Nevena, Marija Bratančič iz Bukovske – Dragica, Terezija Kostomaj iz G. Pljavškega – Adico, Stanislava Povhe iz Arta – Maričo, Božica Pavlinič iz Mrzlega polja – Miladna, Ada Plazar iz Sevnice – Ernestino, Marija Zedevič iz Brloga – Milana, Terezija Holko iz Stare vasi – Marijo, Ana Bogovič iz Kostanjka – Antona, Karolina Zupve iz Podgorja – Branka, Ana Berkovič iz Orešja – Dušana, Stefica Špiet iz Bistrice ob Soti – Karolino, Barbara Leskošek iz Bojsnega – Jožico, Katica Štubhar iz Rud – Jasenko, Marija Kozole iz Lokve – dečka.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Vaso Djordjevič, vojak iz Celja, si je pri prometni nesreči poškodoval rebra; Jožeta Bizjak, skladničnik iz Ribnice, je povzeli avto ni mu poškodoval levo nogo; Franca Petana, delavca iz Volčjege, je nekdo zabodel z nožem v desno roko; Marjeta Skrabl, upokojenka iz Čateja, je padla v stanovanju in si poškodovala desno roko; Jože Poljar, pek iz Slagonškoga, je padel s mopedom in si poškodoval glavo.

V. P.

Posvetovanje o domicilu Kozjanskega odreda

2. decembra so se predstavniki šestih kozjanskih občin na sestanku v Brežicah pogovarjali o pripravi na svečano proglasitev domicila Kozjanskega odreda. Predstavniki občinskih združenj Zveze borcev NOV iz občin Sentjur, Šmarje, Laško, Sevnica, Krško in Brežice so izvolili glavni odbor za priprave in imenovali komisiji za gospodarska vprašanja in za zbiranje gradiva o tej partizanski enoti. Dogovorili so se, da bo glavna svečanost 2. julija 1967 v Brežicah. Vse kozjanske občine bodo sprejele odlok o domicilu Kozjanskemu odredu, svečana proglasitev pa bo v Brežicah. Ob svečanosti bodo izdali manjšo brošuro z bistvenimi podatki, kasneje pa bo izšel poseben zbornik o Kozjanskem odredu, v katerem bodo zbrani vsi podatki o tej enoti.

Predsednik pripravljalnega odbora, komandant Kozjanskega odreda Marjan Jerina, je dejal, da pričakuje na svečani podelitvi domicila ok-

rog 400 borcev Kozjanskega odreda. Slavnosti se bodo udeležili tudi borci iz sosednje republike.

NOVO V BREŽICAH

■ ZELITE PRISPEVATI ZA NOVOLETNO JEJKO? Priporočila se društvo prijateljev mladine iz Brežic. Vse starše in druge občane, ki so pripravili darovati majhno vsoto za najmlajše, obvešča društvo, da zbira prispevke tov. Milka Krošljeva, zaposlena pri občinski skupščini, soba 12. Prispevke lahko oddajo darovalci tudi v pisarni občinskega odbora SZDL. Pohitite, dedek Mrz nima več veliko časa za nakupovanje!

■ GLASBENA SOLA JE V NEDELJO zaključila vpisovanje otrok za baletni pouk. Obiskovali ga bodo predšolski in šolski otroci. Oddelek za baletno vzgojo je sola odprla šele letos. Lani pouk ni bil organiziran in starši so želeli, da prevzame vodstvo in nadzor glasbena sola. Vaje bodo čez tisto ob nedeljah dopoldne. Ob delavnikih je pouk težko organizirati, ker so šolski otroci vezani na tri izmene.

■ JUTRI ZVEČER BOSTA V BREŽICAH DVE KONFERENCI

■ PRODAJALNA ZA SADIJE IN ZELENJAVO na novi tržnici še ni dokončana, kljub temu pa je dvakrat tedensko tam prodajalec zelenjave trgovine KZ, da gospodinjstvom ni treba v mesto. Napreda sta južno sadje vseh vrst in zelenjava. Mandarine, pomaranče in banane veljajo 5 Ndin kilogram, jabolka pa 2, 3 in 3,60 novih dinarjev. Za solato je na voljo paradiznik po 4 Ndin, radič prav tako po 4 Ndin, rdeča pesa po 80 par, sveže zelje po 40 par in kislo zelje po 1,40 Ndin.

Nobena hiša ni odrekla pomoči

V Brestanici zbirajo denar za učila — Kolektiv ELEKTRARNE bo prispeval sredstva za opremo kabineta — Okolico nove šole prebivalci prostovoljno urejajo — Ob otvoritvi bodo predstavili Brestanico z drobno knjižico o razvoju kraja

Nova osnovna šola v Brestanici dobiva dokončno podobo. Otvoritev, ki smo jo napovedali za dan republike, je preložena na prihodnje koledarsko leto.

Pri šolski zgradbi je zadnje tedne zelo živahno. Obrtniki zaključujejo delo, zunaj šole pa se zbirajo vaščani in urejajo okolico. Tajnik gradbenega odbora Rafko Orožen je povedal, da so to sami prostovoljci. Pomagati so prišli na pobudo gradbenega odbora. Med njimi so delavci ELEKTRARNE, člani učiteljskega kolektiva in drugi občani. Vsak domačin rade volje pomaga, če le more.

Zdaj zbirajo po vsem šol-

Slovo od ponesrečenega rudarja

Velika množica ljudi, predvsem rudarjev, se je 14. decembra na kopričniškem pokopališču poslovila od smrtno ponesrečenega Jožeta Sušteriča, 33-letnega rudarja iz Mrčih sel. Dolg sprevod ljudi se je ob žalnih zvokih rudarske godbe pomikal od Velikega Kamna na kopričniško pokopališče, kjer so bile zadnje pogrebne svečanosti. Od pokojnika sta se v imenu rudarjev in kolektiva rudnika poslovila predsednika delavskega sveta in sindikata rudarjev. Ponesrečeni rudar je zapustil ženo s štirimi mla-

doletnimi otroki. že precej poznalo pri nabavi učil.

»Na kakšen odziv ste našli pri ljudeh?« ga vprašam.

»Do sedaj so se še povsod zelo dobro izkazali. Pred

skem okolišu denar za učila. Tako so sklenili na skupnem sestanku Socialistične zveze in gradbenega odbora. Tovariš Orožen je povedal, da pričakujejo od te akcije okoli 5.000 N din prostovoljnih prispevkov. To pa se bo

dve tedna sva z ženo obiskala Anže. Ljudje so pokazali veliko razumevanje in denar za učila so prispevala vsa kmečka gospodinjstva.

Tisti dan sva zbrala 52.000 S din in za 8.000 S din obveznic skopskega posojila. Ko sva se oglasila pri nekem upokojenou s skromno pokojnino, je tudi on prispeval 500 S din. Nikogar ni bilo, ki bi odrekal pomoč, če tudi sami bomo živili.

»Ali bo ELEKTRARNA kaj prispevala?«

»Naše podjetje ima patronat nad šolo. Delavski svet je sklenil, da bo po zaključnem računu kolektiv prispeval vsoto za opremo enega kabineta. Menim, da bo to lepo darilo.«

»Boste ob otvoritvi šole res izdali brošuro o vašem kraju?«

»Bomo, tak načrt smo že sprejeli. Knjižica bo izšla okoli 10. januarja. V njej bo prispevek o zgodovini Rajhenburga, opisan bo razvoj šolstva, razvoj kraja po osvoboditvi in potek gradnje nove šole. Knjižica bo predstavila naš okoliš v preteklosti in sedanjosti.

Otvoritev šolskega poslopja bo za prebivalce Brestanice, Rožnega, Dolnjega Leskova, Stolovnika, Razteza, Gorice, Anž in drugih manjših naselij velik praznik. Otrci se bodo za vedno poslovili od učilnic s podporniki in se preselili v svetle učilnice nove, sodobne šole. Posebej bodo imeli tudi telovadnico, ki so jo do sedaj zelo pogrešali,« je povedal tov. Orožen.

Jt.

»ELEKTROTEHNA« ODPRLA LOKAL V KRŠKEM

„Dobrodošli v naši trgovini!“

V soboto dopoldne so v Krškem odprli novo poslovalnico z elektrotehničnim materialom — Začetek obeta bogato izbiro — Za prodane aparate zagotavljajo kupcem kasneje tudi popravilo v servisu podjetja

V Krškem so spet dobili novo trgovino. Tokrat jo je odprlo uvozno in izvozno trgovsko podjetje ELEKTROTEHNA iz Ljubljane. Otvoritevna slovesnost je bila 17. decembra.

Lepo opremljeni in dobro založeni lokal je pričaral gostom in kupcem veselo no-voletno vzdušje. Prodajni prostor je razsežen in pregleden in obsega okrog 160 kvadratnih metrov površine.

Trgovina z elektrotehničnim

materialom v Krškem je že 11. poslovalnica ELEKTROTEHNE v Sloveniji. Po prometu je ljubljanska ELEKTROTEHNA največje uvozno in izvozno trgovsko podjetje v državi. Letošnja realizacija bo znašala 40 milijard starih din. Trgovska mreža na drobno pa bo ustvarila okoli 3 milijarde starih din prometa.

Kolektiv nove trgovine v Krškem je prevzel ključne poslovalnice s trdnim prepriča-

njem, da bo z dobro izbiro in založenostjo vedno lahko ustregel željam kupcev. Če se bodo temu pridružile še konkurenčne cene, za obisk ne bodo v zadregi.

V novem lokalu na kupca prijetno deluje bogata zaloga lestenecv. Oko se kar spočije, ko opazi poleg standardnih modelov nove forme, nove barve in celo nove materiale. Za prihodnje leto obetajo še večji izbor, ker pričakujejo spet pošiljke iz uvoza.

Trgovina ima na zalogi velik izbor gospodinjstskih strojev, peči na olje in druge grelne naprave. Napredaj so še radijski in televizijski aparati, gramofoni, magnetofoni in gramofonske plošče z domačo in tujo glasbo.

Potrošnikom bo dobrodošel zlasti raznovrsten elektroinstalacijski material, ki ga je zelo težko dobiti. Kmetje bodo lahko izbirali med elektromotorji in drugimi tehničnimi napravami, ki jih sodobno kmečko gospodarstvo ne more več pogrešati.

Začetek je torej obetajoč za vse potrošnike. Za elektrotehnični material kupci iz Krškega in okolice ne bodo več v zadregi, saj je to že peti lokal, v katerem prodajajo tovrstno blago. Med kupci pa si bo ustvarila sloves predvsem tista poslovalnica, ki bo nudila najbogatejšo izbiro, nizke cene in dobro posrežbo.

J. T.

KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE V KRŠKI OBČINI

Občani razpravljajo in predlagajo

Dobra udeležba, živahne in kritične ocene ter tehten pretres vloge odbor-nikov in poslancev

Konference krajevnih organizacij Socialistične zveze v občini Krško uspešno potekajo. Udeležba je predvsem na podeželju zelo dobra. Občani se radi pri- glašajo k razpravi in kritično ocenjujejo zadeve kraja kakor tudi gospodarjenje v občini.

Za vodstva krajevnih organizacij SZDL in obč. kon-ferenco poskušajo izvoliti najboljše člane. Zelo živo razpravljajo tudi o vlogi odbor-nikov in poslancev ter o pripravi na skupščinske volitve.

Na konferenci SZDL na Vidmu so se občani razgovo- rili o tistih stvareh, ki so za ta mestni predel najbolj pe- reče. Na prvem mestu sta bila šolstvo in otroško var- stvo. Za ureditev vrtca je re- šitev že nakazana. Zanj se je zavzela krajevna skupnost in tudi občinska skupščina ji bo pomagala.

Na konferenci so precej razpravljali o ureditvi mesta z željo, da bi le-to čimprej dobilo privlačnejšo zunanjo podobo. Pričakovati je pove- dan turistični promet, nanj pa se morajo pripraviti in v prvi vrsti poskrbeti za us- trezno komunalno ureditev. Na večji obisk turistov raču- najo zlasti po dograditvi za- savske ceste, s katero se bo-

do Avstriji odprla nova vrata na Jadran.

Živahna razprava se je raz- pletla o bodočem vodstvu SZDL. Prisotni so izvolili 8 članov za občinsko konferen- co in evidentirali odbor- niki za občinsko skupščino. Za odbor- niki so zabeležili: Jože- ta Račiča, direktorja PAPIR- KONFEKCIJE, Lojzeta Ri- tarja, direktorja zavoda za zaposlovanje, Lojzeta Skrab- la, inženirja iz CELULOZE, in Ivana Novaka, zaposlenega pri trg. podjetju PRESKRBA.

Za republiško skupščino so evidentirali Sergeja Krah- gidenta in Staneta Nundiča.

Na Zdolah je potekala kon- ferenca ob splošem zadovolj- stvu spričo uspešno opravil-

nih nalog dosedanjega odbo- ra. Člani so se zbrali polno- številno in ugotovili, da je odbor velikokrat napravil za ure- ditev kraja in dosegel več drugih pomembnih uspehov. V takem vzdušju je bil spre- jet tudi predlog, naj celotni odbor opravlja svojo funk- cijo še naprej. Na konferenci so spregovorili tudi o vlogi odbor- nika in razpravo zaklju- čili z ugotovitvijo, da je bilo pri njih sodelovanje odbor- nika obč. skupščine z volilci izredno dobro. Odbornika le- tos ne volijo, zato so eviden- tirali samo poslance za repu- bliško skupščino Staneta Nundiča, direktorja AGRO- KOMBINATA.

Na konferenci na Dobravi pri Podbočju je bila lepo ob- skana. Člani so izvolili novo vodstvo krajevnih organizacij in enega delegata za obč. kon- ferenco. Za bodočega skup- ščinskega odbor- nika so evi- dentirali domačina Janeza Vintarja. Dobrava spada med tiste kraje, ki so v zadnjih letih veliko pridobili.

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV SE JE IZKOPAL

Invalidi v Brestanici si pomagajo sami

V kratkem bodo odprli popravilnico gospodinjstskih in kmetijskih strojev — Prodajali bodo tudi nove stroje — Na domačem tržišču so zelo dobro- došli hidrofori, ki jih izdelujejo zadnje čase v svojih skromnih delavnicah

Zavod za zaposlovanje in- validov v Brestanici opušča mizarstvo in daje prednost kovinski stroki. Lani je za- ključil poslovanje z izgubo, a se je že izkopal iz najhu- šega. Se vedno ga tare po-

manjkanje obratnih sredstev. Tudi za skladi in razširjeno reprodukcijo kolektivu ne ostaja veliko. Za osebne pre- jemke razdelijo 94 odstotkov čistega dohodka. Letos so jih povečali za 33 odst.

Včasih so invalidskim ko- lektivom pomagali z denar- jem socialnega zavarovanja. Sedaj na tako pomoč ne mo- rejo računati, ker zavodi za socialno zavarovanje nimajo sredstev za te namene. Tudi zavod za zaposlovanje ne pri- speva ničesar več. Vsi viri za pomoč so se osušili.

Kolektiv se zaradi tega po- skuša postaviti povsem na lastne noge. Prvi uspehi so se že pokazali. Tako so pred kratkim začeli izdelovati hi- drofore, naprave, ki črpajo vodo in jo avtomatično drže pod pritiskom. Uporabljajo jih povsod tam, kjer nimajo vodovodov. Izdelujejo jih po naročilu. Dela na zalogo si zaradi pomanjkanja obrat- nih sredstev ne morejo pri- voščiti.

Hitrofore izdelujejo v raz- ličnih velikostih: za 110, za 140, 150 in 220 litrov vode. Največ jih odkupita NOVO- TEHNA iz Novega mesta in ELEKTROTEHNA iz Ljublja- ne.

Pot do kruha si iščejo in- validi tudi na druge načine. Pripravljajo se, da bodo od- prli popravilnico gospodinj- skih in kmetijskih strojev ter konsignacijsko skladišče za te stroje. Dobavljajo jih bo inozemsko podjetje, s ka- terim so se pogodili za pro- dajo in popravilo teh izdel- kov. Kolektiv upa, da se mu bodo načrti posrečili in mu pomagali na zeleno vejo.

Zavod v Brestanici zaposlu- je 30 ljudi, od tega 15 invali- dov. Delati morajo v zelo skromnih prostorih. Komaj zdaj so si uredili gar- derobo in sanitarije, prej je bilo vse zasilno. Ta dela so jih veljala 20.000 N din.

Direktor zavoda Ivan Jen-

kole je povedal, da je v ob- čini Krško še 19 invalidov brez zaposlitve. V Brestanici ne morejo nuditi dela tistim iz oddaljenih krajev, ker ni- majo zadovoljivih prometnih zvez. Najlaže bi jih bilo za- poseliti na domu, toda v ko- vinski stroki te možnosti skoraj ni.

Smrtna nesreča v rudniku

Jože Sušterič, kopač v rud- niku na Senovem, se 12. de- cembra ni več vrnil iz jame. Delal je v popoldanskem izme- ri in se ob 19.30 uri smrtno po- nesrečil. Ponesrečeni rudar je doma iz Gorjan. Njegovi so- delavci in drugi člani kolek- tiva so se 14. decembra ob zvokih rudniške godbe poslo- vili od njega na pokopališču v Koprivnici.

Stanovanja za učitelje

Na Senovem dokončujejo stanovanjski blok za prosvet- ne delavce. Na novo bosta do- bili stanovanje dve učiteljski družini, štiri stanovanja pa so namenjena za potrebe rudni- ka, ker je ta do sedaj nudil streho tudi prosvetarjem. No- vo stanovanjsko poslopje je sezidano v neposredni bližini šole.

Svečanost pred dnevom JLA

V torek, 20. decembra, je bila na Vidmu proslava v po- častitev dneva Jugoslovanske ljudske armade. Program so pripravili pripadniki garnizo- na v Cerkljah. Popoldne ob 16. uri je bila prireditev za mladino in dijake tehniške srednje šole, ob 19. uri pa za ostalo občinstvo. Prireditev je lepo uspela, udeleženci pa so se po končani proslavi zbrali na družabnem večeru v hotelu Sremič.

Vabljiva zunanost nove trgovine z elektrotehničnim materialom sredi Krškega. Poleg nje bo odprlo sodobno prodajalno čevljev še Borovo.

(Foto: J. Teppey)

Morda želite,

da bi vaši prijatelji, znanci, sorodniki doma in na tujem ali pa vaši sosledje prejeli odslej

DOLENJSKI LIST

BREZPLAČNO?

Do konca decembra 1966 ga lahko — če nam takoj sporočite njihov točen naslov! Potem se bodo na naš list prav gotovo sami naročili za stalno, saj ne bodo mogli živeti brez novic in vesti iz znanih doma-čih krajev.

V tem tednu: 451 novih naročnikov!

V torek dopoldne so uslužbenke v naši upravi z veseljem ugotovile: v soboto 87. v ponedeljek 176 in danes še 87 novih naročnikov! K tem številkam so prišle še »prideleki« od srede, četrta in petka in polegile pod vse skupaj debelo črto: 451 novih naročnikov! Nekaj manj sicer kot v zadnjem tednu, še vedno pa zelo zelo razveseljivo! V breziški občini se je v zadnjem tednu prijavilo 39 novih naročnikov, v črnomalski 47, v kočevski 17, v krški 38, v metliški 7, v novomeški kar 142 (predvsem v tovarnah), v ribniški 30, v severniški 75 in v trebanjski 18; še 32 naročnikov je bilo iz raznih pošt, 6 pa iz tujine. Skupni seštevka za čas od 21. novembra do 20. decembra znaša potekom 1576 novih naročnikov.

Kdo bi ne bil vesel pridnih sodelavcev, kot so bili ta teden: Justin Kranjčič iz »Novoteksa« v Novem mestu je pridobil 45 novih naročnikov; Nada Jug iz severiške »Lisice« nam je poslala 14 naročnic, Stanka Breznikar, bolničarka v črnomalskem »Beltu«, pa 30 naročnic! Kurir Jože Auersperger iz IMV v Novem mestu je pridobil 22 naročnikov, Ivan Rober iz Ribnice 8, Tone Flajs iz severiške Mizarne zadruge 7, Milan Pajnič iz »Jelke« v Podpreški pri Dragi 5, Rudi Ameršek iz severiške »Kopitarne« pa nas je spet prijetno presenetil, saj je poslal kar 42 novih naročnikov! Peter Jančan iz črnomalske gimnazije je poslal še 6 naročnikov, dijak novomeške gimnazije so zbrali 21 novih naročnikov itd.

Izmed pošt in pismonoš pa moramo tokrat javno pohvaliti: Franca Glogovška iz Brezice, ki je poslal 8 naročnic, in Ivana Zlobka iz Podboja, ki je pridobil 5 naročnikov. Pošta Cerklje ob Krki je poslala 11 novih naročnic, pošta Črnomelj 5, Vinica 5, Krško 6, Raka 5, Otočec 7, Sentjernej 19, Skočjan 6, Ribnica 8, Sevnica 5, Trzin 5 itd.

Napetost v tekmovalstvu med našimi zbiratelji razveseljuje naraščajoče: moped, dve kolesi in 5 posebnih denarnih nagrad smo pripravili za najprizadevnejše sodelavce, vendar bodo teh nagrad deležni samo tisti sodelavci, ki bodo zbrali več kot 100 novih naročnikov.

Tokrat 9 knjižnih nagrad

Število knjižnih nagrad bomo od danes naprej povečali na devet, saj je iz tedna v teden več bralcev in naročnikov našega pokrajinskega časnika, ki zdaj še izhaja z redno naklado 26.190 izvodov na teden.

V torek popoldne so bili iz vrst novih naročnikov izbrani naslednji: Angelca Fink, Ragovska 7a, Novo mesto; Ivan Sibilja, Florjanska 42, Sevnica; Milan Zalnisk, Sentjernej 122 pri Brezicah; Zlatko Bukovec, TOVARNA BELT, Črnomelj; Pavla Košak, Ribnica 227; Marica Span, konfekcija »Lisica«, Sevnica; Ludvik Zadnik, Ljubljanska 1, Kočevje; Jožeta Novak, Zabja vas 82 pri Novem mestu; Amalija Jurečič, Veliko Mraševce 3, p. Podbočje.

Knjige smo izbrancem poslali danes po pošti.

DOLENJSKI LIST

OB 25-LETNICI USTANOVITVE JLA

ČLOVEK IN RAKETA

Z vaj neke specializirane topniške enote

Vojni poligon v planinah, november 1966

Ker živimo v času raketne tehnike, je popolnoma razumljivo, da je poročevalec z obema rokama pograbil povabilo, naj prisostvuje vajam neke specializirane topniške enote.

»Videli boste, kako se strelja s protiletalskimi vođenimi raketami,« nam je rekel človek v generalski uniformi. Takšno pojasnilo ne pomeni za laika popolnoma nič. Vendar pa je general občutil zaporni ogenj, ki so ga naredili novinarji s svojimi vprašanji, pa je zato napotil predstavnika »sedme sile« kot poveljnika enote, močnemu in visokemu polkovniku, ki je bil na poligonu obkrožen s skupino mlajših starešin. Po vaji so nam objubili razgovor, če bo komu ostalo še kaj nejasnega. Človek se nam je nasmehljajal in v vojaškem avtomobilu zdrvel čez pusto planjavo.

Vojni novinarji, ki so ob akciji priložnost za nas civiliste »snadstrokovnjake«, so nam pokazali raketni poligon; tarčo pa smo komaj zaznali v neki dolini, ki jo je obkrožala bukovna hosta.

Medtem ko smo čakali, smo od moštra vedeli podrobnosti o raketah in ljudih, ki morajo danes pred najvišjimi poveljniki topniških enot pokazati svoje strokovno znanje. Ravno beseda strokovnosti se pomalem v maršnem razdrujeju od klasičnih vzdevkov, ki so v zvezi z dobrimi vojakom. Seveda so nam povedali, da nismo v navadni vojni enoti in da vojaki, ki služijo svoj rok že več kot leto dni, še niso v tem času zmogli obvladati vseh skrivnosti elektronike in balistike, ki so nujno potrebne pri usmerjanju raketnega izstrelka.

Prav zaradi tega je bil za novinarje najzanimivejši operater — voditelj Dušan Vukelič. Zvedeli smo, da bo njegova raketa prva izstreljena na cilj. Fant se je skrajša sprenevedal in nam ni hotel nič povedati, kakšno delo opravlja v armadi. Vendar pa nam je, potem ko je dobil dovoljenje od poveljnika, prav on pokazal raketo, pripravljeno za izstrel. Veliko stvari nismo mogli razumeti, posebno ne tistega o elektronskih možganih rakete, potem ne tega, kako se daje prvi zagon usmerjanju, in nazadnje tudi tega ne, kako to, da samo en človek v nekaj sekundah opravi tako delo. In vendar je tako.

Ko je sprejel povelje, smo slišali močno eksplozijo, potem pa žarečo kometo, ki je kot strela zletela pod nebo. Nekaj sekund nato se je izstrelak naglo spustil za nekaj deset metrov nad zemljo.

Vojaki iz enote polkovnika Ivana Slapnika v Novem mestu hite, da bi do dneva JLA kar najlepše uredili okolico kasarn v Brslinu. Skupina, ki jo vodi major Kraljič, je uredila tudi glavni vhod v vojašnico (na sliki) na cesti Novo mesto — Mirna peč tako, da vozila, ki čakajo na dovoljenje za vstop, ne bodo več ovirala prometa. Pri asfaltiranju ceste skozi Brslin je pomagala armada z delovno silo in z modernimi stroji, krajevna skupnost pa je tako prihranila nekaj milijonov

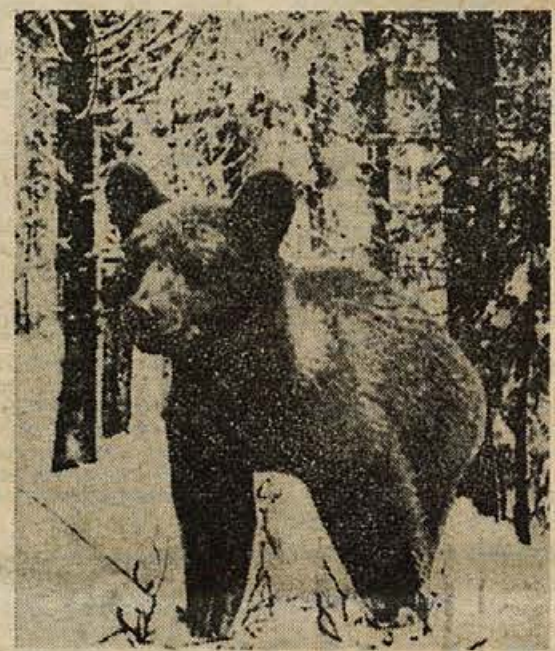
ljo, potem pa se pognal proti cilju, preinčeni maketi tanka, ki smo ga komaj opazili v megli. V naslednjih sekundah je vsem zastal dihanje, potem pa se je veselo razlilo po licih. Vukeličeva raketa je točno zadela v cilj.

Potem je stopil v akcijo voditelj ob drugi rampi. In tako eden za drugim. Medtem ko so rakete iskale in tudi vedno zadevale cilj, nam je poveljnik govoril o teh ljudih, ki morajo razen znanja o elektronski ineti še več drugih lastnosti. Ti ljudje so kot piloti reaktivnih lovcev. Predvsem morajo biti sposobni urnega osredotočenja, morajo biti zdravi, imeti morajo idealno dober vid... Pred zaključkom vaje je vodja Božo Dragič dosegel, da smo mu vsi prisotni zaploskali. Dosegel je idealno točnost. Izstrelki je zadel najmanjši krog, ki je označeval središče gibljivega tanka.

Od vojnih strokovnjakov smo kasneje zvedeli, da je ta nova oborožitev trenutno najzanesljivejša protitankovsko orožje. Ker je raketa med letenjem vezana s specialnim kablom, lahko usmerjamo tako, jo lahko usmerjamo tako, da je njena pot podobna poti smučarja v veleslalomu. Te rakete lahko lete med dvema drevesoma, uničujejo pa vsak tank ne glede na debelino oklepa.

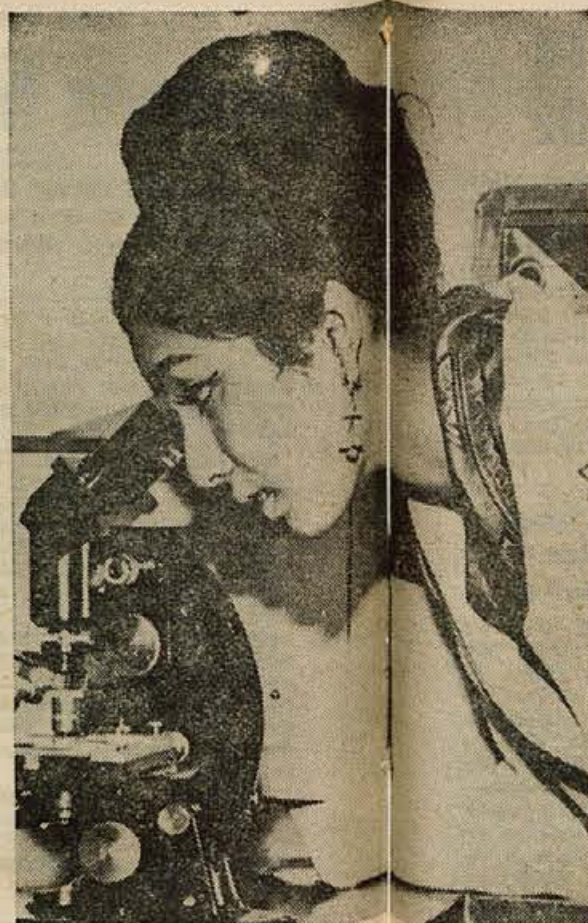
Razumljivo je, da ne moremo pisati o nekaterih lastnostih tega orožja. Pripominjamo samo to, da so starejši topniški enot, ki so opazovali vaje, zelo visoko ocenili bojno pripravljenost te specializirane vojsne enote.

V. SIMIČ

Medvedje na pohodu - kljub zimi!

Vse kaže, da je šest ali sedem medvedov, ki straše v gozdovih Velike in Male gore, pozabilo na medvedjo tradicijo in kljub zimi ostalo zunaj brlogov. Medvedje so postali že tako pogumni, da sredi dneva prihlačajo v vas. Prav te dni je okrog poldneva medved prišel v Otavice, drugi pa je na Bregu dva dni prebival pod kozolcem blizu vasi. Kaže, da bo divjad sčasoma postala še nevarna.

ALI BO »MIS SVETA« ZABAVALA AMERIŠKE VOJAKE V VIETNAMU?

Bob Hope, komik iz Los Angelesa, bo za božič s svojo skupino zabaval ameriške vojake v južnem Vietnamu. V skupini naj bi sodelovala tudi Rita Faria, ki je pretekli mesec dobila v Londonu kraljevo svetovno lepotic (drugo mesto je osvojila Dubrovčanka Nikica Marinović). Vendar indijsko zunanje ministrstvo smatra, da potovanje njihove lepotic ni v skladu z zunanjo politiko Indije, ki nasprotuje ameriški prisotnosti v Vietnamu. Še posebej pa bombardiranje Severnega Vietnama. »Reita naj se sama odloči,« pravijo v New Delhiju.

Fant na sliki je Lojzek Gruden iz Velikih Laščah. Učenec ima šest let, da so vedno dobro založene. Lojzek je dober učenec 6. razreda osnovne šole v Velikih Laščah, kamor hodi vsak dan peš.

(Foto: Franci Modic, Ljubljana)

z donacijami vrtov

A Kranjec moj jim osle kaže

Bilka ljubiteljev čistega slovenskega jezika ima uspehe in neuspehe tam, kjer jih najmanj pričakujemo. Tako je pred kratkim trebanjski slaščičar Eustah, po rodu Siptar, na vratih, ko kaka zamenjal napis OTPRTO s pravilno slovensko besedo ODPRTO. Nekaj podobnega pa prav nič ne moti obrtnika Zgajnarja z Mirne, po materi in očetu Slovenec, da še kar naprej izdeluje in prodaja GALANTARIJSKO BLAGO, kot piše na deski nad delavnico.

Kdo je izumil novo besedo?

— V poročilu sem zasledil, da so v naši občini nekateri

„MED KOČEVSKIMI KAPNIKI“

Pod tem naslovom smo v prejšnji številki brali reportažni zapis tov. J. Primca. Doma sem iz Kočevja in član jamarškega kluba Ribnica, zato bi rad spregovoril tudi o stvarih, ki jih navajajo. Primore: o številu in lepoti naših jam, o obisku tujih jamarjev, o tem, da ni v Kočevju jamarškega kluba itd.

Besede pisca prejšnjega članka so resnične in žalostne hkrati, predvsem kar zadeva ustanovitev jamarškega kluba v Kočevju in povzročeno škodo v našem podzemlju. Najbližji jamarški klub je v Ribnici, v njem pa je včlanjen tudi nekaj kočevskih jamarjev.

Aprila sem bil na seji UO DZRS v Rakovem Skočjanu, kjer smo govorili o tem problemu. Na moj predlog je bil sprejet sklep, naj Turistično društvo Kočevje sklene vse ljubitelje jamarstva na svo-

jem področju, da bi lahko osnovali svoj jamarški klub. Kot je videti, pa je zamisel zaspala.

Kot jamar nimam nič proti, zato bi rad spregovoril tudi o stvarih, ki jih navajajo. Primore: o številu in lepoti naših jam, o obisku tujih jamarjev, o tem, da ni v Kočevju jamarškega kluba itd.

Besede pisca prejšnjega članka so resnične in žalostne hkrati, predvsem kar zadeva ustanovitev jamarškega kluba v Kočevju in povzročeno škodo v našem podzemlju. Najbližji jamarški klub je v Ribnici, v njem pa je včlanjen tudi nekaj kočevskih jamarjev.

Aprila sem bil na seji UO DZRS v Rakovem Skočjanu, kjer smo govorili o tem problemu. Na moj predlog je bil sprejet sklep, naj Turistično društvo Kočevje sklene vse ljubitelje jamarstva na svo-

Novoletni koledar

bomo poslali vsem starim in novim naročnikom v noveletni številki Dolenjskega lista, ki bo izšel v povečanem obsegu v četrtek, 29. decembra 1966! Ne zamudite ga — povabilo v vrste stalnih naročnikov se svoje prijatelje, sosede in znance, ki si želijo morda še vedno izposojati naš teden pri vas!

NE ZAMUDITE tudi naše novosti v našem domačem pokrajinskem tedniku: TUDI RAK BO PREMAGAN! — Kaj pravi svetovni učenjak o »boleznih stoletja«, ki je samo letos zahtevala nad 2 milijona žrtv? Zanimivi podatki bomo začeli objavljati na tej strani prihodnji četrtek.

NAGRADNA KRIZANKA bo razveselila vse naše bralce, ki radi rešujejo bolj ali manj zapletene uganke. Žreb pa bo mednje razdelil tokrat še več nagrad kot zadnjič!

NOVO POVEST bomo začeli objavljati kmalu po novem letu — ne zamudite njenega začetka in še danes opozorite na zanimivo branje v domačem listu tudi svoje prijatelje in znance!

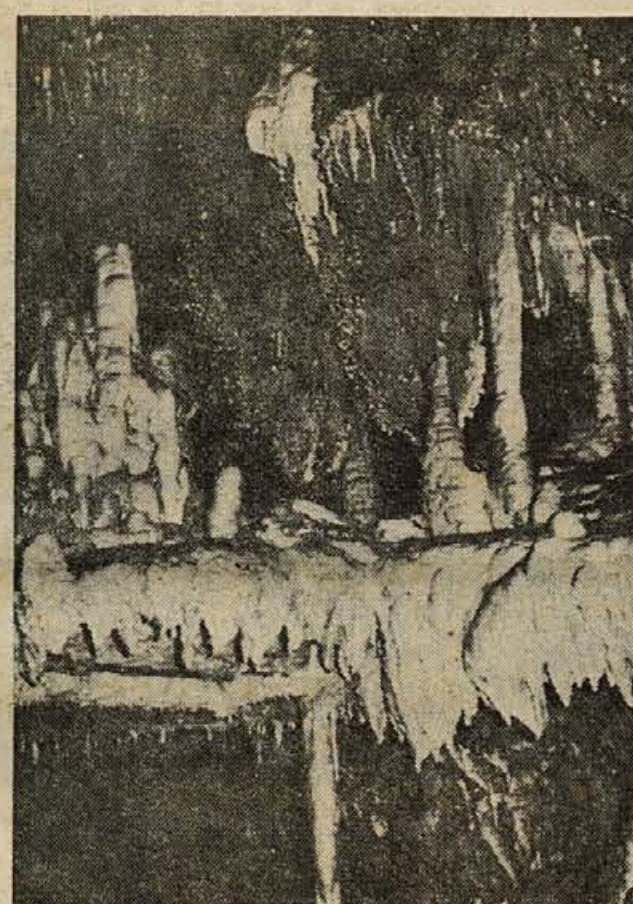
NOVOLETNO BRANJE vas bo razveselilo in sez praznike boste še rajši kakor sicer vzeli v roke naš teden in zvedeli v njem zanimive novice iz rsem naših občin.

FOTOGRAFIJA TEDNA razveseljuje več fotomaterjev v vseh naših občinah; kaj nam bo pripravili v prihodnjih tednih?

MALI OGLASI v našem listu, ki je najbolj razširjen časnik na našem področju, imajo vedno uspeh — prepročajo se o tem tudi vi! Vsi redni naročniki imajo pri malih oglaših 20 odst. popusta!

IN ZA KONEC še skromna prošnja: prosimo vas, pridobite nam tudi vi vsaj enega novega naročnika! Založite za nas dobro besedo pri svojih znanih, prijateljih in sorodnikih doma in na tujem! Naročite Dolenjski list sinu, možu, bratu ali fantu, ki je pri vojakih! Presenetite svojce in prijatelje, ki živijo izven domačega kraja, z neobičajnim noveletnim darilcem: naročite jim Dolenjski list!

V VSAKO HISO — DOLENJSKI LIST!

Izredno lepe kapniške tvorbe v jami pri Rajndolu

SMEH STOLETIJ

Slavni pevec Enrico Caruso se je poslal na račun žensk: »Razlika med žensko in zrcalom je v tem, da se zrcalo leskeče in ne govori, medtem ko se ženska ne leskeče, govori pa.«

Ena od navzočih žensk ga je takoj zavrnila: »Razlika med vami in zrcalom pa je v tem, da je zrcalo uglašeno, vi pa ne.«

Caruso se je prehladil in ni mogel nastopiti. Gledališki ravnatelj je bil ves iz sebe kričal: »Kaj naj storim? Le kako ste se mogli prehladiti.«

To so posledice premiere, je dejal pevec. »Kakšne posledice premiere?« se je začudil ravnatelj.

To je čisto preprosto: na odru so me zadeli valovi navdušenja, nato sem zašel v vihar obžalov in prišel ves razgret domov, ko me je polila mrzla prha kritik. Kdo se ne bi prehladil v takih okoliščinah?

Ko so slavna tenorista Carusa vprašali, kaj misli o glasbeni nadarjenosti raznih narodov, je odgovoril: »Francoski so rojeni za to, da ustvarjajo opere, Italijani so za to, da jih pojejo, Nemci, da jih igrajo. Angličji, da jih poslušajo, Amerikanci pa za to, da jih financirajo.«

Polom operacije TAFUN

5. NADALJEVANJE

Drugič. Zahodno bojišče je bilo zelo dolgo. Obrambne enote so bile, kar se tiče moštva, v veliki večini nepopolne; bojišče pa v globino ni imelo dovolj rezerv. Povedal sem že, da sta bili dve diviziji konec septembra poslani na jugozahodno bojišče iz tistih rezerv, ki smo jih ustvarili na področju Vjame.

Tretjič. Vtor nemških fašističnih sil na področje Spas-Demensk je omogočil sovražnikovim enotam, da so se zarinile daleč v zaledje zahodnega bojišča. Rezervno bojišče na tem odseku sploh ni imelo rezerv. Tam, kakor se je pokazalo, sploh ni bilo nobene vojske. K temu je še do daj, da je 43. armada, ki je držala položaje pred rezervnim bojiščem, bila premalo globoko razporejena in da sploh ni imela zadostnih topov ne tankov. V operativni globini obrambe na sektorju Člatsk prav tako ni bilo vojske, kajti 49. armada rezervnega bojišča je bila še v teku bitke za Mosko premesena na jugozahod.

ZAKAJ NISO ZNALI NASKOCITI MOSKVE? Zastavlja se vprašanje: zakaj sovražnik, ki je v začetku oktobra dosegel izredne uspehe, kljub temu ni znal razviti svojega naskoka na Mosko?

Predvsem ne zato, ker so se enote zahodnega bojišča ogorčeno postavljale po robu sovražniku. Te enote so se borile odločno in močno, in kar je še važnejše, niso bežale. Za cene svojih življenj so vojaki rešili prestolnico svoje domovine — Moskvo. Nekateri skušajo to razložiti s čudežem; čudeži pa se, kakor je znano, ne gode več. Ne glede na težaven položaj naših enot so le-te pred Mosko tako ukrepane, da so za vsako ceno sovražnika zadržale, s tem pa omogočile organizirati obrambo na možajski črti in prihod rezerv iz globokega zaledja. To nalogo so izpolnile.

Sele po vojni sem bral navodilo poveljstva armadne skupine »Center« z dne 15. septembra 1941, št. 1340/41. V njem se posebno poudarja to: »Ko se bo sovražnik umakal s položajev, ga mora naša vojska hitro goniti.« To pa pomeni, da so nameravali popolnoma izkoristiti neugoden položaj sovjetskih enot pri umikanju. Toda Hitlerjevemu se to ni posrečilo. Na možajski črti in v obroču pri Vjazni je naša vojska z vztrajnim odporom zadržala sovražnikove uradne enote za devet do deset dni, s tem pa zagotovila čas, je bil potreben za vse utrjevalne in obrambne ukrepe pred samo Mosko.

Okozi 30 divizij armadne skupine »Center« so pognali v boj z našo obkoljeno vojsko. To dokazujejo karte, ki smo jih zaplenili sovražniku. Da Hitlerjevci niso imeli rezerv, s katerimi bi naskočili Mosko, za to gre zahvala junakemu odporu obkoljenim 19., 20., 24. in 32. armadi, ki so prizadevale sovražniku velike izgube. Od 7. do 16. oktobra so naše armade zadrževale glavno sovražnikovo vojsko. Kasneje se je na podlagi dokumentov lahko ugotovilo, da nemško poveljstvo v tistem času ni imelo na voljo zadostnega števila divizij za naskok na Mosko. Glavna armadne skupine »Center« je bila zadržana od naših enot zahodnega bojišča.

BITKA DO ZADNJEGA VOJAKA IN PATRONA

V teh bojih je sovražnik utrpel velike izgube. Obstoje na primer direktni dokazi za to trditve. Komendant 7. nemške tankovske divizije o tem odkrito poroča svojemu poveljstvu: »Pritisak Rdeče armade proti Sibevici je bil tako močan, da sem vrpel v boj zadnje enote svojih grenadirjev. Če se bo takšen pritisk nadaljeval, ne bom mogel vzdržati in bom priseljen k umiku.« Obstoje še druga dejstva in dokumenti, ki govorijo o pogumu in junštvu armade, ki je bila obkoljena. Enote 19., 20., 24. in 32. armade — to so enote heroji! Pred njimi se moramo mi vsi prikloniti.

Spominjani se poročila poveljnika armade generala Mihajla Fedoroviča Lukina, ki je bil prav tako v obkoljeni armadi: Moštvo se je borilo do zadnjega vojaka in zadnjega strela. — On sam, brez zavesti zaradi rane na rokah in nogah, ki so mu jih kasneje odrezali, je prišel v ujetništvo. Junastvo M. F. Lukina v bojih, ko je bil obkoljen, in njegovo pogumno vedenje v ujetništvu zaslužita najvišjo oceno. Poglete, kaj on sporoča: »Ko so Nemci pričeli napadati, 19. armada od 2. do 13. oktobra ni bila razbita na posamezne dele. V najtežjih dneh je ohranila enotnost kot armada in ni izgubila zveze ne s svojimi deli, ne z bojiščem. Trinajstega oktobra pa se je pričela prebiti iz obroča v skupinah, kakor je ukazal Vojni svet zahodnega bojišča.«

Na ta način so s svojim junakim odporom naše enote na področju Vjame zadrževale sovražnikovo prodiranje proti Moskvi. Prav to pa je omogočilo STAVKI, da je skoncetrirala sile na obrambni liniji pri Možajski in se postavila sovražniku odločno po robu.

(APN — TANJUNG, prevod: D. M.)

bomo prihodnji teden začeli objavljati zanimiv in poučen sestavek: CLOVEK BO ZMAGAL TUDI NAD RAKOM Kaj pravijo svetovni učenjaki o »boleznih stoletja«, ki je samo letos terjala nad 2 milijona žrtv? — Kje je »šibka točka« rakavih obolenj? — Dosedanje izkušnje s kemično terapijo — Prirodna odpornost — Opomin kadilecem — Slavni izumitelj cepiva proti otroški ohromelosti dr. Albert Sabin v boju proti povzročiteljem raka.

Ne zamudite začetka nadvse poučnega podlistka, ki bo opremljen tudi z izvirnimi fotografijami: UČENJAKI Z VSEGA SVETA VAM GOVORJO O RAKU!

TUKAJ

Zbore po vaseh je obiskovalo veliko ljudi

● VASČANI ČANJA: KOMBINAT NAJ NAM PRAVI CESTO. »Pred dvema ali tremi leti nam je kmetij. kombinat »Zasavje« iz Sevnice dobro izdelal cesto, ko je urejeval nasadi na Čanju. KGP Brežice bi tudi lahko kaj več priskrbelo za popravilo, če stalno vozi les po teh cestah.« so zahtevali vasčani Čanja na zboru volivcev na Blanci 11. decembra.

● PRIMOŽ: SKRB ZA TEKOCO VODO. Dobrih 300 tiščakov je dobila kraj. skupnost na Primožu v letošnjem letu in jih je kar dobro obrnila, tako so ugotovili na nedavnem zboru občanov. Razen vzdrževanja cest in poti ter izgradnje odseka ceste Primož-Laze so si letos v Česnjicah in Znojtlah naredili javno korito za napajanje živali, v Rogačicah pa so že skoraj dogradili vodovod. V prihodnjem letu imajo v načrtu tudi gradnjo vodovoda na Primožu, v Dol, in Gor. Impolju ter v Česnjicah. Ker že zbirajo samoprispevke in so voljni pomagati tudi z delom bodo to lahko uresničili.

● STUDENEC: SPET BI RADI SEJMIŠČE. »Ko so bili še sejni pri nas, je bilo

vedno veliko živine. Prepričani smo, da bi bilo tako tudi sedaj, če bi ga spet na novo uvedli.« so predlagali na zboru prebivalcev Studenca in bližnjih vasi. Vasčani iz Art pa so spet povedali svoje stare težave s prehodom čez Savo. Čeprav so čoln za silo popravili, pravijo, voznja za otroke ni dovolj varna, posebno, kadar Sava naraste.

● PECELI: SE VEDNO JIM SVETIJO PETROLEJKE. O prizadevanju vasčanov Pecelj in še nekaterih zaselkov smo že spomnili pisali, vendar se njihove želje, da bi jim svetica elektrika, še niso uresničile. Čeprav so zbrali za okrog 3 milijone S-din gradiva. ELEKTRO Celje o njihovi prošnji za posojilo in napeljava elektrike dolgo ni

hotelo nič slišati. Pred kratkim pa so le obljubili. Vasčani jim bodo zelo hvaležni, če bodo obljubo tudi držali.

● IZ CELJA SO ZAGOTOVILI: CESTO BOMO PLUŽILI. Pred kratkim je Cestno podjetje iz Celja zagotovilo občinski upravi v Sevnici, da bo odslej redno plužilo in posipalo cesto med Sevnico in Planino. Dosedanje prečetje je po pravici razburjalo ljudi, ki so to cesto uporabljali. Medtem ko je novomeško Cestno podjetje svoj odsek redno plužilo in posipavalo, celjsko podjetje tega ni naredilo, tako da je moralo na koncu celo z buldožerji očistiti cesto. Očiščena je bila šele v sredini decembra. Kaže, da negodovanje prizadetih le ne

kaj zaleže, saj ljudi res ne more zadovoljiti samo napis: Cesta se pozimi ne pluži, ne posipa se poledica!

Izmenični pouk v sevniški šoli

Letos je bil v sevniški osnovni šoli uveden pouk v dveh izmenah. Otroci se vračajo pozno popoldne, tako da pridejo v vlakom na Breg ob 16.49, v Loko pa ob 16.53, ko je pozimi že trda tema. Mnogi imajo nato še pol ure ali več hoda do doma. Starši prosijo, da bi upravljatstvo šole uredilo tako, da bi otroci iz oddaljenih krajev imeli pouk je dopoldne, da jim ne bi bilo treba hoditi domov v temi in po snegu.

V sevniški občini za 124 milijonov škode

4-članska komisija, ki je 8. skode, od tega 8,5 na stanovanjskih in gospodarskih zgradbah, 43,5 na kmetijskih površinah, 18 na cestah, 16 na lesenem mostu v Sevnici in 38 milijonov na vodotokih. Na slednjih so bili poškodovani bregovi in že delno urejene struge. Iznad gospodarskih organizacij je bil močno prizadet Kmetijski kombinat, saj mu je narasla Sava uničila precej sadik v drevesnici na Blanci.

Bo menjan čas pouka za oddaljene učence

Z letošnjim letom so uvedli na osnovni šoli v Sevnici izmenični pouk učencev Sevnice in bližnje okolice ter učencev podružničnih šol. V poletnih mesecih je bil tak raspored dober, ne zadovoljuje pa v zimskih mesecih. Starši in njihovi otroci namreč niso zadovoljni, da prihajajo tako pozno domov. V Loko prihajajo otroci z vlakom ob 16.45 in imajo mnogi do Okroglice, Razbora in Radeža še uro in več hoda. Ker je v tem času v zimskih mesecih že trda tema, naprošajo prizadeti starši upravo šole, da bi imeli ti otroci samo dopoldanski pouk. To pa velja tudi za podružnične šole Zabukovje, Studenec in Buč. S. Sk.

Pomoč za cesto Zavratec-Rovišče in Kladje-Kal

Na zadnji seji občinske skupščine v Sevnici je bila potrjena odločitev sveta za družbeni plan in finance, da se da krajevni skupnosti Studenec razen redne dotacije 255.000 S din še 200.000 S din za gradnjo ceste Zavratec-Rovišče. Prav tolikšen znesek pa naj bi dobila tudi krajevna skupnost Šentjanž za cesto Kladje-Kal. Prebivalci teh krajev so namreč že sami naredili precejšen del ceste in še nato zaprosili za dodatno pomoč občinske skupščine, ki jim je del denarja tudi zagotovila.

Kopica problemov v Krmelju

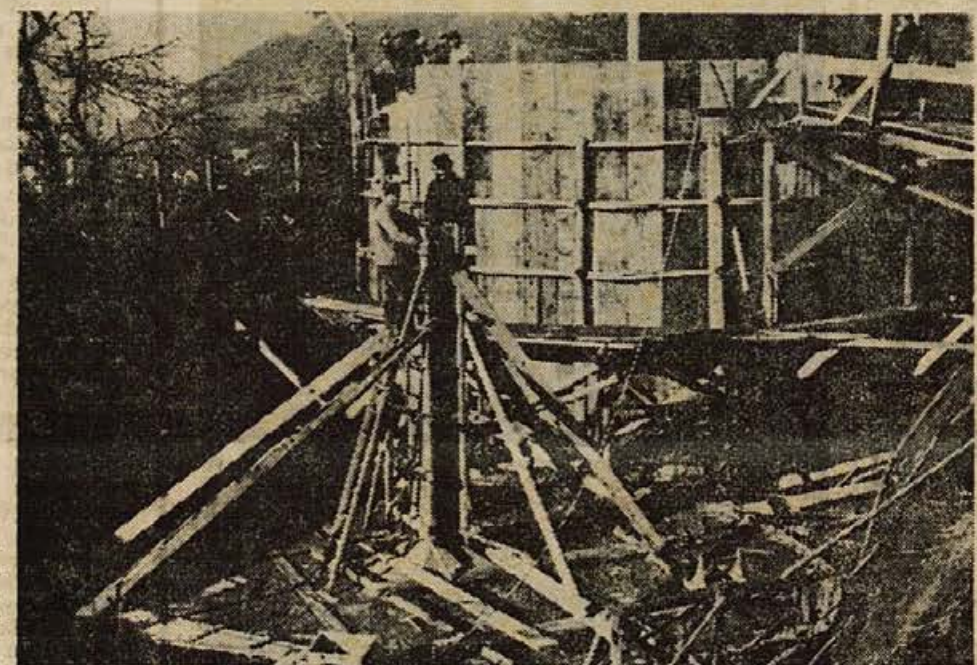
Na zboru volivcev v Krmelju se je zbralo več kot 16 ljudi, ki so v dveurni razpravi obdelali vrsto problemov in težav. Podpredsednik sevniske občinske skupščine Franc Molan je navzoče seznanil s pripravo na volitve, z občinskim proračunom in z drugimi problemi, ki tarejo občino, prikazal pa je tudi uspehe preteklega obdobja.

Sledilo je poročilo o delovanju krajevne skupnosti v Krmelju, ki je kljub nekaterim pomanjkljivostim dobro opravila svojo nalogo. Občani so pri rekonstrukcijskih delih ceste Hinjce-Kamensko in Hinjce-Goveji dol, ki so veljala 30.000 N din, opravili 2600 prostovoljnih delovnih ur, čeprav mladina ni sodelovala toliko, kot bi lahko. Delovni plan komunalne skupnosti predvideva za leto 1967 asfaltiranje 2 km dolge ceste skozi Krmelj, dograditev cest Hinjce-Kamensko in Hinjce-Goveji dol ter ureditev kanalizacije in razsvetljave v Krmelju. Krmeljčani so se pritoževali nad neustreznimi trgovskimi lokali v Krmelju in gluhimi ušesi trgovskega podjetja iz Sevnice. Velike probleme povzročata komunalni skupnosti družbena prehrana in otroško varstvo. V Krmelju je zaposlenih 350 ljudi, od teh jih je velika večina brez tople malice. Več perspektiv za ugodno rešitev ima problem otroškega varstva, saj so občani že zbrali del sredstev, 2000 N din je prispeval ObK ZK iz Sevnice, del pa bo prispevala še občinska skupščina.

Konec razprave je potekel v znamenju stanovanjskih problemov, ki jih v Krmelju ni malo. Problem postaja še bolj pereč zato, ker bo treba iz osnovne šole izseliti

svetne delavce, da bodo lahko odprli popolno osemletko. Za to se Krmelj bori že več let. Precej hude krvi sta povzročila tudi točkovanje stanovanj in odmera stanarine, saj v ocenjevalni komisiji ni bilo nikogar izmed Krmeljčanov. Na pritožbe ne sodišče ne stanovanjsko podjetje še nista odgovorili.

Škoda, da se zbora ni udeležilo tudi več mladincev in upokoencev, saj bi prav gotovo lahko prispevali k razpravi.

NOVI REZERVOAR. SGP »Pionir« iz Novega mesta gradi v Sevnici na hribu nad ambulantno nov vodovodni rezervoar, ki je bil že nujno potreben. (Četrta nagrada za FOTOGRAFIJO TEDNA — foto: Franc Pavkovič, Sevnica, ORWO NP 18 16/60)

LONČARJEV DOL: nevarnosti na poti v šolo

Na cesti proti Lončarjevemu dolu, po kateri vsak dan vozi šolski avtobus 45 otrok v sevniško šolo, mora voziti tudi čez dosluženi most, pred katerim stoji znak, da sme čezenj le do tri tone težko vozilo. To težo pa presega prazen avtobus sam in šofer vozi čezenj na lastno odgovornost. Na to je bilo opozorjeno vodstvo šole, ki je zahtevalo, da se most vsaj toliko utrdi, da ne bo več pretilo najhujše. Komunalno podjetje je sicer pripravljeno most popraviti, k stroškom pa bi naj po njihovem prispevali tudi drugi uporabniki mostu. Kakorkoli že: s popravilom se mudi, da ne bo nesreče.

Iz Šentjurja in Brega jih ni bilo

Prvo decembrsko nedeljo so se tudi prebivalci Loke in bližnjih vasi zbrali na zboru volivcev. Vsi so se čudili, da so tokrat manjkali vasčani Šentjurja in Brega. Namesto obtolelega predsednika tov. Vebra je poročilo krajevne skupnosti prebral tov. Kocjan. Ugotovljeno je bilo, da je KS kljub majhni pomoči občinske skupščine uredila cesto in pripomogla, da sta Breg in Loka dobila novi trgovini, da je bila urejena občinska hiša, učilnica v šoli in zgrajen vodovod v Okroglici.

Na zboru so sprejeli tudi načrt za prihodnje leto. Na prvem mestu bo obnovitev doslužnega prostovoljnega doma, za tem bodo od Korena do gasilskega doma uredili kanalizacijo, v Račici pa 70 m dolg kanal. Prav tako bo treba razširiti vodovod v Loki, ko bo voda iz zajetega studenca pri Breku v Zirovnici higiensko pregledana. Tudi krajevno pot v Radež bo treba urediti, saj tja ne more nihč rešili avtomobil. Krajevna skupnost bo posredovala občanom prodajo raznih odvečnih predmetov. Na zboru so ugotovili, da odslej ni bilo mogoče sklicati ogledne komisije, ki bi ugotovila, kaj je treba okreniti, da bi preprečili naliv vode iz Dobrave, ki ogroža pet posestnikov. Ze štirikrat smo o tem pisali v našem listu in ljudje se čudijo, da ni razumevanja za to, »če bi se to dogodilo v Sevnici, bi gotovo stvari kmalu uredili, so pripomnili. Na zboru pa so pozabili omeniti elektrifiko napeljava v Račici, kjer že dalj časa več svetilk ne gori in pomoči že skoraj ni več varno iti z vlaka iz Loke v Račico. S. Sk.

Medsebojni obiski koristni in prijetni

30 mladincev sevniske Koprarnice je na nedavni letni konferenci aktiva soglasno menilo, da velja obdržati in še povečati stike z mladinci drugih kolektivov, pa čeprav so oddaljeni. To je ena izmed dejavnosti mladine, ki je koristna in prijetna hkrati. Letos so že obiskali tovarno čevljev Liljet v Mariboru, septembra pa so jim Mariborčani obisk vrnili. Na konferenci aktiva so izbrali nov sekretariat, v katerem so Branko Stopar, Adolf Miratelj, Danica Trstenjak, Friderik Perc, Tone Imperi, Jože Mravčič in Dominik Česek.

DR. HINKO HEFERLE GRADOVI V MIRENSKI DOLINI

Nato je nekaj časa vodil šolo učitelj Josip Tratar, mokronoški rojak, dokler ni bil 14. septembra 1909 za novega nadučitelja imenovan Ivan Pirnat, do tedaj učitelj na Krki pri Stični. Ta je nastopil novo službo 1. oktobra. Med službovanjem si je pridobil mnogo zaslug za mokronoško šolo; bil je dober pedagog in izvrsten organizator. Za svojega službovanja v Mokronogu (1909-1925) je preuredil šolo iz štirirazredne v šestrazredno in kasneje celo v osemrazredno. Zanimal se je tudi za vrtnarstvo in sadjarstvo in je prav lepo uredil šolski sadni in cvetlični vrt. Leta 1925 je bil premeščen za nadučitelja v Žužemberk. Za njim je prišel za nadučitelja v Mokronog Pavel Herbst, ki je vodil šolo do svoje prerane smrti leta 1930. Kot vodja šole ga je nasledil Friderik Högl, ki je tu služboval do leta 1941. V letih 1941 do 1945 je bil vodja šole Andrej Zupančič, nato pa je prevzel vodstvo Franc Videčnik, ki še sedaj slušuje na tem mestu.

MOKRONOG LETA 1843 IN V KASNEJSIH LETIH

Ze reformacijska doba, še bolj pa francoska okupacija sta bili iskri, ki sta zanetili v naših krajih pla-

men socialne zavesti in narodnega prebujenja. Vendar je šele revolucionarno leto 1848 dalo našemu ljudstvu politični program zedinjene Slovenije, ki je bil leta 1870 izpopolnjen z znano ljubljansko Jugoslovansko programsko izjavo (J. Jarc: Dolenjska, 1938).

Tudi v Mokronogu je odjeknilo revolucionarno gibanje leta 1848. Kakor po nekaterih drugih trgih in mestih Dolenjske je bila tudi tu ustanovljena narodna straža ali garda. Garda je nosila civilno obleko, imela je zelo velike in dolge puške, medtem ko je komandant straže imel dolgo sabljo. Straža je nastopila o velikonočni in telovski procesiji. Takrat so tudi streljali, vendar zelo slabo. Na Prelogih je na tamošnji gmajni imela garda vežbališče; tam so prirejali tudi veselice. Navadno so postavili visok mlaj, ki so ga obelili in namazali z milom, vrh njega pa je bil »pušelj« in v njem srebrn tolar. Dobil ga je tisti, ki je priplezal do njega. Nekoč so imeli veselico tudi pri cerkvi sv. Miklavža v Martinji vasi, kjer so pekli kolo. Navzočih je bilo veliko članov narodne straže (Zap. žpk., zv. I.).

10. septembra 1848 je bila na Otočcu pri Novem mestu prireditev

v počastitev »praznika pobratimije«. Udeležile so se ga vse dolenjske narodne straže, med njimi tudi mokronoška.

Ljudsko prebujenje pa je kmalu zatrla absolutistična Bachova vlada, ki je leta 1860 padla, nakar se je narodna zavest zopet dvignila. Začeli so ustanovljati narodne čitalnice, telovadne organizacije itd. S temi društvi, ki so jih ustanovljali po vseh večjih naseljih, trgih in mestih, se je vedno bolj prebujala narodna zavest. V družbenem življenju v naših krajih je odločno prevladala slovenska stran. V urade in sodišča je bil uveden slovenski jezik. Ustanovljena so bila prva gasilska društva, obrtniška združenja itd.

V Mokronogu je bilo gasilsko društvo ustanovljeno 1882. Malo kasneje so ustanovili narodno čitalnico oz. bralno društvo, nato pa še katoliško izobraževalno društvo. Spomladi 1909 je bil v Mokronogu osnovan pripravljalni odbor za ustanovitev Sokola. Vendar je bilo društvo ustanovljeno šele leta 1919, 1920 pa se mu je pridružilo še telovadno društvo Orel.

Mokronog je bil že od nekdaj narodno zaveden. K temu je pripomoglo zlasti številno uradništvo pri

Malkovec: sušilnico hočemo nazaj

Zadnji zbor volivcev za področje krajevnega urada Tržišče je bil na Malkovcu v soboto, 10. decembra, udeležilo pa se ga je veliko ljudi. Na zbor so prišli tudi podpredsednik občinske skupščine Franc Molan in zastopniki KZZSZ iz Celja, ker so pričakovali, da bodo obiskovalci veliko spraševali o kmečkem zavarovanju. Tako je tudi bilo.

Vasčani Malkovca bi radi dobili nazaj tudi sadno sušilnico, ki so jo malo pred zadnjim vojnem sami zgradili, sedaj pa jo ima v upravljanju Kmetijski kombinat iz Sevnice. Kmetovalci so negodovali tudi zaradi predrage galice in nekalitnega umetnega gnojila. Vasčani Krsnjega vrha, ki so še edina večja vas v občini brez električne napeljave, so na zboru prosili za pomoč. O delu krajevne skupnosti in o dejavnosti KO SZDL je poročal Zan Murn.

L. UDOVC

Opeka na opeko — kup neprodane opeke

Opekarna v Prelesju pri Mokronogu stoji pred hudo preizkušnjo

Pred 54 leti je Italijan Tondolo ugotovil, da bi bila glina v okolici Prelesja prav dobra za opeko. Dal je postaviti prvo peč in nekaj lesenih barak. Od tega časa do danes je opekarna menjala vrsto lastnikov in uprav, dokler se ni v času, ko je »srečala Abrahama«, priključila Remontu z Mirne. Preživljala je boljše in slabše čase; doživela je trenutke, ko je bila skoraj obzidana s skladovnicami neprodane opeke, in trenutke, ko so kupci tako rekoč še vročo razgrabili. Povpraševanje je pač nihalo, kot je nihala naša izgradnja. Letošnje leto spada k tistim, milo reče, manj prijetnim letom, ko celo stari kupci — večja gradbena podjetja — ne vedo več za opekarno v Prelesju. Kupi neprodane robe pa rastejo, število kosov se bliža milijonu...

»Čeprav žgemo opeko ceneje in enako dobro kot nekatere druge opekarnice, naša opeka stoji neprodana, ker smo oddaljeni od večjih gradbišč. Z gospodarsko reformo, ki je zmanjšala gradnje, je opekarna začela bolj in bolj bresti v težave. Po vaseh se okoli hiš suši cementna opeka, za katero pač ni treba plačevati prometnega davka, tako kot ga moramo mi. 28 odstotni prometni davek nam zvišuje ceno od naših 32 na 41 Sdin. Ljudje vse več zi-

dajo z manj zdravo, toda cenejšo opeko, naše zaloge pa se grnadijo; zaslužka nimamo niti za material, kaj šele za delo,« pravi direktor podjetja tov. Pančur.

OPEKA NA OPEKO — ZNIZANJE PRODAJNE CENE?

O tem so že veliko razmišljali. Še v času, ko za kredit ni bilo tako težko, kot je dandanes, so imeli lepe načrte, po katerih bi modernizirali

rali proizvodnjo in se preusmerili v izdelavo votle opeke, ki gre še vedno dobro v denar. Skupno bi jih to stalo 60 milijonov starih dinarjev, naložba pa bi se v 15 letih izplačala. Ker nima podjetje toliko denarja, tega ne morejo uresničiti. Preostane samo vprašanje, kako iz dosedanjih naprav iztisniti čim več.

Kot je pokazalo merjenje, lahko opekarna proizvede 30.000 kosov opeke na dan, naredijo pa je 16 do 17 tisoč. Druge opekarnice s isto zmogljivostjo naredijo manj za tretjino več. Delavci imajo sicer skupinsko normo, vendar se proizvodnost že lep čas sploh ni premaknila navzgor. To dokazuje podatek, da zaslužki vseh 32 zaposlenih skoraj niso porasli, čeprav dobijo delavci za četrtno več od kosa. Kot so povedali na upravi, imajo leti povečini doma še zemljo in se pri opeki ne naprezajo preveč. Podjetje ima velike izdatke za bolniške dneve, za plačilo delavcem morajo prispevati graditelji. Ker ima proizvodnja glina sezonski značaj, bi morali imeti več sezonskih delavcev in manj stalnih. Da imajo pozimi vsi kruh, kopljejo glino raje na roke kot s stroji! Če bi naredili na dan vsaj 23.000 kosov opeke, bi ceno lahko znižali za 2,5 do 4 dinarje, več pa nikakor ne.

Tako so povedali na upravi, malo drugače pa delavci v Prelesju.

DELAVCI IMAJO SVOJE PRIPOMBE

Za trenutek so prekinili delo. Stali smo v krogu v eni izmed komor peči, v katero so vozili nežgano opeko. Samokolnice so bile naložene, da je vozač komaj videl čez njo. Pogovor kar ni hotel steči. Potem pa je le vsak povedal svoje.

»Ah, saj pisanje po časopisih nič ne zaleže, ta 'veliki' tega ne slišijo!«

»Se nikoli ni bilo tako, kot je delavec zahteval.«

»Sindikati? Ta je le za 'formo'«.

»Imam res nekaj zemlje, toda če bi je imel dovolj, me danes ne bi bilo tukaj.«

»Pred desetimi leti sem za služil za 1500 kosov opeke, sedaj pa za tisoč.«

»Mehanizacijo je treba, mehanizacijo, sicer pa poizkusite peljati tole samokolnico. Nikar, bo kila!«

»Ko s tole samokolnico, ki na gumi že platno kaže, prepeljem deset tisoč opek, se mi še govoriti več ne ljubi.«

»Petnajst let sem tukaj, pa nam slabše še ni šlo.«

»Kar je res, je res; imamo nekaj izboljšav: nove vagončke, mešalec, avtomatski razalec, hkrati pa je tudi res, da nimamo pitne vode in še marsikaj.«

»Ze dolga leta sem pri podjetju, pa še nisem bil nikjer, da bi videl, kako drugje kurijo peč. Slišal sem, da ponekod avtomatsko vsipajo vanje premešane prah, ne tako, kot to delamo pri nas,« je povedal pekar.

Vsak delavec je povedal svoje, toda zaman sem si skušal zapisati njihova imena.

»O, to pa ne.« »Bolje je, da ne!« »Ni govoral!« »Nočem imeti sitnosti!« »Lahko mi da jo knjižico.«

Ko sem vprašal vodjo opekarnice Romana Kozoleta, če lahko kaj slikam, je odgovoril: »Lahko vse, samo tegale debelega z očali ne, sicer bodo ljudje mislili, kako dobro nam je.«

Od glinastih delcev prašni obrazi delavcev so se razlezi v nasmehe. Kljub vsemu so prešerni in pripravljeni za šalo. Realnost pa ni zaradi tega prav nič bolj prizanljiva, kupi neprodane opeke nič manjši. Za trenutke pa se tako le pozabi nanje.

M. LEGAN

Dol. Nemška vas: zahvala učitelju

Na nedavni konferenci krajevne organizacije SZDL v DOL. Nemški vasi, katere se je udeležilo veliko ljudi, je tamkajšnji odbor izkoristil priložnost in se javno zahvalil tov. Pavlu Japlju, ki je 18 let učil in vzgajal tamkajšnji rod in bil vseskozi prizadeven družbeni delavec. V kratkem se bo preselil v Trebnje.

Na konferenci so se ljudje podrobneje seznanili, zakaj je nastal zastoj pri prodaji krompirja in živine, saj jim je na vprašanja odgovarjal direktor KZ Trebnje. Izbrali so tudi nov odbor, predsednik in podpredsednik pa bosta še naprej tov. Zakrajšek in tov. Pakiz, ki sta že doslej dobro vodila to delovno krajevno organizacijo.

Dedek Mraz: „Otročiči moji, letos nimam daril!“

Mesec, dva ali še več se otroci veselijo in pripovedujejo o dedku Mrazu, ki jih bo ob novem letu obiskal in obdaril, da bo bononov in čokolade, kot že dolgo ne. Posebno podželskim otrokom je to težko pričakovani praznik, saj takih daril mnogi doma niso navajeni. Tako je bilo vsa leta do sedaj, ko smo govorili, da je treba malo potrpeti in da bo bolje.

Toda letos? Mogoče mislimo, da bo dedek Mraz lahko odpravil v pričakovanju se lesketajoče oči malčkov in solarjev iz Ribpovca, Trebelnega ali Vrhtrebnega s tem, da jim bo govoril o vzvišenih namelih reforme, če te besede niti ne razumejo. »Zvečer je treba večerje, iz zemlje naj jo izkoplje...«, so neizprosno zahtevali Cankarjevi mali bratci in sestrice, ko so v mraku čakali na ubogo mater, ki je šla v sosesko prosit kruha. Taki so bili otroci, ko je naš veliki pisatelj dorasčal, taki so tudi danes.

Zakaj je treba vse to pisati. Zato, ker je lahko ram vse delovne kolektive v trebanjski občini, saj do srede decembra tako rekoč niti eden ni bil pripran-

M. L.

Stirje izmed šestih Smrketovih otrok s Trebanjskega vrha, ki jih je litjska Lesna industrija obdarila za novo leto. Njihov oče se je namreč pri tem podjetju poletil smrtno ponesrečil. (Foto: V. Juvanc)

krajevnih uradih v trgu. Narodna zavest je šla celo tako daleč, da je nekaj mladih študentov malo pred otvoritvijo železniške proge Trebnje-Sentjanž prepleskalo na mokronoški železniški postaji nemške napise. Ravno tako so tudi v trgu odstranili nemške napise. Razen tega so študentje, potem ko je stekel vlak na omenjeni progi, pregradili progo s hlodi blizu postajališča Pičavice, tako da se je moral vlak ustaviti. Vse to so delali pod geslom: »Nočemo nemškega vlaka!« To dejanje je sicer mejilo skoraj na kriminal, vendar pa nam kaže bojevitost tedanje mladine nasproti tlačiteljem našega ljudstva.

Mokronog je nekaj časa nudil varno zavetje novo ustanovljenemu društvu Preporod, v katerem je bilo organizirano veliko slovenskih mladincev, ki so odločno zahtevali zdinjenje Slovencev s Srbi in Hrvatimi v skupno jugoslovansko državo.

POTRESI V MOKRONOGU

V prejšnjih stoletjih je Mokronog zelo pogosto obiskoval potres. Vendar o teh potresih ni natančnejših poročil. Prvo izčrpno poročilo imamo šele o potresu leta 1871. Ta potres je bil zelo močan, a tudi dolgo trajen, saj je razburjal in plašil Mokronog in njegovo okolico več kot eno leto. Treščlo se je takrat sicer v vsej Mokronoški dolini, središče potresa pa je bilo v Mokronogu, kjer je bilo čutiti največ posledic. Potres je v tem letu podrl nekaj dimnikov in hiše so razpokale; zlasti so bile velike razpokline v sodniji, to je v nekdanji Pehanijevi hi-

ši. Človeških žrtev ni bilo. Župna cerkev je tako razpokala, da so jo morali za mesec dni zapreti. Vsa cerkvena opravila so bila na Zalostni gori, kjer cerkev ni utrpela tolikšne škode, saj stoji na trdnih tleh skalnatnega griča.

Zemlja se je prvič stresla 2. decembra 1871, ob pol enajstih ponoči. Kmalu za prvim je prišel drugi sunek, ki pa je bil že hujši. Tena sunekoma je sledilo tisto noč še 36 močnejših in okoli 100 lažjih (Novice, 1871, str. 413). Kot je povedal sodni oficial Janez Makuc iz Mokronoga, je bilo že kakih štirinajst dni pred potresom čutiti, da se zemlja nalahko stresa. Ljudje pa so mislili, da streljajo rudarji v Ajdovskih jamah.

Noč od 2. na 3. december je bila jasna in mrzla; svetila je luna in snega je bilo za ped. Še pri prvem, zlasti pa pri drugem sunku so ljudje zbežali iz hiš; večina je hitela na Zalostno goro. Potres je spreminjal podzemeljsko bobnenje; živina je tulila, konji so rezgetali in psi so lajali po trgu. Opeka je padala s streh; jok in ihtenje je bilo vsepovsod.

Ljudje tudi kasneje marsikatero noč niso zatisnili očesa, ker se je skoraj vedno več ali manj treslo. Nasploh so se izogibali zidanih hiš in so se preselili v lesene hiše, kjer so zlasti prenočevali. Kasneje pa so se nekako privadili na potres, ker trenenje ni bilo več tako hudo.

Ljudstvo je mislilo, da je potres božja kazen, ker so odstranili znamenje sv. Janeza Nepomuka, ki je bilo stalo na koncu sedanje Mevžlje-

ve hiše, tam, kjer drži za hišo pot do sodnije. To znamenje so podrl na prigovarjanje notarja Pehenijske, češ naj ga postavijo kje drugje. Ko so ga podrl, ga sploh niso več postavili, ampak so soho spravili pod streho v Pibernikovi (sedanji Koželjevi) hiši. Zato so nekateri tržani v potresni noči od 2. na 3. december, prevzeti od groze, prinesli soho sv. Janeza izpod strehe in jo nesli v procesijo na Zalostno goro. Čez tri dni so kip že postavili v lesenem znamenju, ki ga je bil naredil mizar A. Deu, po domače Čampa. Kasneje so sezidali kapelico na koncu Remesove hiše oziroma ob dvoriščni ograji spodnjega Majcna, da bi bila še poznim rodovom v spomin na potres.

V letu 1877 je bil 3. ali 4. aprila zopet močan potres. Takrat je v Mokronogu na hišni številki 22 ležal 29-letni Pavel Keiser na mrtvaškem odru. Zaradi potresa se je mrlič na odru zamajal in bi se bil zrušil na tla, da ga niso ljudje pravočasno prestregli. Nekateri so zbežali ven, ker so mislili, da se je zbudil od mrtvih.

Zanimivo je, da v Mokronogu skoro nič niso čutili velikonočnega potresa 1895, ki je tako hudo prizadel Ljubljano in njeno okolico.

Leta 1905 je bil 23. maja popoldne in nato še ponoči v Mokronogu zopet hud potres. Vendar posebne škode ni napravil.

Zelo močna potresna sunka so čutili v Mokronogu še 19. in 20. aprila 1912, manjši potres pa 3. decembra 1930.

(Konec)

Decembra že drugič seja skupščine

Danes dopoldne se bodo odborniki trebanjske občine že drugič v tem mesecu zbrali na sejo obeh zborov občinske skupščine, kjer bodo obravnavali spremembe občinskega proračuna, delo krajevnih skupnosti, poročilo stanovanjskega podjetja, poročilo o stanju borcev in invalidov, predlog o stopnji dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev in drugo.

Zamenjali so dva člana

Svet za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve občine Trebnje se pred kratkim že drugič zaporedno ni mogel sestati, ker na sejo ni prišlo dovolj članov. Občinska skupščina je zato na predlog komisije za volitve in imenovanja na zadnji seji zamenjala dva člana — Staneta Pančurja in Janeza Kovarčiča, ki se sej skoraj nista udeleževala. Namesto njiju sta bila v svet imenovana Stefan Poločnik in Ludvik Golob, doma z Mirne. Svet ima v zaostanku več neresenih stvari, pripravila pa tudi odlok o zunanem videzu naselij, ki ga zaradi nesklepnosti doslej ni mogel sprejeti in predložiti občinski skupščini.

Bo 'darilo' za Novo leto?

Dograditev trebanjske bencinske črpalke je bila doslej že tolikokrat obljubljena, a ne uresničena, da bi lahko že prišla v pregovor. Vendar kaže, da gre tokrat zares. Gradbeno podjetje Pionir je pred kratkim zagotovilo, da bodo gradbena dela pravočasno izvršena in da ne bo odvisno od njih, ali bo za Novo leto črpalka odprta ali ne. Ker pa je tudi Petrol iz Ljubljane prejšnji teden že začel vgrajevati opremo in merilne aparate, skoraj ne more biti več dvoma, da bo Trebnje končno le dobilo bencinsko črpalno — kot »darilo« dedka Mraza.

Vojaki iz Prokuplja

Vsem sorodnikom, znancom, fantom in dekletom želimo mnogo uspeha in zadovoljstva v novem letu: Gustelj Klobčar iz Regerče vasi, Lojze Gričar iz Lutrskega sela, Stanko Medle iz Brusnice, Slavko Skufca in Marko Vidmar iz Hinja ter Jože Bohić iz Šmarjete. Vsi služijo vojaški rok v Prokuplju.

TREBANJSKE NOVICE

Minilo je 48 let

Pred 48 leti je bilo v pozni jeseni konec prve svetovne vojne in s tem razpad Avstro-Ogrske monarhije. Na njenih ruševinah so se rodile nove države, med njimi tudi Jugoslavija. Celotna Štajerska je bila z Mariborom vred zaradi naglega razvoja dogodkov in neodločnosti tedanje jugoslovanske vlade v nevarnosti, da jo bodo zasedle avstrijske čete. V tem kritičnem času se je pojavil general Maister, ki je opozoril zavedne Slovence, posebno Štajerce, da je njihova ožja domovina ogrožena, in jih pozval naj ponovno primejo za orožje ter obranijo severno mejo Slovenije. Prostovoljci — borci so se po štiriletnem trpljenju v prvi svetovni vojni v tem usodnem času odzvali njegovemu klicu in rešili ozemlje severne Slovenije.

Ti prostovoljci so imeli pred drugo svetovno vojno svoji družbi z imenom Legija koroških borcev in Maistrovi borci. Ko je Hitler 1941 napadel Jugoslavijo, so te nekdanje borce začeli še posebno preganjati in zapirati. Vojna vihra je minila, vrste Maistrovih borcev so se redile in šele letos je bila po tolikih letih ustanovljena Zveza prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918 — 1919. Tudi pri nas na Dolenjskem deluje v Novem mestu občinski odbor te zveze. Po podatkih, ki jih je do sedaj zbral odbor, je v novomeški občini še okoli 50 živih borcev. Ti s svojimi 70 in več leti zaslužijo priznanje naše družbe, saj so veliko pripomogli k neokrnjenosti naše lepe slovenske zemlje. Več občin, posebno na Štajerskem, jim je že dalo pravo priznanje, prav gotovo pa jim tega ne bo odrekla tudi naša Dolenjska.

Občinski odbor želi, da se akciji, ki ima namen čimtočnejše ugotoviti stanje Maistrovih borcev, odzovejo vsi tisti prostovoljci, ki so se takrat odzvali klicu domovine, pa še ne vedo za novoustanovljeno zvezo.

F. R.

12 matičnih območij

Z občinskim odlokom je dobila novomeška občina 12 matičnih območij. S tem je le zakonila dejansko stanje, saj omenja odlok samo eno novo matično območje, to je območje Težke vode, za katero je zdaj delal novomeški matični urad.

UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE NOVO MESTO

obvešča

lastnike in uporabnike motornih in priklopnih vozil

na območju občine NOVO MESTO, da je

podaljševanje letne registracije

od 4. januarja do 15. februarja 1967, vsak dan od 7. do 14. ure, ob ponedeljkih od 7. do 16. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure, v prostorih UNZ — Novo mesto, Jerebova ul. 1.

Prijava za podaljšanje letne registracije vložite v enem izvodu kolkovano s 7 N-din državne takse in priložite odrezek o plačani cestni pristojbini. Potrebne tiskovine dobite pri UNZ.

Novo mesto, 20. 12. 1966.

Iz pisarne UNZ

Po konferenci Socialistične zveze v Gabrju so občani kar na prostem nadaljevali razpravo. Na sestanku so se odločili za ureditev družbenega prostora in rekonstrukcijo ceste Brusnice — Gabrje. (Foto: Slavko Dokl)

KONFERENCE SZDL GREDO H KONCU

Poudarek tesnejšemu sodelovanju med SZDL in KS

Se šest konferenc SZDL je za nami — Delovni obračuni, nova vodstva, novi kandidati

OREHOVICA: 32 novih članov SZDL

Letna konferenca SZDL v Orehovicah je potrdila, da SZDL s svojim delom opravičuje vlogo, četudi si je prizadevala predvsem rešiti razna komunalna vprašanja: granjo doma družbenih organizacij, vodovod, telefon, žago itd. Vsa ta vprašanja zdaj rešuje s krajevno skupnostjo, ki se je v zadnjem času močno uveljavila. Hkrati si prizadeva povečati članstvo in je v zadnjem času pridobila kar 32 novih članov. Za odborniške kandidate so bili evidentirani: Jože Kovačič, Anton Božič in Jože Potočar. Vodstvo KO SZDL je prevzel zaslužni družbeno-politični delavec Janez Siško, za tajnico pa so izvolili Anico Sinti. V razpravi je sodeloval

tudi zastopnik ObO SZDL Stane Ilc.

PREČNA: skrb za kulturo

V tej organizaciji so se odločili, da bodo poleg ustaljenih delovnih oblik, ki jih imajo s krajevno skupnostjo, pospeševali prosvetljanje občanov in skrbeli za razvoj kulturnih dejavnosti. Nekaj uspehov že štejejo v dobro, še več bi jih bilo, ko bi sodelovala mladina. Viktor Staniša je spet postal predsednik organizacije, novi tajnik pa je Jože Slak. Konferenci je v imenu ObO SZDL prisostvoval Darko Opara.

MALI SLATNIK: v ospredju krajevna skupnost

Kot kaže, se je delo SZDL na tem območju spojilo z delom krajevne skupnosti, ki je bila v preteklem obdobju uspešna. Na konferenci so se dogovorili za še večje sodelovanje v okviru krajevne skup-

nosti. Sklenili pa so, da bodo prej uredili nekaj nebitnih vprašanj. Dušan Zupanc se je konference udeležil kot predstavnik ObO SZDL.

GOTNA VAS: odbornika ni blizu

Razen nekaterih vprašanj, ki so navadno na sestankih občanov, so v Gotni vasi obravnavali predvsem tamkajšnjega odbornika občinske skupščine, ki ima prerahle stike z občani. Težko pa je reči, kdo ima v tej zadevi prav ali občani, ki želijo videti in slišati na sestankih svojega odbornika, ali odbornik, ki ga ni blizu. Če imajo prav občani, bi odbornika lahko odpoklicali, če pa ima prav odbornik, bi moral povedati občanom, zakaj se ne udeležuje njihovih sestankov. Za odborniške kandidate so evidentirali Franca Udovca in Rudija Piletiča, za republiškega poslanca pa dr. Franca Hočvarja. Konferenci se je udeležil tudi član ObO SZDL Jože Plavec.

Referendum bo 15. januarja

Po predlaganem samoprispevku bi prebivalstvo na območju krajevne skupnosti Novo mesto v treh letih zbralo za novo osnovno šolo 1,18 do 1,23 milijona N-din

Na pobudo novomeške krajevne skupnosti je občinska skupščina sklenila 15. januarja 1967 razpisati referendum, na katerem se bodo občani odločali o uvedbi samoprispevka za zidanje nove osnovne šole v Novem mestu.

Če bodo občani — pra-

vico do glasovanja imajo vsi, ki so vpisani v volilne imenike na območju krajevne skupnosti — glasovali »za«, bo samoprispevek uveden za tri leta. Delavci, uslužbenci in upoko-jenci, ki imajo več kot 500 Ndin dohodkov na mesec, bodo plačevali po 1 odstotek mesečnih prejemkov, obrtniki, gostilničarji in drugi po 2 odstotka na davčno osnovo, kmetje pa 2 odstotka na katastrski dohodek, če bo večji od 500 Ndin.

V treh letih bi dal krajevni samoprispevek 1,18 do 1,23 milijona Ndin, na podlagi ter vsote pa bi lahko najeli posojila in začeli šolo zidati.

Jutri posvet o kulturi

Na jutrišnjem posvetovanju, ki ga sklicuje svet krajevne skupnosti na pobudo občinskega sveta ZKPO ob 18. uri v novomeškem Domu kulture, bodo obravnavali kulturno-prosvetno dejavnost na območju Novega mesta in okolice ter razpravljali o nalogah na tem področju v prihodnjem letu.

ObSS o pripravah na volitve

Člani plenuma ObSS v Novem mestu bodo na jutrišnji seji, ki se bo pričela ob 16. uri v sindikalni dvorani na Društvenem trgu, razpravljali o reorganizaciji sindikatov in o delovnih metodah, pripravah na volitve odbornikov v občinski zbor delovne skupnosti in poslancev ter o spremembah glede delitve članarine.

Ustanovljen je sklad za borce

14. decembra je tudi občinska skupščina v Novem mestu s sklepom ustanovila sklad za borce in s tem zagotovila družbeno pomoč nekdanjim borcem in aktivistom NOB ter njihovim svojcem, predvsem pa otrokom. Pomembno je, da bo sklad lahko dajal tudi posojila borcem kmetom, če bodo želeli zidati stanovanje ali preurediti staro.

Šmarješke Toplice: razstavljen urbanistični načrt

S sklepom občinske skupščine je bil te dni dan v trimesečno razpravo urbanistični načrt Šmarjeških Toplic. Razstavljen je v prostorih zdravilišča. Načrt je izdelal Zavod za urbanizem z Bleda. Odborniki občinske skupščine bodo o njem razpravljali na eni prihodnjih sej, po vsej verjetnosti na januarju.

14. DECEMBRA NA SEJI OBS NOVO MESTO SPREJETA

urbanistični in sanacijski program

Številne pripombe odbornikov k urbanističnemu programu Novega mesta in sanacijskemu načrtu novomeške steklarne

Na seji 14. decembra je posvetila občinska skupščina v Novem mestu osrednjo pozornost urbanističnim programom nekaterih naselij in sanacijskemu načrtu za INIS. Po burni razpravi, ki je trajala štiri ure in pol, je skupščina sprejela urbanistični program za Novo mesto in Dolenjske Toplice (za leto tudi zidalni načrt) in dala soglasje k posojilu 7 milijonov Ndin, ki jih bodo najeli pri republiškem skladu skupnih rezerv za uresničitev sanacijskega načrta INIS. Zatem je skupščina potrdila pogodbe o prenosu stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov v družbeni lasti na Podjetje za stanovanjsko inženjersko in urejanje naselij, določila nova vplivna in matična območja, ustanovila sklad za borce NOV, sklenila razpisati referendum, obravnavala problematiko v zvezi s statuti delovnih organizacij in podobno.

Preden je skupščina sprejela urbanistični program Novega mesta, je njen podpredsednik Andrej Grča poročal o delu komisije, ki je imela nalogo uskladiti mnenja in predloge občanov na program. Posebej je omenil stališča članov te komisije — inž. arh. Vladimira Braca Mušiča, dr. Ivana Komelja, inž. Lada Kotnika in ekonomista Miha Hrovatiča, nakar je dobil besedo glavni projektant inž. arh. Danilo Lapajne. Razprava je bila zelo razgibana. Na predlog Ivana Kočvarja so

odborniki sprejeli sklep o izdelavi kratkoročnega in dolgoročnega funkcionalnega načrta za postopen razvoj mesta in njegove okolice v skladu z urbanističnim programom. Program so naposled sprejeli, projektantski skupini pa naročili, naj ga ob upoštevanju mnenj in predlogov odbornikov dopolni v roku enega meseca. Poudarili so, da je s sprejemom programa velika ovira, ker bodo zdaj lahko napravili zidalne načrte, na podlagi teh pa dajali lokacije. Med drugim

čaka na lokacije okoli 300 novomeških graditeljev.

V uvodnih besedah k sanacijskemu načrtu novomeške steklarne je načelnik za gospodarstvo in družbene službe Marjan Simič razgrnil pred odbornike problematiko in težave tega podjetja. Tovarna ima zdaj že okoli 700 milijonov Sdin izgube, čemur pa je pretežno krivo nesolidno kooperantsko delo podjetja CEKOP iz Varšave. Da bi INIS prebrala težave, potrebuje 700 milijonov Sdin posojila. Posojilo bo za steklarno najel sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij novomeške občine pri ustreznem republiškem skladu. Preden je skupščina s tem soglašala, so odborniki zahtevali odgovore na več vprašanj, na katera je direktor INIS Slavko Sitar zadovoljivo in izčrpno odgovarjal. Predsednik Sergij Thorževskij je pozdravil odločitev skupščine, da je pristala na posojilo, s pripombo, da je treba steklarne pomagati prej, preden bodo znani rezultati spora z varšavskim kooperantom.

Pozdravi iz Novega Sada

Naši fantje, ki služijo vojaški rok v Novem Sadu, prisrčno čestitajo za novo leto vsem bralcem Dolenjskega lista, zlasti pa znanem iz okolice Gabrja in Težke vode. Anton Raik, Milan Goršin in Anton Povše.

Glede mesa smo premalo sitni!

Zakaj ni odgovora na ponudbo Kmetijske zadruga? – Najbrž je neorganizirani odkup prijetnejši? – Smo res na milost in nemilost izročeni mesarjem?

Da je ta sestavek takšen, kot je, nisem kriv jaz. Najprej smo nameravali poročati samo o potrošnji mesa za prehrano v ožjem novomeškem okolju. Najlaže je dobiti podatke o tem pri Mesariji. Tako bi menil vsakdo...

Obrnil sem se na direktorja Mesarije tov. Zalokarja. Nekaj časa je okleval, nazadnje pa odklonil. Rekel je, da bi te podatke lahko izrabila konkurenca in da jih zato ne da.

Ni mi preostalo nič drugega kot iskati kje drugje. Tam je šlo laže, podatki pa so zdaj iz druge roke (ne po moji krivdi!). In med tem ko sem jih zbiral po drugih poteh, so prihajale na dan razne stvari, o katerih prej nisem niti slutil. Zato moram zdaj priznati: kar zadovoljen sem, da me je tov. Zalokar zavrnil...

Do konca septembra 1986 je novomeška Mesarija prodala v svojih mesnicah 263 tisoč kilogramov govedine, 43.000 teletine in 58.000 kg svinine. Govedine je prodala za 6,6 odst. več kot lani, teletine za 67,4 odst. več, svinine pa za 29,1 odst. manj kot v enakem razdobju lani. Delež Mesarije pa se je pri prodanem mesu v novomeški občini letos zmanjšal za skoraj 11 odst. Mesarija je namreč lani prodala 79,3 odst., letos pa samo še 68,5 odst. vsega mesa, prodanega v novomeški občini. Vzroke za manjšo udeležbo Mesarije v skupno prodanem mesu moramo iskati v slabi založenosti glede kakovosti mesa in tudi v slabi postrežbi.

ZAKAJ NI ODGOVORA NA PONUDBO KMETIJSKE ZADRUGE?

Živine, zlasti telet in prašičev, že nekaj časa primanjkuje. S teleti se je letos stanje nekoliko izboljšalo, kar je razvidno tudi iz že omenjenega podatka, ki kaže, da je Mesarija Novo mesto prodala letos za 67,4 odst. več teletine kot lani. S svinino pa je še vedno slabo: te je bilo prodane letos za 29 odstotkov manj.

Ob takšnem stanju je dokaj čudno, da novomeška Mesarija vztrajno molči na ponudbo kmetijske zadruga Novo mesto, ki ji ponuja sklenitev pogodbe za oskrbo ožjega novomeškega tržišča z živino. To je čudno toliko bolj, če upoštevamo, da lahko kmetijska zadruga Novo mesto zagotovi mesariji več kot 75 odst. potrebne živine za zakol in da KZ Novo mesto to živino zlahka proda drugim kupcem. Vprašujemo

se torej: kako to, da je živina domače prireje interesantna za vse tuje kupce, za novomeško Mesarijo pa ne?

NAJBRŽ JE NEORGANIZIRAN ODKUP PRIJETNEJŠI?

Kljub vsemu pa se ne da reči, da Mesarija ne kupuje živine v novomeški občini. Kupuje je kar precej, toda več ali manj neorganizirano. Na sejnih jemljeh samo to, kar je dobro zanjo. Kmetijska zadruga Novo mesto pa je kot organizator proizvodnje v kmetijstvu dolžna zagotoviti kmetu odkup vsega, kar je pridelal. Prav zato želi zadruga skleniti z Mesarijo pogodbo o organiziranem odkupu. Mesarija na lanko in letošnjo ponudbo sploh ni odgovorila.

Morda poreče kdo iz Mesarije, da izbirajo živino z večjo klavnostjo, torej takšno, ki daje več mesa. Prav je tako, toda ob tem ostane še vedno brez odgovora na vprašanje: zakaj lahko odkupujejo organizirano drugi kupci, ki z novomeško zadrugo brez pomišljanja sklepa go pogodbe, ki jih Mesarija odklanja?

Zadnje čase pa kupuje Mesarija vedno več zaklane živine v drugih klavnicah. Po oceni tržnih organov koljejo letos doma samo 40 odst. živine, 60 odst. pa je pripeljejo zaklane. Samo kakšnih 15 odst. od drugod pripeljene zaklane živine gre v mesnico, drugo pa porabijo za predelavo. Ker ima novomeška Mesarija predelavo mesa (izdelava suhomesnih izdelkov) ne more imeti finančnih težav, ker suhomesni izdelki pokrivajo izgubo pri prodaji svežega mesa.

SMO RES NA MILOST IN NEMILOST IZROČENI MESARJEM?

Vsak novomeški potrošnik sam najbolje ve, kakšna je oskrba Novega mesta z mesom. Cene niso dosti višje kot drugod, o postrežbi in o kvaliteti mesa, ki je naprodaj v naših mesnicah, pa bi se dalo veliko govoriti.

Da je postrežba slaba, da meso ni kvaliteto, to vedo najbolje tisti, ki raje kupujejo meso v Metliki in v Skočjanu, ker dobijo tam za svoj denar to, kar zahtevajo! Tam se ni treba prerekati s sekačem in vam ne bo očital »da ste sitni«, če se boste potegovali za lep kos mesa.

Kot smo videli, kupuje novomeška Mesarija živino povsod, kjer le more, toda mesnice niso zato nič boljše založene. Za potrošnika jim ni niti toliko, da bi bila mesnica na Glavnem trgu odprta od 15. decembra dalje vsak dan od 14. ure.

ta ob drugi uri popoldne, ko gre največ gospodinj z dela. Kje neki! Takrat je odprta samo mesnica v Kandiji in vse gospodinjje morajo tja po meso! Da pa mesarjem ne gre slabo, lahko sklepamo po osebnih dohodkih. Njihovi osebni dohodki so na petem mestu med vsemi delovnimi organizacijami v gospodarstvu v novomeški občini. (povprečno 97.100 S-din na mesec.)

Lahko pribijemo, da nam je v trgovini z mesom v Novem mestu zelo potrebna konkurenca, ker je videti, da so vsi pristojni organi brez moči. In še nekaj: mi vsi bi morali biti kot potrošniki bolj sitni! Vztrajati bi morali pri tem, da dobimo za svoj denar v mesnicah to, kar plačamo, to je — dobro meso!

M. JAKOPEC

PRIPIS: Ko je bil ta sestavek že v tiskarni smo zvedeli, da je novomeška Mesarija le ugodila zahtevi Sveta za blaginjo in promet tako, da je mesnica na Glavnem trgu odprta od 15. decembra dalje vsak dan od 14. ure.

Dedek Mraz čaka v domu

Na veliko povpraševanje, kje bo dedek Mraz letos obdaroval otroke, sporočamo, da si je ta dedek že zagotovil dvorano v novomeškem Domu kulture, kjer bo otroke ne le sprejel, marveč tudi obdaroval. Pristal je tudi, da bo sodeloval pri pravični igrici »Sneženi mož«, ki jo je napisal Polde Cigler. Če kateri otrok ne bo dobil darila po tej igrici, naj ve, da ga bo čakalo doma ali v podjetju, v šoli ali ustanovi, tam, kjer so zaposleni njegovi starši.

V Domu kulture bo dedek Mraz sprejemal otroke od 26. do 29. decembra ob 15. uri. Vabimo starše, kolektive, šole, zavode in ustanove, da pošljejo otroke svojih sodelavcev na sprejem. Za otroke bo vstopnina 1 Ndin, za odrasle pa 1,5 Ndin. Darila je treba dostaviti v pisarno Zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu.

Dolenjske Toplice: novoletna kopel

V zdraviliščnih prostorih Dolenjskih Toplic bo pričakovalo novo leto okoli 230 do 250 gostov. Do zdaj se je prijavilo nad 200 ljudi iz vseh krajev Slovenije, nekateri posamično, drugi v skupinah. Rezervacije so neprekinjene. Zdravilišče se za praznovanje temeljito pripravlja in bo dalo gostom poleg menija za 7.000 S-din tudi razvedrilo. Vsak pa se bo lahko okopal v termalni vodi. Silvestrovanje bodo začeli 31. decembra ob 20. uri.

521-780-26

Le čemu številka? Kaj bomo z njo? Tako boste morda vprašali, zato hitro postrežemo z odgovorom: to je številka novega žiro računa, ki ga je odprla pri podružnici Narodne banke v Novem mestu Krajevna skupnost Novo mesto:

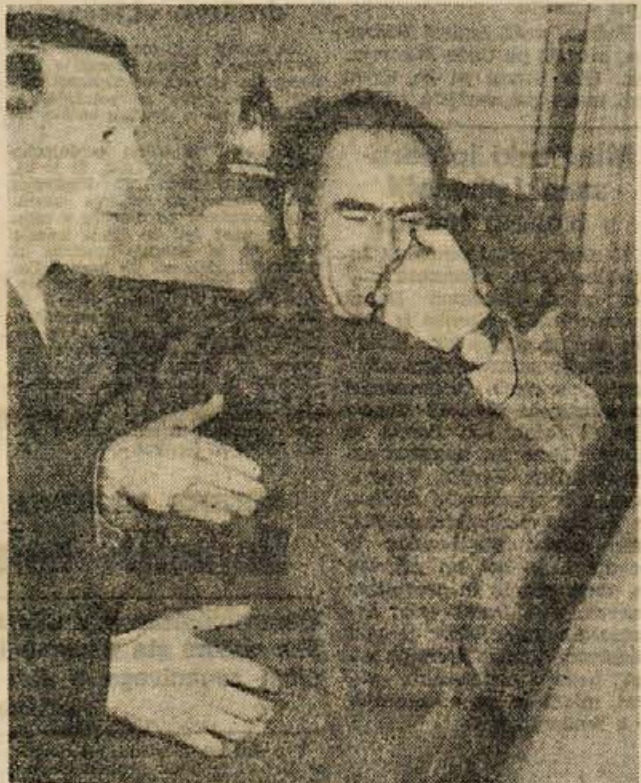
521-780-26 — Sklad za zidanje šole v Novem mestu pri KS

Sem se bodo stekala vsa sredstva, ki jih bodo delovne organizacije, ustanove, posamezniki in vsi drugi namenili za novo šolo. Prvi je prispeval in že nakazal za novo šolo Dolenjski list, ki je svojih skromnih sredstev podaril 100.000 S-din.

DELOVNE ORGANIZACIJE! Ne razmetujmo denarja za različne novoletne in druge čestitke, ki končajo v peči ali v smeteh! Namenimo ta denar kot naš prvi prispevek za prepotrebno novo šolo v Novem mestu! — Več o pripravah na referendum, kjer bomo sredi januarja glasovali za novo šolo, prihodnji četrtek na tej strani!

KS NOVO MESTO

Ob slovesu: „Pojdite po naši poti!“

Ločitev ni bila žalostna, lahka pa tudi ne...

(Foto: M. Radenković)

Te dni se je poslovila od sodelavcev v enoti Ivana Slapnika v Novem mestu skupina višjih oficirjev, veteranov iz NOB, ki so nastopili za služenje pokoj. Na skromni, vendar pristrčni slovesnosti v domu JLA v Novem mestu so si segli v roke s tovariši, s katerimi so delili dobro in slabo skoraj polovico življenja. Imeli so solze v očeh...

Med upokojenimi tovariši sta tudi majorja Milan Ilič

in Ivan Campa ter podpolkovnik Mirko Eržen in polkovnik Mirko Jarc. Vsi so bili v naši armadi že pred letom 1945.

Ko se jim je polkovnik Ivan Slapnik zahvalil za požrtvovalno delo in nesebično prizadevanje, je med drugim re-

Novoletna želja

Mnogo zdravja, sreče, veselja in uspehov v prihodnjem letu želi vsem svojim prijateljem in znancem, zlasti pa mladini Jože Kolenc, zdraviljski vojak v Sarnjevu.

Pozdravi iz Ohrida

Veselo praznike in srečno novo leto želijo vsem domačinom in znancem: Franc Paček, Alojz Gorenjec in Anton Skoda, vojniki v Ohridu.

LEKARNIŠKA POSTAJA DOL. TOPLICE

bo zaradi letnega popisa blaga

zaprta jutri, 23. decembra, ne pa danes, kakor je bilo zaradi tiskarske napake objavljeno v zadnji številki Dol. lista.

UREDNIŠTVO

KRATKE IZ DOL. TOPLICE

■ O HIGIENI NA VASI je v Dolenjskih Toplicah 18. decembra predaval ambulantan zdravnik dr. Vid Pintar. Predavanje je bilo namenjeno staršem in šolski mladini, poživili pa so ga diapozitivi.

■ NA OBČNEM ZBORU čebelarstva društva v Dolenjskih Toplicah je po poročilih predaval I. Gril iz Poljan pri Dolenjskih Toplicah o življenju čebel.

■ NA ZADNJEM LETOSNEM lovu so lovci Topliške doline ustrelili nekaj zajcev. Po lovu so imeli v zdraviliški restavraciji prosto zabavo.

D. G.

Sneženi mož Poldeta Ciglerja

Poldeta Ciglerja najdeš v stavbi, ki ji je posvetil vse proste ure svojega življenja — v Domu kulture. Tu vodi prostovoljni servis, hkrati pa dela pri igralski družini Dušan Jerab. V okviru praznovanja novoletne želje bo letos Zavod za kulturno dejavnost uprizoril njegovo pravljico igrice Sneženi mož. »Nič presenetljivega, bodo dejali tisti, ki ga poznajo. Vedo, da je napisal že dosti prizorčkov in igrice za mladino. Ti so obležali v njegovem predalu, nekaj pa jih je bilo uprizorjenih.

Pogovor s človekom, ki že 47 let nastopa na odru, je kot studenec besed, ki jih ne moreš zajeziti, da bi jih zapisal. Hkrati te ves čas opozarja, da ne smeš pisati ene vemi kako visokov, in ko pove še vse to, kar (in ponavadi je tako) ostaja samo med štirimi stenami in je duhovito, sočno in zanimivo, pa ne moreš vsega zapisati, si v zadregi in si zapišeš nekaj dejstev.

Poldeta Cigler piše že vrsto let. Ko je nastopal na odru, vadil za predstave in gostoval tudi med mladino, je opazil, da je pri nas veliko pomanjkanje igrice in prizorčkov za naše najmlajše. Vzel je pero in napisal to in ono...

V petdesetih letih je bila uprizorjena njegova spevolgra

Snežuljčica, ki jo je uglasbil Tone Markelj. Z njo so gostovali v Crkvenjaku na štajerskem. Povodni mož je spevoljga, napisana poljudskem motivu, v katero pa je vpletel veliko svojega. Napisal je še pionirsko igrice Gusarjev zaklad, Novoletna želja pripoveduje, Kraljica Jadranka, Slepce (tematika iz narodnoosvobodilne vojne). Kdo bi vedel še in ki so jih uprizorjale šole na svojih praznovanjih in praznovanjih, pa so zapisane samo še v zapršenih šolskih kronikah in dnevnikih! Sneženega moža, ki ga bodo uprizorili v Domu kulture, bodo igrali starejši in mlajši igralci. V igrici nastopajo dedek Mraz, boter Led, Prav gotovo tov. Ciglerja kraljica Zima, tetka Burja, Sneženi mož, Luna debelooka, snežinka in snežni palčki.

»Rad bi napisal Popelko,« je povedal pisec igrice tov. Cigler. »Snujem jo in ne vem, kdaj bom začel...«

Prav gotovo tov. Ciglerja ne sili k pisanju samo pomanjkanje primernih tekstov, pač pa tudi globoka želja približati se svetu otroka, ki je tako razgiban in čist kot polje, ko ga pokrije sneg in naredi otroci na njem sneženega moža.

P. BREŠČAK

Novomeška kronika

■ INVALIDSKI ZAVOD ROG bo organiziral novoletno prodajo konfekcijskih izdelkov s 20-odstotnim popustom v prostorih bivše radioserijske delavnice v Bergmanovi hiši na Glavnem trgu. Izrabite ugoden nakup.

■ V PETEK, 23. decembra, bo ob 20. uri v Dolenjski galeriji III. abonmajske koncert, ki ga prireja glasbena šola Novo mesto. Nasopli bo ansambl za staro glasbo »Schola Labacensis«. Popoldne ob 16. uri bo v Domu kulture koncert za mladino.

■ ODREZANI OD SVETA — bi lahko rekli ob zapori, ki so jo v torek popoldne postavili pred Ribjo restavracijo in pred radioserijsko delavnico na sredi iste ulice. Tako smo bili v Dolenjski ulici v redakciji in upravi Dolenjskega lista ter v pisarnah podjetja Standard odrezani od sveta, ker ni mogel nihče iz hiše in ne vanjo. Popravljali so streho ter so zato enostavno zaprli del ulice, ne da bi prej kogarkoli obvestili. Kaj takega se lahko zgodi samo... v Novem mestu; drugi namreč ob takih primerih postavijo pokrit hodnik za pešce.

■ NIČ POSERNEGA in ne domišlečnega niso doslej pokazali naši trgovci pri urejanju novoletnih izložb ter lokalov. V nekaterih izložbah so sicer že namestili nekaj novoletnih okrasov, to pa je tudi vse. Če te dni primerjamo naše mesto in izložbe z ljubljanskimi ali tudi v manjših mestih, kot so Cermelj, Metlika in Brežice, ugotovimo, da smo se pri nas najmanj potrudili. Morda pa nas bodo trgovci presenetili šele zadnje dni pred novim letom?

■ TISTEGA, KI JE ODGOVORIL na popravilo in vzdrževanje Gubčeve ulice, bi bilo treba poslati na nekajkratno vožnjo s lastnim avtomobilom po tej cesti. Nažulji bi zaleglo, kajti vsak voz-

nik motornega vozila se pridruža, da po tej cesti ne bo vozil. Jamar se tako skupaj in globoko, da se ni moč umakniti. Ker je bila Trdinova cesta dalj časa zaprta zaradi popravil, se je po Gubčevi odvijal dober del prometa na Germ. Cesta je uničena in bi jo bilo treba čimprej vsaj za silo popraviti.

■ NA MESTNIH NJIVAH te dni Pionirjevi delavci dokončujejo drugo skupino garaž — dvojčkov za tamkajšnje lastnike avtomobilov. Dve vrsti garaž že stojita, tretjo pa bodo začeli graditi v kratkem.

■ NA TRŽNICI je bilo v ponedeljek naprodaj dosti novoletnih jekel vseh velikosti. Opazujemo pa, da jim je cena občutno narasla, od lanskega leta. Nanjše jelke so prodajali po 500 din, cena vejic pa je šla v tisočake. Motovilec in spinačo so prodajali po 500 din kilogram, jelca po 100 din, smetan v škodilcah po 300 din, orehe po 500 din itd.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodili sta: Angela Zajc s Ljubljanske ceste 15 — dečka in Marija Zupančič iz Adamičeve 16 — dečka.

Drevi ponovitev Ocvirkove drame

V počastitev dneva JLA bo DPD Svoboda »Dušan Jerab« drevi ob 20. uri v novomeškem Domu kulture ponovilo dramo Vasje Ocvirke »Ko bi padli oživel«, ki jo je režiral Jože Zamljen. Pričakujejo, da bo ob ponovitvi bolj-ši obisk, kot je bil ob premieri.

»Bolj pogumno v ospredje – mladina!«

Mladim se obeta razgibano obdobje – Predstavniki ZMS iz Velike Plane so prinesli brežiški mladini iskrene pozdrave in povabili njene predstavnike na svojo konferenco – Mladina iz Zaprešiča in Samobora predlaga Brežičanom sodelovanje na skupnih športnih prireditvah

Zveza mladine občine Brežice je imela 18. decembra občni zbor. V domu JLA se je zbralo nad 100 udeležencev. Le redki se povabili niso odzvali. Izredno dober obisk dokazuje, da so mladi močno navezani na svojo organizacijo.

Konferenci so prisostvovali kot gostje predstavniki družbeno-političnih organizacij občine Brežice, delegacija mladine iz Velike Plane, zastopniki Zveze mladine iz Zaprešiča in Samobora, zastopniki mladine v garnizonu Cerklje in drugi.

Za uvod so navzoči poslušali referat predsednice občinskega komiteja ZMS Božene Čišnarjeve o položaju mladega človeka v brežiški občini. V njem je nakazala pester mozaik vprašanj, ki jih stavi življenje pred mlado generacijo. Za razpravo je bilo to ugodno izhodišče, saj je omogočilo vsakomur izmed prisotnih, da je povedal tisto, kar najbolj ovira mlade pri družbenem uveljavljanju in osamosvojitvi.

Tovarišica Čišnarjeva je med drugim povedala te misli:

Naloga mladinske organizacije je, da pripravi mladino na uspešno vključevanje v organe družbenega in delavskega samoupravljanja. To pa lahko dosežejo le strokovno in splošno dovolj razgledani ljudje. Zato osnovna šola kot temeljno izhodišče za mlade proizvajalce še ne pomeni konca izobraževanja. Kažejo se potrebe po dopolnilnih oblikah, ki jih lahko nudi podjetje samo ali pa delavska univerza.

V brežiški občini so mladi ljudje v samoupravnih organih slabo zastopani, bodisi zaradi zastarelega gledanja starejših upravljavcev bodisi zaradi pomanjkljive izobrazbe in majhne samozvesti mladine.

Brežiška občina je še vedno pretežno kmetijsko področje, vendar se v njej zadnje čase zelo hitro razvijata tudi obrt in industrija. Vedno manj mladine ostaja na vasi, mladina pa, ki se zaposluje v mestu, spreminja svoje želje in potrebe. Naloga mladinske organizacije je prilagoditi se interesom in potrebam vseh slojev mladine in postati stičišče njihovih skupnih in posebnih interesov.

Po organiziranosti je bila doslej pred mestno, čeprav bi v mestu pričakovali živnejšo dejavnost. V Brežicah imajo mladi svoj mladinski klub, vendar malo, da ne zasluzijo tega imena. Tja namreč lahko zaide vsakdo, obiskovalce pa seveda najbolj privablja točenje alkoholnih pijač. Mladina najde najbolj miren prostor zgoraj v knjižnici, kjer je vpisanih med bralce kar 1337 članov iz mladinskih vrst.

Mladim povzročata vsako leto

znova težave vključevanja v uk in zaposlovanje. Želijo si, da bi bilo informiranje o poklicih še širše zastavljeno, pa tudi o možnostih za zaposlovanje bi bili mladi zvedeli radi dovolj zgodaj. Za zaposlovanje deklet je možnost precej manj kot za zaposlitev fantov. Na Zavodu za zaposlovanje je trenutno prijavljeno za zaposlitev 144 mladih ljudi do 25. leta starosti, od tega 50 fantov in 94 deklet.

POMLADNE VOLITVE

V prihodnjem obdobju je naloga mladinske organizacije, da pope

stri aktivnost mladih in da jim pomaga razreševati nasprotja, s katerimi se srečujejo.

Za delo, za izobraževanje in zabavo ZMS mladina veliko močnisti, če jih bo le znala bolje izkoristiti kot doslej. Res je občinski komitej ZMS dobil manj denarja, kot ga je skupščina prvotno odobrila, toda žal se bo moral spoprijeti tudi s finančnimi težavami.

Na konferenci so se priglasi k besedi številni diskuranti, ki so vsak po svoje skušali biti kritični do dosedanjih pomanjkljivosti in ustvarjati predlogih za nadaljnje delo. Bodoči organizaciji so nakazali pot k samostojnosti po načelih samouprave, na koncu pa sta jih predstavnik SZDL in sindikata opozorila na bližnje volitve. To je najlepša priložnost, da predlagajo mladi svoje zastopnike v skupščinskih organih in jim nudijo tudi vnaprej vso podporo. J. TEPPEY

TABORNIKI V POČASTITEV 25. OBLETNICE JLA

Kdo se bo prebil skoz obroč patrol?

Taborniki novomeškega oddreda so za nedeljo, 25. decembra, pripravili veliko terensko igro, s katero bodo po svoje prispevali k proslavam ob obletnici ustanovitve naše ljudske armade.

V nedeljo zjutraj ob 6,45 bodo na znak z rdečo raketo iz mesta skrivoma odšli trije partizanski kurirji z zaupno pošto, ki mora do 10,45 priti na hrib nad Smolenjo vasjo. Naloga kurirjev ni lahka, saj bodo štiri čete oddreda okrog mesta zaprle obroč in poskušale sporočila prenesti. Kurirji se smejo preobčeti in uporabiti najrazličnejše zvijače, da bi pretentali patrole, ki bodo imele na razpolago prevozna sredstva, radijske postaje, signaliste, sanitetce in vohune. Kurirji bodo najprej predali pošto tovaršem na javkah izven mesta, od tam pa bodo nadaljevali pot

proti cilju. Konec igre in zmago enih ali drugih bo ob tri četrt na enajst naznanila zelena raketa z vrha hriba, kjer bo tudi končna kontrola. Tu se bodo zbrali vsi sodelujoči in se pogreli s čajem. Opoldne bodo lahko že vsi spet v mestu.

Patrole vodi Andrej Počrvič, kurirje pa Čedo Jakovič, vič. Obe strani se že teden dni resno pripravljata na ak-

Mladinski in partizanski pisatelji v Novem mestu

V okviru »Kurirčevega festivala« so 14. decembra zvečer v novomeškem Domu kulture brali odlomke iz svojih del srednješolski mladini: srbska pesnica Mira Alečković, slovenski pripovedniki in mladinski pisatelji Venčeslav Winkler, Ela Peroci in Matevž Hec ter bosenski novelist Advan Hodžić. Uvodne besede o organizaciji festivala je imel podpolkovnik JLA Jože Luzar. Književnike je pozdravil in se jim zahvalil za obisk pesnik in prevajalec Severin Sali. Pevski zbor novomeških srednješolk je pod vodstvom Toneta Markija zapel nekaj partizanskih pesmi, mladinke pa so nastopile z recitacijami.

Kdo bo športnik Dolenjske?

V novoletni številki Dolenjske lista bomo objavili nagradno anketo, s katero želimo izbrati najboljšega športnika Dolenjske. Naši bralci bodo sami glasovali za najboljšega športnika, naše uredništvo pa mu bo preskrbelo lep pokal v trajno last. Drugi in tretji najboljši športnik bosta prejela knjižne nagrade.

V anketi lahko sodeluje vsak, kdor pozna uspehe naših športnikov, kot so: Spilar, Zaletež, D. Močnik, Babič, Osterman, Penko in drugi. Ne zamudite priložnosti, da se jim oddolžite za prijetne športne trenutke, ki so vam jih pripravili. Glasujte za tiste, katerih uspehe najbolj cenite! Pet tistih, ki bodo izbrali najboljšega športnika, bomo izbrali in jih nagradili s knjižnimi darili.

Tako, dragi bralci, že v prihodnjem tednu se oddolžite, komu boste dali svoj glas!

Pogovor z zdravnikom

Tudi nos lahko zboli

Cepnav pravimo, da je najbolje, da ne vtikamo svojega nosu povsod, ker bomo sicer »dobili po nosu«, se vendar zgodi, da lahko zboli tudi nos, ne da bi ga kam vtaknili. Nos praviloma služi za to, da ovlažimo in do neke mere očistimo zrak, ki ga vdihavamo, pa tudi da ga segrejemo do prave mere; poleg tega je sedež važnega čutila – voha. Duh po pečenci vijolicah, za nekatere pa po žganju, je zelo prijeten. Če se voh pokvari, smo ob velike užitke, čeprav nam je smrad prihranjen, ker ga tudi ne vohamo.

Če ne omenjamo poškodb nosu, kjer se navadno zlomi hrustanec, pa če se ognemo kožni mbolesnim nosu, se moramo najprej ustaviti pri nepravilno razviti srednji kosti nosu, pri septumu: bolnik diha le na eno nosnico ali pa teže na drugo. Pomaga le operacija. Če se razvije v nosu tur, ki močno boli, naj ga vidi zdravnik, ki naj tudi ukrepa, sicer se gnojenje lahko razširi v lobanjo, kar pa ima nepredvidene posledice. Vsako stiskanje in praskanje tur v nosu je smrtno nevarno!

Nahod je nalezljiva bolezen in pomeni kihanje, smrkanje in izgubo voha. Včasih je bolezen zaradi stalnega smrkanja in usekavanja naravnost nalezljiva. Za nahod je precej zdravil, nobeno pa ne odlehta vroče kopeli pred spanjem in vročega čaja. Bolezen mora prenehati v 1 tednu, sicer gre za komplikacijo, ki je največkrat vnetje obnosnih votlin ali pa kronični nahod. Poslednji ima sledeče znake: zamašen in suh nos, pritisk v glavi, suho grlo, voha ni, pač pa iz nosu smrdi. Bolezen za življenje ni nevarna, je pa težko ozdravljiva. Rada se komplicira z vnetjem ušes.

Otroci, včasih pa tudi odrasli, radi vtikajo marsikaj v nos. Fižol in podobni plodovi v nosu nabreknejo, kovinaste reči pa ostanejo globoko. Največkrat je zamašena le ena nosnica. Zdravnika hitro pomaga, sam bolnik si pa težko.

Veliko ljudi toži o močnih krvavitvah iz nosu. Če ne gre za poškodbo ali dedno krvno bolezen, večina krvavitev nastane pri nalezljivih boleznih, npr. pri gripi. Lahko pa nastane krvavitev kot posledica povečanega krvnega pritiska. Bolnik krvavi iz ene nosnice, zelo redko iz obeh. Jaka krvavitev je različna. Lahko je samo nekaj kapljic krvi, lahko pa kri kar lije. Če je krvavitev manjša, naj bolnik sedi z glavo pokonci in naj s prstom od strani pritiska krvavečo nosnico. Nihakor pa naj se ne usekuje, ker bo krvni strdek odtrgal in bo krvavel naprej. Če pa je krvavitev močna in se noče ustaviti, bo le zdravnik kri pravilno ustavil. Zelo pomagajo pri ljudeh, ki pogosto krvave iz nosu, kalcijeve tablete s C vitaminom (cevikalcit) in vitamin K v tabletah. Oboje bo predpisal zdravnik, ki bo dočel tudi dozo.

Torej tudi nos potrebuje svojo pažnjo. Če bomo pazili, bo v redu in vohali bomo dišave in smrad tako, kot je treba. Če ne bomo pili preveč alkoholnih pijač, nam bo tudi pozneje ostal pravilno oblikovan in normalne barve. Sicer pa se lahko zgodi, da postane višnjeve, copatasti, in razvijejo se mu kožni izrastki, »nos dobi mlade«. Vsak, ki nas bo pogledal, bo takoj uganil, kako in kaj. Najbrž nam ne bo vseeno, kajne?

Dr. Božo Oblak

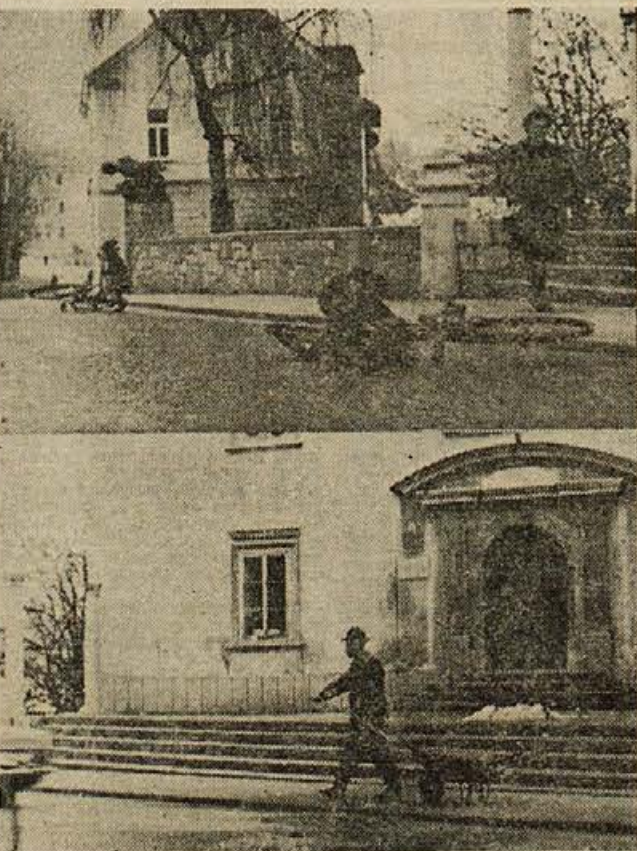
Z vnemo pripravljajo veselje sevniskim otrokom

Sevniško Društvo prijateljev mladine in osnovne šole imajo te dni polne roke dela, saj bi radi otroški praznik čim lepše pripravili. Malo jih skrbi denar, ker se je do srede decembra nabralo šele polovico toliko, kot so računali, da bo dala celotna akcija. Z občinske uprave so namreč poslali priporočilo podjetjem, naj bi prispevala po 700 S-din na enega zaposlenega. Tako bi zbrali poldrugi milijon starih dinarjev, ki bi jih razdelili med šole, pri čemer pa bi upoštevali tudi predšolske otroke in vajece. Nekaj bodo prispevali tudi starši in šole.

Kot je dejala ravnateljica osnovne šole v Sevnici Marija Simončič, bodo letos priredili predvsem razredne proslave, kjer so otroci bolj sproščeni in vzdušje bolj domače. Tam bodo tudi kolektivno obdarjeni in pogosteni. Proslave se bodo začele 28. decembra.

Ob tej priložnosti bodo iz-

ročili v hribovskih šolah tudi pomoč sevniskih otrok, ki imajo v šoli že lepo pripravljeno in zloženo vrsto stvari, katere bodo revnejši otroci še s pridom uporabili.

Novomeški vojaki v gosteh pri občanih

Vojaki novomeške garnizije so pred svojim praznikom, 22. decembrom, obiskali občane v nekaterih občinskih središčih. V soboto, 17. decembra, so z izbranim kulturnim sporedom nastopili v Sentjerneju in bili gostje aktiva ZMS v tamkajšnjem obratu UPO-RI. Naslednjega dne so po eno uro razvedrila pripravili v Šmarjeti in Škocjanu, dan zatem so obiskali še delovni kolektiv NOVOLESA v Straži. Stražanom pa priredili zanimiv kulturni program.

sd

POLEDICA. Vožnja mimo Studijske knjižnice v Novem mestu se je v petek popoldne za marsikate-rega motociklista in biciklista končala s padcem. Vendar je delavec komunalnega podjetja kmalu posul ledeno cesto s peskom, tako da ni prišlo do večje nesreče. (Druga nagrada za FOTOGRAFIJO TEDNA – Janez Pavlin, Novo mesto, ORWO NP 18 5,6/60)

SOLSKA MLADINA JE PISALA O JLA Najboljše naloge nagrajene

Osnovnošolska in srednješolska mladina novomeške občine sta v pismenih nalogah povedali marsikaj zanimivega o JLA – ob 25-letnici njene ustanovitve

V počastitev 25-letnice ustanovitve JLA so na vseh osemletnih šolah novomeške občine pisali naloge, ki obravnavajo nastanek, razvoj in zgodovinsko vlogo JLA.

Posebna komisija je prispevke ocenila in odločila, da dobi knjižne nagrade po šest najboljših piscev iz osnovnih in srednjih šol.

Nekatere naloge povedo, da znajo solarji tenko pristihniti pripovedovanjem staršev in aktivnih sodelavcev revolucije, in so dogodke iz NOB lepo popisali. Pri tem so vsi pokazali precej smisla za opazovanje, saj so nekateri pisali o življenju v JLA danes (Balada o vojaku, Ob 20-letnici vstaje poklanja JLA most prebivalcem tega mesta in Naša armada – varuh naših meja in naših življenj).

Med srednješolci so najboljše prispevke napisali:

1. Metka Skok, ESS – Ob 20-letnici vstaje poklanja JLA most

Drugi finalist – »ZIDAR«

V Domu telesne kulture v Kočevju so bile pred kratkim tekme druge skupine odbojkaških moštev sindikalnih podružnic. Došli smo tudi drugega finalista, ki se bo pomeril z že znanim zmagovalcem iz prve skupine ekip sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev.

Druga skupina moštev ni bila tako disciplinirana kakor prva. Nekateri ekipe (Tiskarna in Rudnik) so imele premalo igralcev in so bile zaradi tega izločene iz nadaljnjega tekmovanja. Med gradbenim podjetjem ZIDAR in tovarno TEKSTILANA je bila huda borba za zmagovalca te skupine. V dolgi izenačeni igri je zmagala ekipa ZIDARJA z rezultatom 2:0 (16:14, 15:7).

Finalno tekmovanje bo v nedeljo, 25. decembra. Ponovno pa je treba povedati, da je brez pomena, če se nekatere ekipe pripravljajo na tekmovanje zaradi »dobrega imena«, niso pa pripravljene za dejansko tekmovanje. Staro načelo – manj govori in več delati – velja tudi pri telesni kulturi, pa čeprav gre samo za rekreacijo. A. ARKO

Ekipa »KRKE« moštveni prvak

Od 13. do 20. decembra je bil v domu JLA Novo mesto odigran v počastitev DNEVA JLA moštveni šahovski turnir. Po zelo zanimivih borbah na črno-belih poljih je šele v zadnjem kolu padla odločitev za prvaka. Končni vrstni red: 1. »KRKE« (Sunjčič MK, Petkovič, Nagl, Pipič in Karpljuk) 16 in pol, 2. mesto SD Novo mesto (Penko MK, Škerlj, Šporar, Picek J.) 15 točk, 3. mesto »INIS« 10, 4. mesto JLA – I 8 točk, 5. mesto JLA – II 7 točk, 6. mesto Gozdno gospodarstvo 3 in pol točke.

Na zaključku tekmovanja je komandant novomeške garnizije podpolkovnik Ivan Šlapnik v torek zvečer predal prehodni pokal zmagovalni ekipi in diplome prvim trem ekipam ter zaželel prihodnje leto še večjo udeležbo.

Strelci za dan armade

Rezultati ekipno: 1. mesto SD »Pionir 474 krogov, 2. mesto SD »Milan Majcen« 428 krogov, 3. mesto SD »Janez Trdin« 424 krogov itd.

Med posamezniki je bil najboljši Peter Rems z 127 krogov, 2. mesto kap. Marinkovski Trifun 121 krogov, 3. Pirc Branko 120 krogov itd.

Prav tako kot šahistom je komandant garnizije podpolkovnik Šlapnik v torek zvečer predal prehodni pokal zmagoviti ekipi in diplome najboljšim. F. A.

Srečanje na čast dnevu JLA

V počastitev dneva JLA je bilo v nedeljo, 18. decembra, v Krškem kegljaško srečanje. Pobudo zanj so dali občinski sindikalni svet iz Krškega, Sevnice in Brežic. Tekmovalci so kegljaci iz delovnih kolektivov Spodnjega Posavja in pripadniki garnizona v Cerkljah. Prireditelj je minila v prijetnem prijateljskem vzdušju.

Četrfinalni turnir

Marko Picek zanesljivo vodi na turnirju četrtekategorij. Stanje po VII. kolu: 1. M. Picek 7 točk, 2. Ščap 5 in pol, Skundal 5, Šepetava 4 (1), Kitanović, Košar 4, itd. V preostalih 4 krogih bo huda borba za IV. mesto, ki prinese poleg naslova III. kategorije, še vstop na polfinale za prvenstvo Novega mesta.

85 se jih je naučilo brati

Vsako leto vzgoji armada na stotine ljudi v novih poklicih. Iz vojaške suknje pridejo šoferji, radiotelegrafisti, električarji, mehaniki, bolničarji in drugi, ki, preden so prišli k vojakom, niso imeli nobenega poklica. Še važnejša pa je naloga, ki jo opravlja JLA pri opismenjevanju. Do zdaj se je v vojaških vrstah naučilo pisati več kot 550.000 vojakov.

Tudi v kasarni Milana Majcna si prizadevajo, da bi mlade vojake čimprej naučili pisati. Nepisano pravilo, da kasarne ne bo zapustil noben vojak nepismen, je najboljši dokaz za to. V dobrem letu dni se je v njej naučilo pisati 85 mladih ljudi. Učili so jih tovariši iz kasarne, ki so v civilu učitelji: Blagoje Kolašinac, Vidoslav Jevdjev, Vukan Stefan in Zdril Redžepi.

A. KORDIĆ

Polne roke dela imajo v vojašnici tudi vojaki frizerji. To so fantje, ki so že pred prihodom v vojsko strigli lase in brili brade. Vojaki se sicer brijejo sami, postriženi pa morajo biti redno in spodobno, kar zna narediti samo strokovnjak. Vojaki frizerji imajo delovni načrt, tako da lahko vsak mesec pridejo na vrsto vse »stranke«. Včasih se zgodi, da morajo pred prazniki delati celo »nadure«, saj vojak ne sme iti nepostrižen v mesto.

(Foto: M. Radenković)

PISMA UREDNIŠTVU

Kaj pa Stari grad?

Tovariš urednik!

V predzadnji številki Dolenjskega lista je bil objavljen članek z naslovom »Grabben — dom onemoglih?«. V njem je bilo napisano, da je komisija pregledala, kako bi preuredili prostore na Grabnu za dom onemoglih. Verjetno bi prostori na Grabnu bili res primerni za dom onemoglih, mislim pa, da bi bili za ta namen še primernejši prostori na Starem gradu pri Otočcu, samo če bi bili obnovljeni.

Stari grad je daleč naokoli dobro znan. Je na lepem in sončnem prostoru, samo popraviti in obnoviti bi ga bilo treba. Upamo, da bo denar za popravilo tudi tega gradu enkrat le na voljo in da bo služil v kak koristen namen.

PEPCA ZURA
Češnjice 14
p. Otočec

Zakaj na Gorici ni vode?

Vas Gorica ima že sedem let vodovod, toda že pet mesecev je — brez vode. Vaščani so imeli svoj električni motor za črpanje vode. Zanj je skrbel A. H., ki pa je z motorjem opravljal še druga dela, tako da se je pokvaril. Vaščanom ni preostalo drugega, kot da kupijo nov motor. Postavili so barako, vse je nared, le električarja ni, da bi motor priklopil na električno omrežje. Večkrat je že obljubil, da bo prišel, toda vaščani ga zaman čakajo.

In kaj bi bilo, ko bi v vasi izbruhnil požar? Kdo bi bil potem kriv?

MIMICA ASIĆ,
Jerič dol 14,
p. Brestanica

Pri nas je mraz — v srcih

»Pri nas je pa tako hladno,« je rekla 8-letna deklica, ki bi jo, po obleki sodi, lahko prištevali v dobro situirano družino.

»Ali nimate kurjave?«

»Ah, ne mislim tako, mami je odšla v Nemčijo.«

Zazeblo me je ob besedah, ki povedo, da tudi lepa in topla obleka ne taji ledu, ki se nabira v srcih tistih naših otrok, ki jih matere zapuščajo tujim

ljudem in zgolj iz želje po denarju odhajajo v tujino. Teh primerov pri nas ni malo. Ko o tem razmišljam, se sprašujem, zakaj morajo naši, še tako majhni otroci pogrešati družinsko toplino, ki jim jo lahko nudi samo mama.

Dolžnost nas vseh je, da take matere, ki odhajajo v tujino, ne da bi se vedale svoje prve dolžnosti, pravočasno opozorimo na posledice, ki jih bodo imeli otroci zaradi neure-

Zapuščeni otroci postajajo družinskih razmer, da, ko je še čas!

vzgoje? Kaj bo s temi nečestitimi doma, toplino in otroci, se vprašajmo se otrokom ne nudijo najvažnejša niti ni tako poslužen, ki ga običajno napredujejo.

Mar je vreden tisti zagre slabo ali pa sploh ne jo zagrenjeni, v šolah jim trebna, da matere svojim

C. G.

Z njenim delom so vsi zadovoljni

Kristina Rauber je že več kot 10 let zaposlena v armadi, kjer vodi pripravljanje hrane za vse prebivalce kasarne »Milana Majcna« v Novem mestu. Z njenim delom so zadovoljni i vojaki, ki so njeni vsakodnevni abonenti,

i organi z višje komande, kadar pridejo na pregled. V minulih desetih letih je bila že večkrat pohvaljena, od 22. decembra 1964 pa je dobila tudi nagrado. Ko smo jo vprašali, kako jo ubogajo njeni pomočniki, priloženi vojaki kuharji, je rekla:

»Nimam pripomb. Saj nas skupno delo hitro spoprijetelj. Odlično se razumemo in prizadevajo si, da bi se mojega poklica kar najbolje naučili. Med njimi sem našla mnogo dobrih prijateljev, ki se mi še po odsluženem roku oglašajo od doma. Vabijo me, naj jih pridem obiskat, in rada grem, če le

imam možnost. Celo od mater sem dobivala pisma, da so mi hvaležne za spretnosti, ki sem jih posredovala njihovim sinovom...«

Pri vsem tem pa Kristinino delo ni lahko, še poseb-

no zaradi neprimernih prostorov, v katerih je kuhinja zdaj. Komaj že čaka, da se spomladi preseli v novo kuhinjo z najmodnejšo opremo, kjer bo delo precej lažje.

A. KORDIĆ

ZADNJA KONTROLA: Kristina poskuša jed, preden gre na mizo. (Foto: M. Radenković)

Belokranjci čestitajo

»Janez Starešinič, Rudolf Jakša in Stane Bukovec želijo vsim domačim, sorodnikom, prijateljem in vsem Belokranjcem kar največ sreče in zadovoljstva v letu 1967. Obenem želimo domačemu tedniku mnogo novih naročnikov.« Tako so nam pisali belokranjski fantje, ki služijo vojaški rok v Čupriji.

Sindikalna podružnica šentjernejskega obrata UPORI je 14. decembra sprejela in pogostila vse upokojujence tovarne elementov. Pred pogostitvijo so upokojujenci obiskali Pletarje in Kostanjevico. — Na sliki: upokojujenci pred upravno stavbo UPOROV v Senthjerneju.

Vsaka žena bi morala vsaj dvakrat na leto h ginekologu!

Pri obravnavanju nezločestih novotvorb na jajčnikih moram najprej pojasniti, da žene večkrat opisujejo spremembe, ki ostanejo po nepopolnem ozdravljenju vnetja jajčnikov, kot bulo. Po obliki so take spremembe včasih res podobne buli; v teh, po vnetju nastalih primerih pa ne gre za

Piše: dr. Ljubo Kretič

novotvorbo. In še nekaj: kadar gre za bule na maternici, lahko odstranitev za nekaj časa odložimo, pri nezločestih novotvorbah na jajčnikih pa nikoli ne odlašamo z operativno odstranitvijo. Tako različni stališči nam narekuje izkušnja, saj vemo, da se iz nezločestih novotvorb jajčnikov pogosto razvijajo zločeste.

Nezločeste tvorbe na jajčnikih

Nezločeste novotvorbe na jajčnikih zrastejo v različno

velike bule, ki jih gradijo prav različna tkiva. Kadar jih sestavljajo celice, ki so udeležene pri tvorbi ženskih spolnih hormonov, opozarjajo na svojo prisotnost z motnjami v menstrualnem ciklusu. Te bule so lahko čvrste ali pa je v njih tekočina in so podobne polnim mehovom. Dosežejo lahko neverjetno velikost: včasih izpolnjujejo skoraj vso trebušno votlino. Seveda pa povzročajo težave, še preden dosežejo tako velikost.

Za razliko od nezločestih bul na maternici so bule na jajčnikih pogosto pecljate. Večkrat se primeri, da se peclj, v katerem so krvne žile, zavije okrog svoje osi. Nenadoma ostra in huda bolečina v spodnjem delu trebuha, ki jo spremlja splošna prizadetost žene, je znak tovrstne komplikacije.

Smatram, da podrobnejše opisovanje nezločestih novotvorb ženskega spolovila ni potrebno in moj članek tudi nima tega namena. Želim le poudariti, naj bi žene hodile na redne preglede vsaj dvakrat letno. Tako bi jim zdravniki

tudi v primeru, da nastajajo nezločeste novotvorbe, lahko pomagali, še preden bi same opazile znake prisotnosti novotvorb.

Rak zahteva pozornost, ne strah!

Naše razpravljanje o boleznih na ženskem spolovilu nas privede do bolezni, ki upravičeno zahteva največjo pozornost — do raka. Namenoma rečem pozornost in ne strah! Med obema izrazoma je namreč bistvena razlika. Pozornost pri tej, danes najbolj nevarni bolezni pripomore namreč k pravočasnemu odkritju bolezni in s tem tudi k ozdravitvi.

Raka zasledimo na kateremkoli delu ženskega spolovila (isto velja tudi za raka kjerkoli v telesu). Najprej se razvije na omejenem mestu in se šele nato razširja v okolico in jo postopoma uničuje. Pri svojem razvoju pa se preko krvnih in mezigovnih žil preseli tudi v druge, oddaljene organe telesa. Do širjenja v druge organe pride v kateremkoli obdobju obolenja, običajno pa ne na začetku bolezni.

Raka odkrivamo samo na rednih pregledih

Zakaj zahteva ta bolezen posebno pozornost. Znaka (simptoma), ki bi ženo opozoril, da je obolela za rakom v zgodnji, povsem ozdravljivi obliki bolezni namreč ni. Na kaj pa naj bo torej žena pozorna? Samo na redne preglede pri zdravniku za ženske bolezni! Le taki redni pregledi s sodobnimi pomagali za odkrivanje raka namreč lahko ugotovijo zgodnje oblike obolenja. Pri takem pregledu išče zdravnik v izločku ženskega spolovila celice raka (citologija) in s posebno pripravo, kolposkopom, ugotavlja samo s povečavo vidne spremembe, ki so značilne za začetek obolenja. Če bi torej žene hodile na redne preglede vsaj dvakrat na leto, bi tudi odpadel nepotreben strah.

Kakor sem že omenil, se rak lahko začne na kateremkoli delu ženskega spolovila. Namenoma bom opustil podatke o pogostnosti raka na posameznih delih ženskega spolovila, prav tako pa tudi navedbe o številnejših primerih v posameznih starostnih obdobjih.

2 Žene naj si dobro zapomnijo le eno: rak se pojavi lahko kjerkoli na ženskem spolovilu, ne glede na starost žene.

Prav gotovo bo članek brala tudi marsikatera žena, ki so jo zdravniki za ženske bolezni pogosteje naročali na preglede. Tak nasvet mora žena nujno upoštevati, ker ima zdravnik prav gotovo razlog, da naroči pogostejše preglede. Med popolnoma zdravim in že očitno bolnim so namreč prehodi, ki zahtevajo kontrolo in večkrat tudi zdravljenje. Poznamo vrsto sprememb na spolovilu, za katere iz izkušnje vemo, da se iz njih sčasoma razvije rak (predrakaste — prekancerazne spremembe). Če zdravnik tako spremembo odkrije, jo mora pogosto kontrolirati, če se že ne odloči za takojšnjo odstranitev.

Če odkrijemo rakasto obolenje, potem vedno označimo tudi stopnjo razširjenosti — stadij obolenja. To označujemo s številkami od 0 do IV. Zdravniki se prizadevajo odkriti čimveč primerov rakaste obolenja že v stadiju 0, torej v začetnem, povsem ozdravljivem primeru. To pa nam lahko uspe le s sodelovanjem žene, z njihovo pozornostjo do te bolezni.

Občanom Krškega in okolice!

TRGOVSKO, UVOZNO IN IZVOZNO PODJETJE

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

JE ODPRLO V

SOBOTO

17. DECEMBRA 1966

NOVO TRGOVINO

Z ELEKTROTEHNIČNIM MATERIALOM

V velikem, novem trgovskem lokalu sredi mesta Vam nudimo VELIKO IZBIRO elektrotehniškega blaga po KONKURENCIJSKIH CENAH!

Posebej vas vabimo, da si ogledate:

izredno izbiro svetilnic vseh vrst in drugih svetlobnih teles;

gospodinske stroje: hladilnike, pralne stroje, mešalnike, sesalce za prah, loščilce, kavne mlinčke, likalnike ter štedilnike (na elektriko in plin), peči na olje, druga grelna telesa in pod.;

akustične aparate: radioaparate, televizijske sprejemnike, transistorske sprejemnike, magnetofone, gramofone, posebej pa še veliko izbiro gramofonskih plošč domače in tuje glasbe;

električne brivske aparate

telefonske aparate

raznovrstni INSTALACIJSKI MATERIAL

elektromotorje in druge naprave za kmetijska gospodarstva ter za druge kupce.

- V trgovini boste lahko kupovali tudi za tuja plačilna sredstva z 10-odstotnim popustom!
- Potrošniki lahko kupujejo tudi s potrošniškim posojilom!
- SERVIS za prodane aparate je zagotovljen!

Vsem občanom in delovnim organizacijam, zlasti pa vsem bralcem Dolenjskega lista, želijo delavci delovne organizacije ELEKTROTEHNA LJUBLJANA SREČNO NOVO LETO!

V KRŠKEM

NA CESTI KRŠKIH
ŽRTEV - ŠTEVILKA 42

Delovna organizacija
ELEKTROTEHNA —
Ljubljana,

vabi vse potrošnike —
občane, ustanove, podjetja
ter druge delovne organi-
zacije, da si čimprej ogle-
dajo bogato izbiro blaga.

PREPOZNO!

»Na pomoooooč!« je vpil in prosil Jernej, ko mu je rdeči petelin sredi noči skočil na streho. Ogenj mu je upepelil dom, v njem pa tudi vse prihranke, ki jih je Jernej po stari šegi čuval na dnu omare.

DENARJA ne shranjujte v starih nogavicah, škatlah in pod tramovi podstrešja! Danes, jutri in vedno naj vas spremlja

HRANILNA KNJIŽICA

DOLENJSKE BANKE

IN HRANILNICE NOVO MESTO.

ki ima podružnico v KRŠKEM
in ekspozituri v TREBNJEM
in v METLIKI

Ugodne obresti! Posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

ŠOLA ZA VOZNIKE
MOTORNIH VOZIL
LJUBLJANA-JEŽICA

razpisuje

VPIS UČENCEV
v šolskem letu
1966/67

Rok za vpis je 15. januar.

Učenci si pridobijo naziv
poklicnega voznika.

Pouk se prične v začetku
februarja. Podrobnejše in-
formacije za vpis sprejmete
na šoli.

sprejema in odda-
ja vaše želje

VSEM

RAČUNOVODSTVOM!

Uprava Dolenjskega lista prosi računovodstva delovnih organizacij, ki še niso poravnala računov za objavljene razpise, objave in reklamne oglase, da nemudoma nakažejo svoj dolg. Zaradi dolžnikov, ki nam dolgujejo trenutno nekaj nad 10 milijonov starih dinarjev, ne moremo v redu izvrševati naših obveznosti do tiskarne v Ljubljani in do drugih dobaviteljev. Ker tako neredno poslovanje ovira redno izhajanje tednika, pozivamo vse dolžnike, da poravnajo dolgove vsaj do 26. decembra 1966.

Uprava Dol. lista

AVTOOBNOVA Ljubljana

GENERALNI REMONT AVTOMOBILOV • LJUBLJANA

ZAMENJAVA MOTORJEV TAM-4500

GRAL AVTOOBNOVA - LJUBLJANA, Titova 136

obvešča

vse koristnike težkih motornih vozil, da ima stalno na zalogi generalno obnovljene motorje TAM-4500 po ceni 940. S-din z garancijo.

- AVTOOBNOVA Ljubljana je prvo remontno podjetje, ki je začelo z zamenjavo motorjev ter ima dolgoletne izkušnje.
- Podjetje ima na zalogi generalno obnovljene motorje in sklope tudi za druga težka vozila.

Sodobno, strokovno, hitro, ceneno in s kvalitetnim materialom nudi vse usluge koristnikom težkih motornih vozil. Proizvaja tudi razne nadomestne dele ter brusi dele za motorna vozila in orodja.

Zamenjava motorjev ima važne ekonomske prednosti! Pri klasičnem načinu je generalna obnova motorja trajala tudi do 20 dni. Koristnik vozila je bil v tem času oškodovan za promet, ki bi ga sicer ustvaril. Pri zamenjalnem načinu motorja pa traja zamenjava največ do 2 dni ter je tudi cena že vnaprej določena. Generalno obnovljeni motorji imajo enake garancijske pogoje kot tovarniško novi motorji!

- Vse informacije dobite v komercialni službi podjetja AVTOOBNOVA, Ljubljana, tel. 310-594.

GRAL AVTOOBNOVA
LJUBLJANA

NOVO!

Avto celje

VAM NUDI AVTOMOBILE

NSU - tip 110

5-sedežni
53 KM
1100 ccm
zračno hlajenje
gume 550 x 13 brez zračnic
cena 20.060 N-din
fco tovarna

dobava: april, maj, junij 1967

POHITITE S PREDPLAČILOM!

Na zalogi tudi SKODA 1000 MB — novi tip, cena 20.700.— N-din, fco Celje.
Informacije: telefon 24-74, Celje.

NSU-PRINZ - tip 1000 L

5-sedežni
43 KM
996 ccm
zračno hlajenje
gume 520 x 12
cena 18.670 N-din
fco tovarna

dobava: januar, februar, marec 1967

TRGOVSKO PODJETJE
SEVNICA

nudi

potrošnikom

v svojih prodajalnah vse vrste prehranbenega
in industrijskega blaga po zmernih cenah.

Vsem cenjenim potrošnikom želimo srečno
in uspehov polno novo leto 1967!

Še ena zloraba položaja v Ribnici

Neznani občan zahteval po telefonu enakost za Malnarja in Bajdeta

Zazvonil je telefon.

— In kaj želite?

— Halo, ali je pri telefonu tisti, ki je napisal, da je Malnar iz Ribnice zlorabil službeni položaj? Sicer pa članek ni pomemben, saj je bilo v redu napisano. Vendar pa ni prav, da daste v časopis le ene, drugih pa ne.

— S kom pa imam čast govoriti?

— Saj ni važno. Tukaj je neki ribniški občan.

Za sunek z nožem — mesec dni zapora

Občinsko sodišče v Trebnjem je 14. decembra pod predsedstvom Jožeta Bizjaka obsodilo Staneta Finka, očeta sedmih otrok iz Sel-Sumberka, na mesec dni zapora, plačilo odškodnine za bolečine ter povračilo stroškov. Obtoženi je pred dobrima dvema mesecema pred Ozmikovo gostilno na Selih-Sumberku izžival Slavka Trlepa z Orlake in nič hudega slutečemu od zadaj porinil nož med rebra, ko se je le-ta izpred gostilne hotel odpeljati z mopedom. Ranjenega Trlepa so odpeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je po nekaj dneh za silo okrevale.

Pri izreku kazni Stanetu Finku je sodišče upoštevalo težko stanje v njegovi družini in število nepreskrbljenih otrok.

— V časopis dajte še Bajdeta, ki je tudi zlorabil službeni položaj. Ni prav, da objavljate le prestopke nekaterih. Pa na svidenje!

Naslednji dan smo se pozanimali na občinskem sodišču v Kočevju in izvedeli:

Vlado Bajde, direktor Kovinskega podjetja iz Ribnice, je bil zaradi zlorabe uradnega položaja obsojen pred približno tremi meseci na 3 mesece zapora, pogojno za dve leti. Sodba je že pravomočna.

Vlado Bajde je kot direktor Kovinskega podjetja izbral svoj uradni položaj tako, da

je dosegel, da je podjetje SKIP iz Ljubljane-Vižmarje preključilo naročilnico za izdelavo 400 omaric za signalne naprave, ki bi jih Kovinsko podjetje lahko izdelalo. Razen tega je dosegel, da je naročilo za izdelavo teh omaric dobil njegov sin Niko.

Sodišče ni podrobno ugotavljalo, koliko koristi je Niko Bajde imel pri tem, po skoraj povsem zanesljivi oceni sodišča pa je zaslužil v približno dveh mesecih v začetku leta 1964 nekako 500 do 600 tisoč S-din.

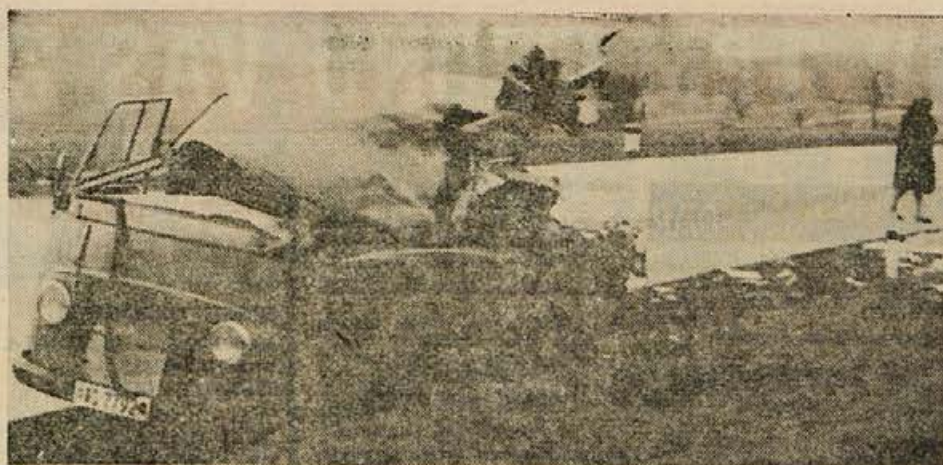
Zračna puška odšla s Ciganoma

4. decembra sta J. B. in R. B. med potikanjem na Muhaberu vzela Francu Znidaršiču zračno puško, vredno okoli 200 N din. Domnevajo, da sta puško vzela zato, da bi jo prodala za živč.

Tatovi kokoši v Cegelnici

Gospodarjem v Cegelnici pri Bršlinu je med 3. in 7. decembrom zmanjkalo 29 kokoši. Ugotovili so, da so bile ukradene ponoči. Posamezniki imajo do 120 N-din škode. Zmikavtom so na sledi.

P. MIKLIČ

17. decembra zjutraj se je zgodila huda prometna nesreča na avtomobilski cesti pri Zalokah. 27-letni Mario Kanič in Zagreba je iz Ljubljane proti Zagrebu vozil osební avto, v katerem sta sedeli tudi njegova 22-letna žena Vesna in Dragica Holoubek. Pri Zalokah je zapeljal na levo, v istem hipu pa je nasproti pridrvel tovornjak, ki ga je vozil Pavel Japunčič z Reke. Tovornjak se je umaknil na desni rob ceste, vendar sta vozili kljub temu silovito trčili. Mario Kanič je bil na mestu mrtev, žena pa je umrla med prevozom v bolnišnico. V bolnišnico so odpeljali tudi Dragico Holoubek, ki si je ranila glavo. Skodo so ocenili na 20.000 N-din.

(FOTO: MILOŠ JAKOPEC)

Preveč humano postopanje z nepridipravom

Prebivalci Malega Kanna nad Senovim veljajo za poštene in mirne ljudi. V noči od 13. na 14. december pa je bil iz nezaklenjenega hleva kmeta Ladislava Uleta ukraden okrog dve leti star junec.

Organom senovske milice se je kmalu posrečilo izslediti storilca kaznivega dejanja K. S., delavcu brez stalne zaposlitve iz Zagorja pri Planini. K. S., delavca brez stalne zamu, srečujočim znancem pa je pojasnjeval, da ga je kupil na sejmu. Ustavil se je na

Ravnem logu pod Bohorjem in tamkajšnjemu priletnemu kmetu Janezu Lubiču natvezal, da je dobil živčince kot dedščino od svojega brata in da ga je voljan prodati. Lubič je v dobri veri, da je kupčija poštena, junca kupil pod ceno. Ze naslednji dan pa je zvedel, da je bil v dolini ukraden junec. Kupčija se mu je zazdelala sumljiva in je vso stvar takoj javil milici. Ta je zadevo takoj razčistila. Kupec je dobil uradno sporočilo, naj postavi junca v hlev pravega lastnika, kupnino pa naj si pride iskat na postajo milice v Senovu.

Za takojšnjo izsleditev delomrzneža in nepridiprava so prebivalci Malega Kanna organom milice zelo hvaležni. Ni pa jim pogodu, da je moral prevarani kupec sam gnati živčince v dolino, medtem ko je bil podlež na svobodi. Pravičnejše bi pač bilo, da junca goni po slabi poti storilec kaznivega dejanja pod nadzorstvom organov milice, ne pa ostareli kmet.

Ce morda tako zahtevajo predpisi notranje uprave, bi bilo prav, da tudi tu poseže vmes reforma!

JOZE MOSKON

Novoteks

Tekstilna tovarna »NOVOTEKS«, Novo mesto razpisuje prosta delovna mesta:

Vodja komercialnega sektorja

Delovno področje obsega vodstvo komercialne dejavnosti s poudarkom na zahtevi na razširjanju izvoza. Za opravljanje nalog je potrebna samostojnost in odgovornost za komercialno poslovanje podjetja v okviru splošne komercialne politike podjetja.

Zahtevamo:

- poznavanje tekstilne stroke ter smisel za komercialno poslovanje s poslovnimi partnerji,
- organizacijsko sposobnost in sposobnost vodenja,
- znanje enega svetovnega jezika,
- ustrezno strokovno izobrazbo,
- prakso v volnarski in ekonomski stroki, od tega delno na vodilnem delovnem mestu,
- družbeno-politično razgledanost.

Vodja konjunkturne službe

Delovno področje obsega proučevanje domačega in tujega tržišča tekstila, proučevanje zahtev tržišča glede na estetsko oblikovanje proizvodov zaradi pravočasne izdelave kolekcij.

Zahtevamo:

- ustrezno strokovno usposobljenost, ki je potrebna za uspešno opravljanje dela v okviru komercialnega sektorja,
- znanje enega svetovnega jezika,
- prakso v tekstilni stroki,
- ustrezno strokovno izobrazbo,
- družbeno-politično razgledanost.

Vodja proizvodnega sektorja

Delovno področje obsega proizvodno dejavnost podjetja v okviru gospodarskega načrta. Za opravljanje nalog je potrebna samostojnost in odgovornost na svjem delovnem področju v okviru splošne poslovne politike podjetja.

Zahtevamo:

- dobro poznavanje tekstilne tehnologije,
- organizacijsko sposobnost in sposobnost vodenja,
- prakso v volnarski stroki, od tega delno na vodilnem delovnem mestu,
- ustrezno strokovno izobrazbo,
- družbeno-politično razgledanost.

Vodja razvojno-kontrolnega sektorja

Delovno področje obsega razvojno in kontrolno dejavnost s poudarkom na zahtevi, da mora biti oseba, ki bo zasedla to delovno mesto, sposobna organizirati sektor tako, da bo opravljal naloge, ki jih zahteva stopnja razvoja podjetja. Za opravljanje nalog je potrebna samostojnost in odgovornost na svojem delovnem področju v okviru splošne poslovne politike podjetja.

Zahtevamo:

- poznavanje tekstilne stroke,
- organizacijsko sposobnost in sposobnost vodenja,
- prakso v volnarski stroki,
- ustrezno strokovno izobrazbo,
- družbeno-politično razgledanost.

Vodja sektorja za načrtovanje in pripravo dela

Delovno področje obsega ekonomsko in tehnično pripravo dela s poudarkom na zahtevi, da mora biti oseba, ki bo zasedla to delovno mesto, sposobna organizirati in razvijati sektor tako, da bo opravljal naloge, ki jih zahteva stopnja razvoja podjetja. Za opravljanje nalog je potrebna samostojnost in odgovornost na svojem delovnem področju v okviru splošne in gospodarske politike podjetja.

Zahtevamo:

- splošno poznavanje tekstilne stroke,
- organizacijsko sposobnost in sposobnost vodenja,
- prakso v ekonomski stroki, od tega delno na vodilnem delovnem mestu,
- ustrezno strokovno izobrazbo,
- družbeno-politično razgledanost.

Vodja programsko analitskega oddelka

Delovno področje obsega gospodarsko planiranje in ekonomske analize.

Zahtevamo:

- ekonomsko usposobljenost, ki je potrebna za uspešno opravljanje dela v okviru sektorja za načrtovanje in pripravo dela,
- prakso v ekonomski stroki,
- ustrezno strokovno izobrazbo,
- družbeno-politično razgledanost.

Vodja oddelka za tehnično pripravo

Delovno področje obsega planiranje proizvodnega procesa in pripravo dokumentacije, analiziranje tehnološkega procesa in dela.

Zahtevamo:

- tehnično usposobljenost, ki je potrebna za uspešno opravljanje dela v okviru sektorja za načrtovanje in pripravo dela,
- prakso v tekstilni stroki,
- ustrezno strokovno izobrazbo,
- družbeno-politično razgledanost.

V primeru enakih pogojev ima prednost kandidat z višjo izobrazbo.

Ponudbe z dokazili sprejemamo do vključno 6. 1. 1967.

Kandidati lahko dobijo podrobnejša pojasnila v splošnem sektorju podjetja.

Že spet se je izgubil otrok

Kakšna usoda je doletela 6-letnega Tončka Jančiča iz Pavčičev pri Črnomlju, ki je v nedeljo, 11. decembra, izgubil? Popoldne okoli 16. ure je odšel z doma, in ko ga zvečer ni bilo domov, so ga začeli iskati. Najprej starši, potem vsa vas. Klicali so ga in iskali v bližini vasi, toda zaman.

V ponedeljek so prosili za pomoč še postajo Ljudske milice v Črnomlju. Takoj so organizirali pripadnike JLA in gasilce, ki so z vaščani vred preiskali vse gozdove okoli Pavčičev, a otroka niso našli.

Vedo le, da se je Tonček rad igral pri Lahinji, ki teče samo kakih 50 metrov stran od Jančičeve domačije. Usodnega dne sta Tonček in njegov bratec že dopoldne bila pri vodi, kjer sta s čolna pa-

dla vanjo, vendar sta se le srečno vrnila domov. Popoldne je fantič skrivnostno izgubil, zato domnevajo, da ga je čoln znova zvalil k sebi in da je z njega nesrečno omahnil v vodo. Ker je reka visoka in kalna, je bilo do četrtke opoldne iskanje ob bregovih Lahinje brezuspešno.

Brez čelade se je ubil

19. decembra ponoči je 20-letni mopedist Anton Mandelj iz Zabukovja pri Sentrupertu na cesti pri Brezovici zapeljal na kup gramoza, se prevrnil in si težko ranil glavo. Umrl je, ker je premočno krvavel. Nesreča pa gotovo ne bi imela tako hudih posledic, ko bi Mandelj, ki se je bil z mopedom odpravil iz Trebnjega na Mirno, imel na glavi čelado.

Komisija za odtujitev osnovnih sredstev pri KMETIJSKI ZADRUGI V ČRNOMLJU

razglasa po sklepu združnega sveta z dne 12. 11. 1966, da bo v sredo, 28. 12. 1966

JAVNA PRODAJA

naslednjih osnovnih sredstev:

1. Ob 10. uri v prostorih KZ Črnomelj v Dragatušu:

- mlatilnica »Zmaj« z motorjem »Arana»,
- sadna škropilnica,
- trier,
- ostala drobna oprema.

2. Ob 10. uri v prostorih KZ Črnomelj na Crešnjevcu:

- mlatilnica »Zarja« z motorjem »Arana»,
- sadne škropilnice,
- ostala drobna oprema.

3. Ob 8. uri v prostorih KZ Črnomelj na Krasincu:

- izolirana zemljišča v k. o. Krasinec v vasi Cerkvišče.

Prednost pri nakupu zemljišča imajo tisti, ki so zainteresirani za celotno zemljišče.

Ogled bo istega dne, dve uri pred licitacijo.

Ponudniki so dolžni pol ure pred dražbo položiti 10 odst. varščine na blagajni obračunske enote ali barirani ček za isto vsoto.

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI LEDAR

Petek, 23. decembra — Viktorija
Sobota, 24. decembra — Eva
Nedelja, 25. decembra — Darko
(Božič)
Ponedeljek, 26. decembra — Stefan
Torek, 27. decembra — Janez
Sreda, 28. decembra — Zivko
Četrtek, 29. decembra — Tomaž

CESTITKE

Dragemu sinu Stanetu Murnu, ki stoji vojaški rok v Bovu, V. p. 1098, srečno novo leto in najlepše želje za njegov 20. rojstni dan. Mama, sorodniki in prijatelji.

Tonički in Tonija Ježu v Kanadi obilo zdravja in veselja v novem letu želijo ate, Fanika in Jože iz Imenja, Mimica in Janez z družino ter Silvo iz Nemčije. Drago, Mirica in Tatjana pošljajo polno poljubčev.

Ljubemu atu in mami Hudoklinovima iz Brusnic, sestricam Idi, Majdi in moži Jožetu, Jožici z družino, bratu Marjanu z družino, prijatelju Radu ter vsem prijateljem in prijateljicam želi vselej praznično ter srečno novo leto 1967. Gabrijel Hudoklin, V. p. 8440/24, Vranje.

Milano Obrstariju, ki služi vojaški rok v Doboju, želijo srečno novo leto in skorajšnje svidenje ata, mama, brata Tone in Franci ter sestra Mari z možem in malim Romančkom.

Vsem porabnikom elektrike senovskega območja želi srečno novo leto 1967 inkasant Slavko Čučnik s Senovega.

Vsem bralcem Dolenjskega lista želi srečno novo leto 1967 dopisnik Dolenjskega lista Rado Kezele s Senovega.

Za diplomu čestitajo inženirju Mirku Veselu iz Novega mesta bratje Strelcevi.

ZAHVALE

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi nepozabne mame, sestre tašče in tete

AMALIJE VRANČIČ ROJ. DOROTEA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sožalje in ki so drago pokojnico spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem bogu Bogu Komelju, predstavniku občinskega odbora ZB Novo mesto, predsedniku KO ZB Vilsnja gora Ljubici Habič in Francu Prijatelj, tajniku ZVVI Vilsnja gora, za poslovitve besede.

Zaljubljeni: sin Bogdan z ženo Marijo, sestra Angelica in Rozalija ter drugo sorodstvo

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi naše drage nepozabne mame, stare mame in tašče

MARIJE BOLTE ROJ. GOSENCA s Kuriske poti 11

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sožalje in jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala sosedom, prijateljem ter njenim sorodnikom

kam iz Vinje vasi za podarjena vence in cvetje.

Zaljubljeni: hčerka Mimi Petrinčič z možem Ivanom in hčerka Marjanca in Janjo

Ob bridki izgubi našega draga moža, dobrega očeta, zlatega starega atka, draga brata in strica

IVANA MILAVCA iz Praprota pri Semiču

se zahvaljujem vsem, ki so ga spremili do preranega groba, mu darovali vence in cvetje, ter nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Kvasiču, medicinski sestrji Vrančarjevi, sosedom, GD Stranaka vas in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Zaljubljeni: žena Jožeta, hčerke Jožica in Nadica z možema, mala Nevenka, družine Milavce, Svajger in drugo sorodstvo

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, očeta in brata

FRANCA LATERNERJA iz Gorenc pri Semiču

se lopo zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali, mu poklonili cvetje in vence in ga pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem sosedom, kolektivni Komunalno-obrtnega podjetja Črnomelj, črnomeljski godbi, semički moškemu oktetu, obema govornikom, g. župniku, gasilskemu društvu Kot-Brezje. Obenem se zahvaljujem osebi novomeške bolnice za vse prizadevanje.

Zaljubljeni: vdova Marija, hčerke Anica, Danica in Francka, bratje in sestre

maliglasni

PARCELO, primerno za gradnjo, prodam v Smilahu. Naslov v upravi lista (1240/66).

PRODAM polavtomatski pralni stroj s centrifugo. Modic, Valantova 14, Novo mesto — od 11. ure dalje.

PRODAM CEVLJARSKI STROJ »Singer« ali »Yakess«. Franc Modic, Mokro polje 2, Sentjerne. POCENI PRODAM rabljen moped »Tornosa«, radio »Kolibris«, otroški športni vozček, okroglo mizico s stoli in fotoparast Smea 6. Ogled v soboto in nedeljo. Naslov v upravi lista (1236/66).

PRODAM do 1000 kg jabolk po 130 do 150 Sdin. Anton Stigar, Volčje, p. Sromlje pri Brežicah.

UGODNO PRODAM gumni voz, grablje »Pobeda«, vprozne sani, slamoreznilo, voz (samski), 2 vozila na vzmeti, 2 lahka voza, 2 kovaška mehova, zadržljiv strednik, in 2 kočiji. Interesenti si lahko ogledajo našeste predmete vsak dan pri: Jože Kozin, Notranje Gorice 101, pri Ljubljani.

PRODAM GRADBENO ZEMLJIŠČE 700 m² v Smilahu pri Novem mestu. Naslov v upravi lista (1231/66).

UGODNO PRODAM nov plotilni stroj, primeren za modne artikale. Naslov v upravi lista (1186/66).

PRODAM AVTO »Lancia-Aprilia«, cena 2000 Ndin. Janez Majcen, Igriska 2/IV, Ljubljana.

PRODAM JABOLKA. Dolenja vas 11, Mirna peč.

OSEBNI AVTO »Peugeot« 403 poceni prodam. Verček, Cegelnica 45, Novo mesto.

SUPERAVTOMATISNI PRALNI STROJI

vseh znamk

IZREDEN POPUST! MONTAŽA — NAVODILA — GARANCIJA — TEHNIČNI SERVIS

VSE INFORMACIJE DOBITE PRI

BRACKO, NOVO MESTO RAGOVSKA 7: št. telefona 068-21-659

vsako soboto od 15. do 17. ure.

PEROTTI-EXPORT

3. FRANCESCO 41, TRAV

SPREJMEM FANTA IN DEKLE all zakonca za pomoč na kmetiji. Hrana in stanovanje preskrbljena; pomagani pri iskanju službe v tovar. Antonija Hafner, Zabnica 37, p. Zabnica pri Kranju.

UPOKOJENEC, star 56 let, vaje kmečkega dela, gre v skupno življenje ter se tudi poroči. Ponudbe na upravo lista pod »Dobro življenje«.

KUPIM DVA SODA od 400 do 500 litrov, lahko rabljena. Naslov v upravi lista (1238/66).

PRODAM KOVINSKO STRUŽNICO delovne dolžine 1 meter, višina 15 cm, premer vretena 30 mm. Opravljam hladno varjenje motornih blokov in metalizirani obrabljeni oči. Janez Broc, ključničarstvo, varjenje in metalizacija, Ribnica 10, p. Jesenice na Dol.

STRICLANSKA DRUŽINA išče gospodinjko pomočnico, staro nad 18 let. Soba in hrana zagotovljena, plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Marjan Rode, Črnuče 79 b, pri Ljubljani.

POROCNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

PRODAM KUHNJSKO OMARO, šivalni stroj »Singer« in kombi »Ford Taunus«, letnik 61. Zglašite se pri »Obrtniku«, Novi trg 4, Novo mesto.

DVE DEKLETI iščeta opremljeno sobo v centru mesta. Naslov v upravi lista (1243/66).

ZDRAVILISČE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolenega želodca, jeter, solca ali ostalih prebavil? Unorablajte vendar rogaško »Donato« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava v Novem mestu in ga dobite pri Trgovskem podjetju HMEJLNIK — telefon 21-120 in STAN-DARD — telefon 21-158.

HRASTOVO BRUNO za mesarske šoke, 3 m dolge in 65 x 65 prodam. Costa talcev 5, Novo mesto.

UGODNO PRODAM suha drva. Naslov v upravi lista. (1244)

PRODAM suha stranskega gonilca z ročnim krmiljenjem. Golodvor, skla 14 — Črnomelj.

in človek — Miran Borko: Dogajanja med Zemljo in Soncem. 20.00 Simfonični koncert Orkestra RTV Ljubljana.

TOREK, 23. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Slovenske narodne in ponarodele. 10.15 Popularne arije in dueti. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel »Dobri znanci« in trio Slavka Avsenika. 12.30 Kmetijski napotki — Inž. Valentin Benedičič: Problemi pridelovanja sadja na Gorenjskem. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Odmori s sončnega juga. 14.45 »Ehjašta šolac«. 15.30 Melodije za klavir in godala. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — III.

NEDELJA, 25. DECEMBRA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Aleksander Marodič: Kričke in Piske. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I. 10.05 Se pomnite, tovariši... a) Drago Suhli: Duletova četa. b) Jože Roč: Brivovo silvestrovanje. 10.45 do 11.50 Nedeljski koncert lahke glasbe. 11.00 — 11.15 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II. 13.30 Nedeljska reportaža. 14.00 — 17.00 Danes popoldne. 17.05 Igra orkester Percy Faith. 17.30 Radijska igra — Roman Rolland: Miklavž Breugnion. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Naša potujoča glasbena skrinjca«.

PONEDELJEK, 26. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Lahka orkestralna glasba. 9.45 Otroška igra s petjem. 10.35 Naši poslušalci — D. Parker: Iz dnevnika. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Slovenski pevci zabavnih melodij. 12.30 Kmetijski napotki — Doc. inž. Jože Sparringer: Nove knjige in publikacije iz kmetijstva v tem letu. 12.40 Pihalni orkester Rudolf Urbanec. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Mali koncert zbor »Liras« iz Kamnika. 17.05 Operni koncert. 18.15 Zvočni razgledi. 18.45 Narava

SREDA, 28. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Lepe melodije. 10.15 Majhen recital klarnetista Alojza Zupana. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 11.15 »Mojece«, le vzemi menec. 12.30 Kmetijski napotki — Vet. Franc Vilar: Osemenjevanje goved v Franciji. 13.15 Obvestila in zabavnost na glasbo. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Križem po Jugoslaviji s komornim zborom RTV Ljubljana. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Iz naših studiov. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Antonin Dvořák: Vrag in Katra.

ČETRTEK, 29. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Zagorske narodne 10.15 Slovenski pevci v romantičnih operah. 11.00 Poročila

Črnomelj: 23. in 25. 12. ameriški barvni film »Najdaljši dan«. 27. in 28. 12. ameriški film »Na obali New Yorka«.

Kočevje — »Jadrano«: 23. do 25. 12. ameriški barvni film »Spartak«. 26. in 27. 12. jugoslovanski film »Ponedeljek, torek«. 28. in 29. 12. francosko-italijanski film »Process«.

Kostanjevica: 25. 12. ameriški barvni film »Poslednji mrak«.

Metlika: 24. in 25. 12. španski barvni film »Epa Lola«. 25. in 26. 12. italijansko-francoski barvni film »Normani«. 28. in 29. 12. film »Dvojni obroč«.

Novo mesto — »Krk«: 23. in 25. 12. ameriški barvni film »Duhinjska«. 26. in 27. 12. ameriški film »Jezdec na meji razčeta«. 28. in 29. 12. češki film »Ljubzen blondinke«.

Novo mesto — »Dom JLA«: 22. do 25. 12. italijanski film »Maševanje podzemlja«. 26. do 28. 12. film »Banda huliganov«.

Ribnica: 24. in 25. 12. ameriško-madžarski film »Londonski lopovi«. 26. in 29. 12. slovenski film »Ne joči, Peter«.

Sevnica: 24. in 25. 12. mehiški film »Pesem za karabinko«. 28. 12. italijanski film »Polkovnikove avanture«.

Stara cerkev: 24. in 25. 12. ameriški film »Sojenje v Nürnbergu«.

Sodražica: 24. in 25. 12. italijanski barvni film »Herkul osvaja Atlantičo«.

Sentjerne: 24. in 25. 12. ameriški barvni film »Sedem veličastnih«.

Trebnje: 24. in 25. 12. nemški film »Draga, ostani z menoj«.

PREKLICI

Ana Rukše, Hrušica 31, Stopiče, preprečujem vsako hojo po mojih njivah in travnikih na Travnikih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Vida Struna z Rebi — Jožico, Terezija Tesari iz Planine — Božidarja, Izidora Kozole iz Sentrupeta — Alenka, Antonija Hudorovac iz Dobravice — Justa, Justina Smolčić iz Dolnjih Ponikve — Franca, Jožeta Čanželj iz Mirne peči — Marjanec, Matilda Mulh z Gornjege Kamenja — Jožeta, Kristina Omar z Mirne — Jožica, Marija Štravs iz Grada — Bojana, Milena Hosta iz Orehovca — Mileno, Marijo Gorenc iz Ržišča — Ireno, Marijo Trampe iz Zgornjih Mladetič — Ireno, Angela Matoh iz Vrbovc — Marjana, Marija Jankovič iz Krmelja — Edvarda, Ivanka Zajc iz Spodnjege Lakenca — Cvetka, Ana Petrovič iz Vranovca — Franciško, Kristina Guštin iz Zelenbeja — Nežko, Francka Zura iz Zagrada — Marijo, Ivanka Pust iz Smavra — Roberta, Marija Zakrajšek z Mirne — Heleno, Marijo Novinc iz Velikega Lipovca — Bojana — Justa Barbič z Otočca — Roberta, Vida Kosmač iz Mršede vasi — Jožeta, Jelka Springer iz Lok — Igorja, Anna Senica iz Dolnje Straze — deklico, Marija Hrovat iz Dolnjih Sušic — deklica, Marija Lešnjak iz Smarja — deklico, Jožica Pavlin z Dolja — deklico, Rozalija Jerele iz Brezovice — deklica in Slavka Kump z Uršnih sel — deklico.

in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel Franca Korbarja in Benedičič fantje. 12.30 Kmetijski napotki — Inž. Bine Stritar: Kmetijske oddaje in poslušalci. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Odmori s sončnega juga. 14.45 »Ehjašta šolac«. 15.30 Melodije za klavir in godala. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — III.

NEDELJA, 25. DECEMBRA: 8.00 — 10.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.25 — 12.00 — Poročila — S seje Obs Krško — Maks Toplišek: Zasebna dejavnost v turizmu — Dr. Marko Pirč: Zdravstveni nadzor nosečih žena — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se s starejšim partizan-skega odreda — Matija Gubec — Brežice, Roziko Bohinc — Pozor, slušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo — II. del.

TOREK, 27. decembra: 18.00 — 19.30 — Obvestila — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — Humoriistična priloga: Tovariši, to ne zaveda tebe!

NEDELJA, 25. decembra: 8.00 — 10.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.25 — 12.00 — Poročila — S seje Obs Krško — Maks Toplišek: Zasebna dejavnost v turizmu — Dr. Marko Pirč: Zdravstveni nadzor nosečih žena — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se s starejšim partizan-skega odreda — Matija Gubec — Brežice, Roziko Bohinc — Pozor, slušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo — II. del.

TOREK, 27. decembra: 18.00 — 19.30 — Vgojno predavanje: Kako ravnati z otrokom v času prve trme — Nove plošče Jugotona — Novoletni napotki — Obvestila in pregled filmov — Glasbena oddaja: Pojo vam slovenski pevci zabavnih melodij.

in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel Franca Korbarja in Benedičič fantje. 12.30 Kmetijski napotki — Inž. Bine Stritar: Kmetijske oddaje in poslušalci. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Odmori s sončnega juga. 14.45 »Ehjašta šolac«. 15.30 Melodije za klavir in godala. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — III.

NEDELJA, 25. DECEMBRA: 8.00 — 10.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.25 — 12.00 — Poročila — S seje Obs Krško — Maks Toplišek: Zasebna dejavnost v turizmu — Dr. Marko Pirč: Zdravstveni nadzor nosečih žena — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se s starejšim partizan-skega odreda — Matija Gubec — Brežice, Roziko Bohinc — Pozor, slušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo — II. del.

TOREK, 27. decembra: 18.00 — 19.30 — Vgojno predavanje: Kako ravnati z otrokom v času prve trme — Nove plošče Jugotona — Novoletni napotki — Obvestila in pregled filmov — Glasbena oddaja: Pojo vam slovenski pevci zabavnih melodij.

in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel Franca Korbarja in Benedičič fantje. 12.30 Kmetijski napotki — Inž. Bine Stritar: Kmetijske oddaje in poslušalci. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Odmori s sončnega juga. 14.45 »Ehjašta šolac«. 15.30 Melodije za klavir in godala. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — III.

NEDELJA, 25. DECEMBRA: 8.00 — 10.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.25 — 12.00 — Poročila — S seje Obs Krško — Maks Toplišek: Zasebna dejavnost v turizmu — Dr. Marko Pirč: Zdravstveni nadzor nosečih žena — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se s starejšim partizan-skega odreda — Matija Gubec — Brežice, Roziko Bohinc — Pozor, slušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo — II. del.

TOREK, 27. decembra: 18.00 — 19.30 — Vgojno predavanje: Kako ravnati z otrokom v času prve trme — Nove plošče Jugotona — Novoletni napotki — Obvestila in pregled filmov — Glasbena oddaja: Pojo vam slovenski pevci zabavnih melodij.

in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel Franca Korbarja in Benedičič fantje. 12.30 Kmetijski napotki — Inž. Bine Stritar: Kmetijske oddaje in poslušalci. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Odmori s sončnega juga. 14.45 »Ehjašta šolac«. 15.30 Melodije za klavir in godala. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — III.

NEDELJA, 25. DECEMBRA: 8.00 — 10.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.25 — 12.00 — Poročila — S seje Obs Krško — Maks Toplišek: Zasebna dejavnost v turizmu — Dr. Marko Pirč: Zdravstveni nadzor nosečih žena — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se s starejšim partizan-skega odreda — Matija Gubec — Brežice, Roziko Bohinc — Pozor, slušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo — II. del.

TOREK, 27. decembra: 18.00 — 19.30 — Vgojno predavanje: Kako ravnati z otrokom v času prve trme — Nove plošče Jugotona — Novoletni napotki — Obvestila in pregled filmov — Glasbena oddaja: Pojo vam slovenski pevci zabavnih melodij.

in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel Franca Korbarja in Benedičič fantje. 12.30 Kmetijski napotki — Inž. Bine Stritar: Kmetijske oddaje in poslušalci. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Odmori s sončnega juga. 14.45 »Ehjašta šolac«. 15.30 Melodije za klavir in godala. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — III.

NEDELJA, 25. DECEMBRA: 8.00 — 10.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.25 — 12.00 — Poročila — S seje Obs Krško — Maks Toplišek: Zasebna dejavnost v turizmu — Dr. Marko Pirč: Zdravstveni nadzor nosečih žena — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se s starejšim partizan-skega odreda — Matija Gubec — Brežice, Roziko Bohinc — Pozor, slušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo — II. del.

TOREK, 27. decembra: 18.00 — 19.30 — Vgojno predavanje: Kako ravnati z otrokom v času prve trme — Nove plošče Jugotona — Novoletni napotki — Obvestila in pregled filmov — Glasbena oddaja: Pojo vam slovenski pevci zabavnih melodij.

in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Ansambel Franca Korbarja in Benedičič fantje. 12.30 Kmetijski napotki — Inž. Bine Stritar: Kmetijske oddaje in poslušalci. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Odmori s sončnega juga. 14.45 »Ehjašta šolac«. 15.30 Melodije za klavir in godala. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — III.

NEDELJA, 25. DECEMBRA: 8.00 — 10.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.25 — 12.00 — Poročila — S seje Obs Krško — Maks Toplišek: Zasebna dejavnost v turizmu — Dr. Marko Pirč: Zdravstveni nadzor nosečih žena — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se s starejšim partizan-skega odreda — Matija Gubec — Brežice, Roziko Bohinc — Pozor, slušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo — II. del.

TOREK, 27. decembra: 18.00 — 19.30 — Vgojno predavanje: Kako ravnati z otrokom v času prve trme — Nove plošče Jugotona — Novoletni napotki — Obvestila in pregled filmov — Glasbena oddaja: Pojo vam slovenski pevci zabavnih melodij.

KRONIKA NESREČ

Avto na strehi, voznik v jarku

19. decembra zjutraj se je pripetila na avtomobilski cesti pri Podgračju huda prometna nesreča. Nikola Marčič iz Zagreba je ponoči v družbi popival, ker pa je vozil vinjen, so mu na Čatežu odvzeli voziško dovoljenje. Čeprav je vedel, da ne sme na pot, so on in dva sopotnika sedli v avto in se odpeljali. Že po nekaj kilometrih je vozilo zavilo na strmino, drčalo po njej okoli 120 metrov, nakar se je trikrat prekučnilo. Voznik Marčič in sopotnika Božo Vandečar iz Podsedca in Ljubica Dobrostal iz Vrabč so bili hudo ranjeni in so jih odpeljali v bolnišnico. Škodo so ocenili na 3000 Ndin.

Zaradi alkohola trije ranjeni

19. decembra zjutraj se je pripetila na avtomobilski cesti pri Podgračju huda prometna nesreča. Nikola Marčič iz Zagreba je ponoči v družbi popival, ker pa je vozil vinjen, so mu na Čatežu odvzeli voziško dovoljenje. Čeprav je vedel, da ne sme na pot, so on in dva sopotnika sedli v avto in se odpeljali. Že po nekaj kilometrih je vozilo zavilo na strmino, drčalo po njej okoli 120 metrov, nakar se je trikrat prekučnilo. Voznik Marčič in sopotnika Božo Vandečar iz Podsedca in Ljubica Dobrostal iz Vrabč so bili hudo ranjeni in so jih odpeljali v bolnišnico. Škodo so ocenili na 3000 Ndin.

Na ledeni gorjanski cesti

12. decembra zjutraj se je Julij Šmidt z osebnim avtom peljal iz Novega mesta v Belo krajino. Na ledeni gorjanski cesti se je pri Vel. Cerovu naproti pripeljal v osebnem avtu Milan Ivančič iz Metlike. Ivančičovo vozilo je zaneslo, da je trčilo v Šmidtovo avto. Škodo so ocenili na 1200 Ndin.

Trčila med prehitvanjem

18. decembra sta na cesti med Novim mestom in Ločno trčila osebnata avtomobila, ki sta ju vozila Avgust Trumte iz Ločne in Anton Košir iz Ljubljane. Vozila sta trčila, ko je Košir prehitel Trumte. Škodo so ocenili na 3000 Ndin, vo